ข้อมูลเพื่อการวางแผนพัฒนาการเกษตร

รายสินค้าของจังหวัดราชบุรี

สับปะรด

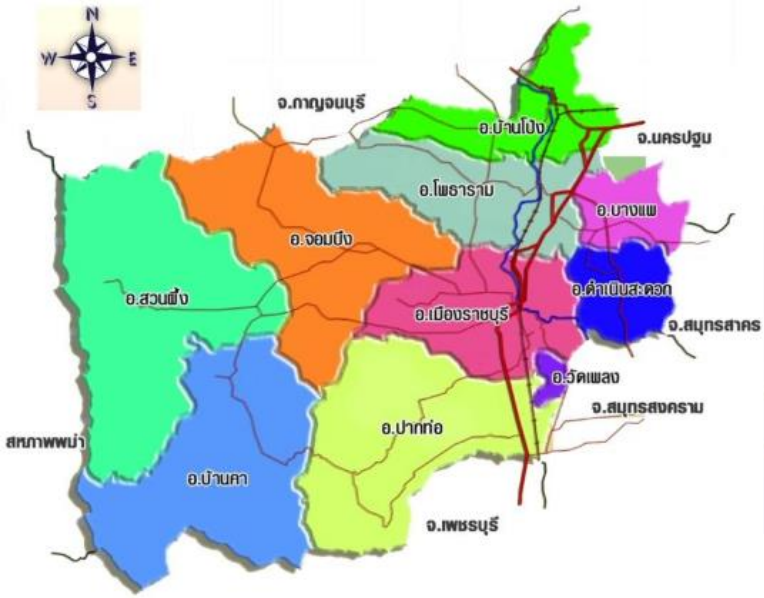

จัดทำโดย

กลุ่มสารสนเทศการเกษตร

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดราชบุรี

สิงหาคม ๒๕๖๔

คำนำ

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเป็นหน่วยงานราชการบริหารส่วนภูมิภาค สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นศูนย์กลางอำนวยการและการบริหารราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในระดับจังหวัด มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการบูรณาการและจัดทำแผนยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด อีกทั้งเป็นศูนย์ข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ในปี ๒๕๖๔ ได้จัดทำข้อมูลเพื่อการวางแผนการพัฒนารายสินค้า สับปะรด โดยสับปะรดบ้านคา จังหวัดราชบุรี นับว่ามีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักและเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป เป็นที่ต้องการของตลาด รสชาติที่อร่อย หอม หวาน ไม่กัดลิ้น จนได้เครื่องหมายจีไอ หรือสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ด้วยสภาพพื้นที่ที่เหมาะแก่การปลูกสับปะรด เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลด้านการผลิตสับปะรดของจังหวัดราชบุรี โดยรวบรวมข้อมูลด้านนโยบายที่เกี่ยวกับสับปะรด ข้อมูลทางด้านกายภาพ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ การตลาด ข้อมูลพื้นที่การปลูกสับปะรดของจังหวัดราชบุรี และขอขอบคุณทุกหน่วยงานที่ให้ความร่วมมือด้วยดีในการให้ข้อมูล หวังเป็นอย่างยิ่งว่าข้อมูลนี้ จะเป็นประโยชน์สำหรับเกษตรกร หน่วยงาน และผู้สนใจทั่วไป รวมทั้งเป็นข้อมูลนำไปวางแผนการพัฒนาและส่งเสริมการผลิตต่อไป

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดราชบุรี
สิงหาคม ๒๕๖๔

สารบัญ

หน้า

คำนำ ก

สารบัญ ข

ทิศทาง นโยบาย และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับสินค้าเกษตรสับปะรด.....๑

ข้อมูลทั่วไปจังหวัดราชบุรี.....๒๔

ข้อมูลสินค้าเกษตรสับปะรด.....๓๙

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับสินค้าเกษตรสับปะรด.....๖๔

แผนงาน / โครงการสับปะรดราชบุรี.....๘๑

สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ สับปะรดบ้านคา ๘๒

ภาคผนวก.....๘๖

- คำสั่งคณะกรรมการนโยบายและพัฒนาสับปะรดแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๐ เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านการผลิตสับปะรด
- คำสั่งคณะกรรมการนโยบายและพัฒนาสับปะรดแห่งชาติ ที่ ๒/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๐ เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านอุตสาหกรรมแปรรูปสับปะรด
- คำสั่งคณะกรรมการนโยบายและพัฒนาสับปะรดแห่งชาติ ที่ ๔/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๐ เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านอุตสาหกรรมแปรรูปสับปะรด (แก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ ๑)
- คำสั่งจังหวัดราชบุรี ที่ ๒๙๓๖/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๑ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการสับปะรดจังหวัดราชบุรี
- คำสั่งคณะกรรมการนโยบายและพัฒนาสับปะรดแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๓ เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาสับปะรด
- คำสั่งคณะกรรมการนโยบายและพัฒนาสับปะรดแห่งชาติ ที่ ๒/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๓ เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านสับปะรด พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕
- คำสั่งจังหวัดราชบุรี ที่ ๕๓๔๕/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๓ เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาสับปะรดจังหวัดราชบุรี

ทิศทาง นโยบาย และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับสินค้าเกษตร สับปะรด

➢ การประชุมคณะรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา (นายกรัฐมนตรี) เมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ (ร่าง) ยุทธศาสตร์สับปะรด ปี ๒๕๖๐ – ๒๕๖๙ และมอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สับปะรด ปี ๒๕๖๐ – ๒๕๖๙ ต่อไป ตามที่รองนายกรัฐมนตรี (พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง) ประธานกรรมการนโยบายและพัฒนาสับปะรดแห่งชาติเสนอ และให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับความเห็นของกระทรวงการคลัง กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติไปพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

สาระสำคัญของ(ร่าง) ยุทธศาสตร์สับปะรด ปี ๒๕๖๐ – ๒๕๖๙ มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสับปะรดคุณภาพและลดต้นทุนการผลิต เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการส่งออกและรักษาความเป็นผู้นำการส่งออกผลิตภัณฑ์สับปะรดอันดับ ๑ ของโลกรักษาเสถียรภาพราคาและคุณภาพมาตรฐานสินค้าสับปะรด และสร้างความยั่งยืนในอาชีพของเกษตรกรและโรงงานแปรรูปสับปะรด

ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์ ดังนี้

๑) ยุทธศาสตร์ด้านการผลิต

๒) ยุทธศาสตร์ด้านการแปรรูป

๓) ยุทธศาสตร์ด้านการตลาด

๔) ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการ

สำหรับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์สับปะรดฯ จะผลักดันให้มีการส่งเสริมการผลิตสับปะรดในรูปแบบแปลงใหญ่เพื่อลดต้นทุนการผลิต โดยสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงานให้เป็นไปในแนวทางประชารัฐและไม่เป็นการทำลายสิ่งแวดล้อม รวมทั้งมีการรายงานผลการดำเนินการให้คณะกรรมการนโยบายและพัฒนาสับปะรดแห่งชาติทราบทุกไตรมาส ทั้งนี้ ให้มีการทบทวนยุทธศาสตร์สับปะรดทุก ๓ ปี

(ร่าง) ยุทธศาสตร์สับปะรด ปี ๒๕๖๐ – ๒๕๖๙ มีสาระสำคัญ ดังนี้

วิสัยทัศน์ ผลิตสับปะรดคุณภาพ สร้างความยั่งยืนอุตสาหกรรมสับปะรดไทย

พันธกิจ

๑) ผลิตสับปะรดคุณภาพ สอดคล้องกับความต้องการของโรงงานแปรรูปสับปะรดและผู้บริโภค ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๒) เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

๓) ส่งเสริมองค์กรเกษตรกรให้เข้มแข็ง และเกษตรกรให้เป็นผู้ผลิตสับปะรดอย่างมืออาชีพ

วัตถุประสงค์

๑) เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสับปะรดคุณภาพ และลดต้นทุนการผลิต

๒) เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการส่งออก และรักษาความเป็นผู้นำการส่งออกผลิตภัณฑ์สับปะรดอันดับ ๑ ของโลก

๓) รักษาเสถียรภาพราคา และคุณภาพมาตรฐานสินค้าสับปะรด

๔) สร้างความยั่งยืนในอาชีพของเกษตรกร และโรงงานแปรรูปสับปะรด

เป้าหมาย ๑) ผลิตสับปะรดคุณภาพโรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการของโรงงานแปรรูป
๕ ปีแรก (๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) เป้าหมาย ๒.๒๐ ล้านตันต่อปี
๕ ปีหลัง (๒๕๖๕ – ๒๕๖๙) เป้าหมาย ๒.๗๐ ล้านตันต่อปี
๒) ส่งเสริมการบริโภคสับปะรดและผลิตภัณฑ์ในประเทศ เพิ่มขึ้นจาก ๐.๒๓ ล้านตัน ในปี ๒๕๕๘ เป็น ๐.๔๐ ล้านตัน ในปี ๒๕๖๙
๓) มูลค่าการส่งออกสับปะรดและผลิตภัณฑ์ เพิ่มขึ้นจาก ๒๗,๔๕๐ ล้านบาท ในปี ๒๕๕๘ เป็น ๓๕,๐๐๐ ล้านบาท ในปี ๒๕๖๙
๔) ผลผลิตต่อไร่ เพิ่มขึ้นจาก ๔.๐๔ ตัน ในปี ๒๕๕๘ เป็น ๖.๐๐ ตัน ในปี ๒๕๖๙ ในพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการปลูกสับปะรด

ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์ ดังนี้

๑) ยุทธศาสตร์ด้านการผลิต มีแนวทางดำเนินงาน ได้แก่

๑.๑) ส่งเสริมการผลิตสับปะรดโรงงาน และสับปะรดบริโภคสดในพื้นที่ที่เหมาะสม ตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารเชิงรุก (Agricultural Map for Adaptive Management: Agri – Map) รวมทั้งปรับปรุงการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรด

๑.๒) ส่งเสริมให้มีการผลิตสับปะรดตามหลักเกษตรดีที่เหมาะสม (GAP) แก่เกษตรกรในลักษณะระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ รวมทั้งการเขตกรรมให้แก่เกษตรกรเพื่อลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มคุณภาพผลผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

๑.๓) จัดหาและพัฒนาแหล่งน้ำในไร่นาเพื่อการผลิตสับปะรดคุณภาพ สามารถกระจายผลผลิตให้ออกสู่ตลาดในปริมาณและช่วงเวลาที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

๑.๔) สร้างกลไกด้านกฎระเบียบ ข้อกำหนดตามกฎหมายให้เกษตรกรและโรงงานแปรรูปสับปะรดต้องร่วมมือกันวางแผนการผลิต และการรับซื้อให้สอดคล้องกับความต้องการในลักษณะของการทำสัญญาข้อตกลง (Contract Farming)

๑.๕) การป้องกันแก้ไขปัญหาสารไนเตรทตกค้างจากการใช้ปัจจัยการผลิตของเกษตรกรต่าง ๆ รวมทั้งที่ตกค้างตามธรรมชาติ

๑.๖) ส่งเสริมการถ่ายทอด การเรียนรู้ด้านสับปะรดแก่เกษตรกรให้เป็นผู้ผลิตสับปะรดมืออาชีพ เช่น หลักสูตรการศึกษาแบบระบบการศึกษานอกโรงเรียน โดยผ่านศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) และเครือข่าย

๑.๗) สร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรเกษตรกรที่ปลูกสับปะรด โดยถ่ายทอดองค์ความรู้ เชื่อมโยงเครือข่ายกลุ่มผู้ปลูกสับปะรด และส่งเสริมให้กลุ่มผู้สับปะรดนำเงินทุนหมุนเวียนของกลุ่มไปดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสับปะรด

๑.๘) วิจัยเทคโนโลยีการผลิต และพัฒนาพันธุ์สับปะรดที่ทนทานต่อโรคและแมลงและให้ผลผลิตที่มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของโรงงานแปรรูปสับปะรดและตลาดบริโภคสด รวมทั้งกระจายพันธุ์สับปะรดไปสู่เกษตรกร และวิจัยเทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว

๑.๙) ประสานและอำนวยความสะดวกในการจัดหาแรงงานต่างด้าวที่ถูกต้องเข้าสู่ภาคการเกษตร

๑.๑๐) ส่งเสริมและรณรงค์ป้องกันการแก้ไขปัญหาโรคเหี่ยวสับปะรด

๑.๑๑) ส่งเสริมการผลิตสับปะรดคุณภาพและมาตรฐาน เป็นวัตถุดิบป้อนโรงงานแปรรูปอย่างต่อเนื่อง

๑.๑๒) วิจัยและพัฒนาพันธุ์สับปะรดบริโภคสด MD๒ เพื่อขยายและส่งเสริมการผลิตในพื้นที่ที่เหมาะสมในการปลูกสับปะรด แต่อยู่ห่างไกลจากโรงงานแปรรูปสับปะรด รวมทั้งคำนึงถึงการป้องการการผสมข้ามสายพันธุ์ระหว่างสับปะรดโรงงาน และสับปะรดบริโภคสด

๒) ยุทธศาสตร์ด้านการแปรรูป มีแนวทางดำเนินงาน ได้แก่

๒.๑) ศึกษาวิจัย และส่งเสริมการนำนวัตกรรมใช้ในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสับปะรด

๒.๒) ส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพและผลิตภาพของภาคอุตสาหกรรม (Productivity) เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมแปปรูปสับปะรด เช่น การให้คำปรึกษากับโรงงานแปรรูปสับปะรดเพื่อลดต้นทุนการผลิต

๒.๓) ควบคุมคุณภาพบรรจุภัณฑ์สับปะรดให้ได้มาตรฐาน เพื่อรักษาคุณภาพและยืดอายุการเก็บรักษาผลิตภัณฑ์สับปะรดให้มีระยะเวลานาน

๒.๔) การให้สิทธิประโยชน์หรือมาตรการจูงใจเพื่อส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมแปปรูปสับปะรด

๒.๕) การแปปรูปผลิตภัณฑ์ใหม่และการใช้ประโยชน์จากสิ่งเหลือใช้จากกระบวนการแปปรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้สับปะรด

๓) ยุทธศาสตร์ด้านการตลาด มีแนวทางดำเนินงาน ได้แก่

๓.๑) ส่งเสริมการเจรจาการค้าเพื่อขยายตลาดใหม่

๓.๒) รณรงค์ส่งเสริมการบริโภคสับปะรด และผลิตภัณฑ์ภายในประเทศโดยแสดงคุณค่าทางโภชนาการผ่านสื่อต่าง ๆ

๓.๓) ส่งเสริมการส่งออกสับปะรดผลสดไปยังตลาดต่างประเทศ โดยมีการพัฒนาคุณภาพและสายพันธุ์ใหม่ ๆ เช่น พันธุ์ MD๒

๓.๔) ส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์รวบรวม จำหน่าย และส่งออกสับปะรดผลสดโดยผ่านกลไกรูปแบบประชารัฐ

๓.๕) ศึกษาวิจัยความต้องการสับปะรดและผลิตภัณฑ์ของตลาดในประเทศและต่างประเทศ

๓.๖) ส่งเสริมการสร้างตราสินค้าสับปะรดไทยให้เป็นที่ยอมรับของตลาด แทนการเป็นผู้รับจ้างการผลิต (Original Equipment Manufacturer: OEM) รวมทั้งการขอใช้ตราสินค้าร่วมกับตราสินค้าที่มีจำหน่ายอยู่แล้วในตลาด (Co – Branding)

๔) ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการ มีแนวทางดำเนินงาน ได้แก่

๔.๑) การจัดทำข้อมูลสารเทศอุตสาหกรรมสับปะรดเพื่อเป็นข้อมูลที่ใช้ในการบริหารจัดการสับปะรดทั้งระบบโดยมีการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันน่าเชื่อถือและใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวาง

๔.๒) ส่งเสริมการจัดตั้งกองทุนพัฒนาอุตสาหกรรมสับปะรด เพื่อเป็นเงินทุนในการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของอุตสาหกรรมสับปะรดรวมทั้งแก้ไขปัญหาสับปะรดทั้งระบบ

๔.๓) พัฒนาระบบโลจิสติกส์สับปะรดบริโภคสด และสับปะรดโรงงาน สำหรับการรักษาคุณภาพของผลผลิต

๔.๔) การขับเคลื่อนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ โดยคณะกรรมการนโยบายและพัฒนาสับปะรดแห่งชาติ และคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สับปะรด ๓ คณะ (การผลิต การแปรรูป การตลาด) และผ่านกลไกประชารัฐ

๔.๕) พัฒนาระบบเว็บไซต์ข้อมูลข่าวสารสนเทศอุตสาหกรรมสับปะรด

➢ คณะกรรมการนโยบายและพัฒนาสับปะรดแห่งชาติ มีคำสั่งที่ ๑/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๐ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านการผลิตสับปะรด เพื่อให้การดำเนินงานด้านการพัฒนาสับปะรด เกษตรกร และสหกรณ์ผู้ปลูกสับปะรดภายใต้ยุทธศาสตร์สับปะรด ปี ๒๕๖๐–๒๕๖๙ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีอำนาจหน้าที่ ประกอบด้วย

๑) จัดทำแผนงาน โครงการ ตามกลยุทธ์และมาตรการในยุทธศาสตร์สับปะรด ปี ๒๕๖๐-๒๕๖๙ ด้านการผลิต และด้านบริหารจัดการที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้หน่วยงานที่รับผิดชอบรับไปดำเนินการ

๒) ขับเคลื่อนการดำเนินการตามแผนงาน โครงการ ในข้อ ๑) และรายงานผลการดำเนินงาน รวมทั้งปัญหาอุปสรรคต่อคณะกรรมการนโยบายและพัฒนาสับปะรดแห่งชาติทุกไตรมาส

๓) เสนอแนะแนวทางหรือมาตรการในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านการผลิตสับปะรด

๔) แต่งตั้งคณะทำงาน หรือเชิญบุคคล ผู้แทนหน่วยภาครัฐ และภาคเอกชน เพื่อมาชี้แจงหรือให้ข้อมูลต่อคณะอนุกรรมการตามความจำเป็น และ ๕) ปฏิบัติภารกิจอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

➢ สรุปมติการประชุมคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านการผลิตสับปะรด ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ณ ห้องประชุมสำนักตรวจราชการ (๑๔๐๓) ชั้น ๔ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยมีรองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายนำชัย พรหมมีชัย) เป็นประธาน ที่ประชุมมีมติสรุปได้ดังนี้

๑. เห็นชอบแนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สับปะรด ปี ๒๕๖๐-๒๕๖๙ ระยะเร่งด่วน โดยมอบหมายให้กรมพัฒนาที่ดิน ร่วมกับสมาคมผู้ผลิตอาหารสำเร็จรูป และสมาคมอุตสาหกรรมสับปะรดไทย จัดทำข้อมูลเขตพื้นที่เหมาะสมสำหรับการปลูกสับปะรดรอบโรงงาน (รัศมี ๕๐ กิโลเมตร) เพื่อใช้เป็นกรอบในการส่งเสริมและพัฒนาการปลูกสับปะรดโรงงาน โดยดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเดือนสิงหาคม ๒๕๖๐

๒. เห็นชอบแนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สับปะรด ปี ๒๕๖๐-๒๕๖๙ ระยะสั้น-ระยะยาว โดยหลังจากกรมพัฒนาที่ดิน ได้ดำเนินการจำแนกพื้นที่เป้าหมายในการดำเนินการตามระยะเร่งด่วนเรียบร้อยแล้ว มอบหมายให้กรมส่งเสริมการเกษตร ร่วมกับ Single Command จังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนงาน/โครงการ พร้อมงบประมาณ เพื่อดำเนินการตามยุทธศาสตร์สับปะรดฯ ระยะที่ ๑ ระหว่างปี ๒๕๖๑-๒๕๖๔

๓. มอบหมายให้สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยศูนย์ประเมินผล ประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์สับปะรดฯ ระยะที่ ๑ ระหว่างปี ๒๕๖๑-๒๕๖๔ เพื่อนำผลการประเมินที่ได้ประกอบการวางแผนเพื่อจัดทำแผนงาน/โครงการ ตามยุทธศาสตร์สับปะรดฯ ระยะที่ ๒ ระหว่างปี ๒๕๖๕-๒๕๖๙

๔. มอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตามยุทธศาสตร์สับปะรด ปี ๒๕๖๐-๒๕๖๙ ในด้านการผลิต รายงานแผนงาน/โครงการ ที่ได้รับจัดสรรงบประมาณแล้วในปี ๒๕๖๐ และที่ได้เสนอของบประมาณไว้ในปี ๒๕๖๑ ที่เกี่ยวข้องกับสับปะรด ให้สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรทราบ ภายในวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐ เพื่อรวบรวมเสนอให้คณะกรรมการนโยบายและพัฒนาสับปะรดแห่งชาติทราบต่อไป

๕. รับทราบสถานการณ์การผลิตและการตลาดสับปะรด ปี ๒๕๖๐ ซึ่งประธานคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านการผลิตสับปะรด (นายนำชัย พรหมมีชัย) ได้มีหนังสือถึงกรมการค้าภายใน ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาและแก้ไขปัญหา ด้านการตลาดและการส่งออกสับปะรด เพื่อพิจารณาจัดเตรียมมาตรการหากเกิดปัญหาราคาสับปะรดตกต่ำ

➢ สรุปมติการประชุมคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านการผลิตสับปะรด ครั้งที่ ๒/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ณ ห้องประชุม ๑๑๕ ชั้น ๑ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยมีรองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นางสาวดุจเดือน ศศะนาวิน) เป็นประธาน ซึ่งที่ประชุมสรุปได้ดังนี้

๑. เห็นชอบพื้นที่ส่งเสริมการปลูกสับปะรดเพื่อส่งเข้าโรงงานแปรรูปสับปะรดในจังหวัดที่อยู่ในรัศมีรอบกลุ่มโรงงานฯ ๑๐๐ กิโลเมตร รวมทั้งสิ้น ๑๒ จังหวัด ได้แก่ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันตก (๗ จังหวัด) ประกอบด้วย จังหวัดอุทัยธานี สุพรรณบุรี กาญจนบุรี ราชบุรี สมุทรสาคร เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ และกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก (๕ จังหวัด) ประกอบด้วย ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด และมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ ประสานกับผู้แทนสถาบันอาหารในการพจารณาเพิ่มเติมให้จังหวัดพิษณุโลกเป็นพื้นที่ส่งเสริมการปลูกสับปะรดเพื่อส่งเข้าโรงงานแปรรูปสับปะรด หากโรงงานแปรรูปสับปะรดในจังหวัดพิษณุโลกมีความพร้อมที่จะเปิดดำเนินการ

๒. เห็นชอบพื้นที่ส่งเสริมการปลูกสับปะรดเพื่อเน้นการบริโภคผลสด ในจังหวัดที่มีการปลูก สับปะรดโรงงานแต่อยู่ห่างไกลจากที่ตั้งของโรงงานฯ ได้แก่ จังหวัดเชียงราย พะเยา ลำปาง อุตรดิตถ์ พิษณุโลก (ถ้ามี) เลย หนองคาย บึงกาฬ นครพนม ชัยภูมิ ชุมพร สุราษฎร์ธานี กระบี่ นครศรีธรรมราช และพัทลุง เป็นต้น

๓. เห็นชอบแนวทางการจัดทำแผนงาน โครงการ พร้อมงบประมาณตามยุทธศาสตร์สับปะรด ด้านการผลิต ระยะที่ ๑ (ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๔) ใน ๒ กลุ่ม ได้แก่

๓.๑ จังหวัดที่อยู่ในพื้นที่ส่งเสริมการปลูกสับปะรดเพื่อส่งเข้าโรงงานแปรรูปสับปะรด (อยู่ในรัศมีรอบกลุ่มโรงงานแปรรูปสับปะรด ๑๐๐ กิโลเมตร) มอบหมายให้กรมส่งเสริมการเกษตรร่วมกับคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แบบเบ็ดเสร็จระดับจังหวัด (Single Command) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดทำแผนงาน/โครงการ พร้อมงบประมาณให้ครอบคลุมทั้ง ๑๒ แนวทาง ตามยุทธศาสตร์สับปะรดปี ๒๕๖๐-๒๕๖๙ ด้านการผลิต และด้านการบริหารจัดการ

๓.๒ จังหวัดที่อยู่ในพื้นที่ส่งเสริมการปลูกสับปะรดเพื่อเน้นการบริโภคผลสด (จังหวัดที่มีการปลูกสับปะรดโรงงานแต่อยู่ห่างไกลจากที่ตั้งของโรงงานฯ) มอบหมายให้กรมส่งเสริมการเกษตร ร่วมกับคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายเกษตรและสหกรณ์แบบเบ็ดเสร็จระดับจังหวัด (Single Command) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินการ ๔ แนวทาง ได้แก่

(๑) เน้นการผลิตสับปะรดเพื่อการบริโภคผลสด โดยส่งเสริมการผลิตและการตลาด เช่น การสร้างตราสัญลักษณ์สินค้า (Brand Name) การจดสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) โดยเชื่อมโยงผ่านกลุ่มเกษตรกรสหกรณ์ไปยังผู้ส่งออก/Modern Trade/การค้าชายแดน ฯลฯ

(๒) หากเกษตรกรสามารถรวมกลุ่มการผลิตเป็นแปลงใหญ่และมีโรงงานแปรรูปร่วมจัดทำเกษตรพันธสัญญา (Contract farming) สามารถจัดทำแผนงาน/โครงการเพื่อส่งเสริมการผลิตสับปะรดเพื่อส่งเข้าโรงงานแปรรูปสับปะรด

(๓) หามาตรการจูงใจ ให้มีการจัดตั้งโรงงานแปรรูปสับปะรดในเขตจังหวัด

(๔) ส่งเสริม และสนับสนุนเกษตรกรในการปรับเปลี่ยนจากการปลูกสับปะรดโรงงานเป็นพืชชนิดอื่นๆ

๔. รับทราบแผนงาน โครงการ ด้านการผลิตสับปะรดซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับงบประมาณแล้วในปี ๒๕๖๑ โดยมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณาทบทวนแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย และแนวทางส่งเสริมของกลุ่มเป้าหมาย ทั้ง ๒ กลุ่มด้วย

๕. มอบหมายให้กรมส่งเสริมการเกษตร ร่วมกับคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แบบเบ็ดเสร็จระดับจังหวัด (Single Command) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดทำแผนงาน โครงการและงบประมาณ เพื่อดำเนินการตามยุทธศาสตร์สับปะรดด้านการผลิตและการบริหารจัดการระยะที่ ๑ (ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๔) ให้ครอบคลุมแนวทางทั้ง ๑๒ แนวทางและสอดคล้องกับแนวทางส่งเสริมของกลุ่มเป้าหมายทั้ง ๒ กลุ่ม และจัดส่งให้ฝ่ายเลขานุการฯ ภายในกลางเดือนมกราคม ๒๕๖๑

๖. มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ ประสานงานกับกรมส่งเสริมการเกษตร ในการจัดประชุมชี้แจงต่อคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แบบเบ็ดเสร็จระดับจังหวัด (Single Command) ที่มีพื้นที่ปลูกสับปะรดโรงงาน เพื่อรับทราบแนวทางการส่งเสริมและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ สับปะรดปี ๒๕๖๐-๒๕๖๙ ด้านการผลิต และด้านการบริหารจัดการ ระยะที่ ๑ (ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๔)

๗. มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ มีหนังสือถึงสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านอุตสาหกรรมแปรรูปสับปะรดและกรมการค้าภายใน ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านการตลาดและส่งออกสับปะรด เพื่อทราบแนวทางส่งเสริมของกลุ่มเป้าหมายทั้ง ๒ กลุ่ม และสนับสนุนการ จัดทำแผนงานโครงการพร้อมงบประมาณในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๘. มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ รายงานแผนงาน โครงการ ด้านการผลิต ภายใต้ยุทธศาสตร์สับปะรดปี ๒๕๖๑-๒๕๖๔ ให้คณะกรรมการนโยบายและพัฒนาสับปะรดแห่งชาติ ทราบต่อไป

แนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สับปะรดด้านการผลิต ระยะที่ ๑ (ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๔)

จากการประชุมคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านการผลิตสับปะรด ครั้งที่ ๒/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ โดยมีรองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นางสาว ดุจเดือน ศศะนาวิน) เป็นประธาน ที่ประชุมได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายในการส่งเสริม และแนวทางการจัดทำแผนงานโครงการ ตามยุทธศาสตร์สับปะรดด้านการผลิต ระยะที่ ๑ (ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๔) ดังนี้ ๑. เป้าหมายตามยุทธศาสตร์สับปะรดปี ๒๕๖๐-๒๕๖๙

รายการ	หน่วยนับ	เป้าหมาย	
		๕ ปีแรก (ปี๒๕๖๐-๒๕๖๔)	**๕ ปีหลัง (๒๕๖๕-๒๕๖๙)**
<u>การผลิต</u>			
-พื้นที่ปลูกไม่เกิน	ล้านไร่	๐.๘๐	๐.๘๐
-เนื้อที่เก็บเกี่ยว	ล้านไร่	๐.๔๔	๐.๔๕
-ผลผลิตรวม	ล้านตัน	๒.๒๐	๒.๗๐
-ผลผลิตต่อไร่	ตัน	๕.๐๐	๖.๐๐
<u>ความต้องการใช้</u>			
-การบริโภคในประเทศ	ล้านตัน	๐.๓๐๐	๐.๔๐๐
แปรรูป	ล้านตัน	๑.๘๙๕	๒.๒๙๐
ส่งออกสับปะรดสด	ล้านตัน	๐.๐๐๕	๐.๐๑๐
<u>การส่งออก</u>	ล้านบาท	๓๐,๐๐๐	๓๕,๐๐๐
-สับปะรดแปรรูป	ล้านบาท	๒๐,๐๐๐	๒๓,๐๐๐
-น้ำสับปะรด	ล้านบาท	๖,๐๐๐	๗,๐๐๐
-สับปะรดสด	ล้านบาท	๗๕	๑๕๐
-อื่น ๆ (อบแห้ง และผลิตภัณฑ์อื่น ๆ)	ล้านบาท	๓,๙๒๕	๔,๘๕๐

๒. การกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการดำเนินการ

๒.๑ <u>กลุ่มที่ ๑ จังหวัดที่อยู่ในรัศมีรอบกลุ่มโรงงานฯ ๑๐๐ กิโลเมตร</u> เพื่อกำหนดเป็นพื้นที่ ส่งเสริมการปลูกสับปะรดเพื่อส่งเข้าโรงงานแปรรูปสับปะรด รวม ๑๒ จังหวัด ได้แก่ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันตก (๗ จังหวัด) ประกอบด้วย อุทัยธานี สุพรรณบุรี กาญจนบุรี ราชบุรี สมุทรสาคร เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ และกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก (๕ จังหวัด) ประกอบด้วย จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด

๒.๒ <u>กลุ่มที่ ๒ จังหวัดที่มีการปลูกสับปะรดโรงงานแต่อยู่ห่างไกลจากที่ตั้งของโรงงานแปรรูปสับปะรด</u> เพื่อกำหนดให้เป็นพื้นที่ส่งเสริมการปลูกสับปะรดเพื่อเน้นการบริโภคผลสด ได้แก่ เชียงราย พะเยา ลำปาง อุตรดิตถ์ พิษณุโลก (ถ้ามี) เลย หนองคาย บึงกาฬ นครพนม ชัยภูมิ ชุมพร สุราษฎร์ธานี กระบี่ นครศรีธรรมราช และพัทลุง เป็นต้น

๓. แนวทางการขับเคลื่อนตามยุทธศาสตร์สับปะรดด้านการผลิต ระยะที่ ๑ (ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๔)

๓.๑ <u>กลุ่มที่ ๑ จังหวัดที่อยู่ในรัศมีรอบกลุ่มโรงงานฯ ๑๐๐ กิโลเมตร</u> เพื่อกำหนดเป็นพื้นที่ส่งเสริมการปลูกสับปะรดเพื่อส่งเข้าโรงงานแปรรูปสับปะรด

กรมส่งเสริมการเกษตร ร่วมกับคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แบบเบ็ดเสร็จระดับจังหวัด (Single Command) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดทำแผนงาน/โครงการพร้อมงบประมาณให้ครอบคลุมด้านการผลิตและด้านการบริหารจัดการ ตามยุทธศาสตร์สับปะรดปี ๒๕๖๐-๒๕๖๙

ยุทธศาสตร์ด้านการผลิต มีแนวทางดำเนินงาน ๑๒ แนวทาง ดังนี้

(๑) ส่งเสริมการผลิตสับปะรดโรงงาน และสับปะรดบริโภคสดในพื้นที่ที่เหมาะสมตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารเชิงรุก (Agricultural Map for Adaptive Manage : Agri-Map) รวมทั้งปรับปรุงการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรด

(๒) ส่งเสริมให้มีการผลิตสับปะรดตามหลักเกษตรดีที่เหมาะสม (GAP) แก่เกษตรกร ในลักษณะระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่รวมทั้งการเขตกรรมให้แก่เกษตรกรเพื่อลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มคุณภาพผลผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

(๓) จัดหาและพัฒนาแหล่งน้ำในไร่นาเพื่อการผลิตสับปะรดคุณภาพสามารถกระจายผลผลิตให้ออกสู่ตลาดในปริมาณและช่วงเวลาที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

(๔) สร้างกลไกด้านกฎระเบียบ ข้อกำหนดตามกฎหมาย ให้เกษตรกรและโรงงานแปรรูปสับปะรดต้องร่วมมือกันวางแผนการผลิต และการรับซื้อให้สอดคล้องกับความต้องการในลักษณะของการทำสัญญาข้อตกลง (Contract Farming)

(๕) การป้องกันแก้ไขปัญหาสารไนเตรทตกค้างจากการใช้ปัจจัยการผลิตของเกษตรกร เช่น ปุ๋ย และสารเคมีต่างๆ รวมทั้งที่ตกค้างตามธรรมชาติ

(๖) ส่งเสริมการถ่ายทอด การเรียนรู้ด้านสับปะรดแก่เกษตรกรให้เป็นผู้ผลิตสับปะรดมือ อาชีพ เช่น หลักสูตรการศึกษาแบบระบบการศึกษานอกโรงเรียน โดยผ่านศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) และเครือข่าย

(๗) สร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรเกษตรกรที่ปลูกสับปะรด โดยถ่ายทอดองค์ความรู้ เชื่อมโยงเครือข่ายกลุ่มผู้ปลูกสับปะรด และส่งเสริมให้กลุ่มผู้ปลูกสับปะรดนำเงินทุนหมุนเวียนของกลุ่มไปดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสับปะรด

(๘) วิจัยเทคโนโลยีการผลิต และพัฒนาพันธุ์สับปะรดที่ทนทานต่อโรคและแมลง และให้ผลผลิตที่มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของโรงงานแปรรูปสับปะรดและตลาดบริโภคสด รวมทั้งกระจายพันธุ์สับปะรดไปสู่เกษตรกร และวิจัยเทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว

(๙) ประสานและอำนวยความสะดวกในการจัดหาแรงงานต่างด้าวที่ถูกต้องเข้าสู่ภาคการเกษตร

(๑๐) ส่งเสริมและรณรงค์ป้องกันการแก้ไขปัญหาโรคเหี่ยวสับปะรด

(๑๑) ส่งเสริมการผลิตสับปะรดคุณภาพและมาตรฐาน เป็นวัตถุดิบป้อนโรงงานแปรรูปอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งส่งเสริมการปลูกสับปะรดแบบเกษตรอินทรีย์ในการขยายตลาดส่งออก

(๑๒) วิจัยและพัฒนาพันธุ์สับปะรดบริโภคสด เพื่อขยายและส่งเสริมการผลิตในพื้นที่ที่เหมาะสมในการปลูกสับปะรด แต่อยู่ห่างไกลจากโรงงานแปรรูปสับปะรด รวมทั้งคำนึงถึงการป้องกันการผสมข้ามสายพันธุ์ระหว่างสับปะรดโรงงาน และสับปะรดบริโภคสด

ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการ มีแนวทางดำเนินงาน ๕ แนวทาง ดังนี้

(๑) การจัดทำข้อมูลสารเทศอุตสาหกรรมสับปะรดเพื่อเป็นข้อมูลที่ใช้ในการบริหารจัดการสับปะรดทั้งระบบโดยมีการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันน่าเชื่อถือและใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวาง

(๒) ส่งเสริมการจัดตั้งกองทุนพัฒนาอุตสาหกรรมสับปะรด เพื่อเป็นเงินทุนในการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของอุตสาหกรรมสับปะรดรวมทั้งแก้ไขปัญหาสับปะรดทั้งระบบ

(๓) พัฒนาระบบโลจิสติกส์สับปะรดบริโภคสด และสับปะรดโรงงาน สำหรับการรักษาคุณภาพของผลผลิต

(๔) การขับเคลื่อนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ โดยคณะกรรมการนโยบายและพัฒนาสับปะรดแห่งชาติ และคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สับปะรด ๓ คณะ (การผลิต การแปรรูป การตลาด) และผ่านกลไกประชารัฐ

(๕) พัฒนาระบบเว็บไซต์ข้อมูลข่าวสารสนเทศอุตสาหกรรมสับปะรด

๓.๒ <u>กลุ่มที่ ๒ จังหวัดที่มีการปลูกสับปะรดโรงงานแต่อยู่ห่างไกลจากที่ตั้งของโรงงานแปรรูป สับปะรด</u> เพื่อกำหนดให้เป็นพื้นที่ส่งเสริมการปลูกสับปะรดเพื่อเน้นการบริโภคผลสด

กรมส่งเสริมการเกษตรร่วมกับคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แบบเบ็ดเสร็จระดับจังหวัด (Single Command) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ๔ แนวทาง ได้แก่

(๑) เน้นการผลิตสับปะรดเพื่อการบริโภคผลสด โดยส่งเสริมการผลิตและการตลาด เช่น การสร้างตราสัญลักษณ์สินค้า (Brand Name) การจดสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) โดยเชื่อมโยงผ่านกลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ ไปยังผู้ส่งออก / Modern Trade / การค้าชายแดน ฯลฯ

(๒) หากเกษตรกรสามารถรวมกลุ่มการผลิตเป็นแปลงใหญ่และมีโรงงานแปรรูปร่วมจัดทำเกษตรพันธสัญญา (Contract Farming) สามารถจัดทำแผนงาน/โครงการเพื่อส่งเสริมการผลิตสับปะรดเพื่อส่งเข้าโรงงานแปรรูปสับปะรด

(๓) หามาตรการจูงใจ ให้มีการจัดตั้งโรงงานแปรรูปสับปะรดในเขตจังหวัด

(๔) ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกรในการปรับเปลี่ยนจากการปลูกสับปะรดโรงงานเป็นพืช ชนิดอื่นๆ

ข้อมูลการบริหารจัดการพื้นที่ของกลุ่มที่ ๑

ตารางที่ ๑ กำลังการผลิต ผลผลิตที่ต้องการ และแปลงเป็นพื้นที่ต้องการต่อปี ของกลุ่มที่ ๑

ภาค/จังหวัด	จำนวนโรงงาน	๑.กำลังการผลิตเต็ม		๒.ความต้องการของโรงงานในปี ๒๕๖๔ (ณ ผลผลิต ๕ ตันต่อไร่)		
		(ตัน/วัน)	**(ตัน/ปี)**	**ผลผลิต (ตัน/ปี)**	**เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่/ปี)**	**พื้นที่ปลูก (ไร่/ปี)**
รวม	**๒๑**	**๑๑,๘๕๐**	**๓,๑๙๙,๕๐๐**	**๒,๑๒๔,๙๐๐**	**๔๒๔,๙๘๐**	**๘๔๙,๙๖๐**
๑.ภาคตะวันตก	**๑๖**	**๘,๘๐๐**	**๒,๓๗๖,๐๐๐**	**๑,๕๓๙,๐๐๐**	**๓๐๗,๘๐๐**	**๖๑๕,๖๐๐**
อุทัยธานี						
สุพรรณบุรี						
กาญจนบุรี *	๒	๙๐๐	๒๔๓,๐๐๐	๓๒,๔๐๐	๖,๔๘๐	๑๒,๙๖๐
ราชบุรี	๑	๖๐๐	๑๖๒,๐๐๐	๑๔๘,๕๐๐	๒๙,๗๐๐	๕๙,๔๐๐
สมุทรสาคร	๑	๑๓๐	๓๕,๑๐๐	๒๗,๐๐๐	๕,๔๐๐	๑๐,๘๐๐
เพชรบุรี						
ประจวบคีรีขันธ์	๑๒	๗,๑๗๐	๑,๙๓๕,๙๐๐	๑,๓๓๑,๑๐๐	๒๖๖,๒๒๐	๕๓๒,๔๔๐
๒.ภาคตะวันออก	**๕**	**๓,๐๕๐**	**๘๒๓,๕๐๐**	**๕๘๕,๙๐๐**	**๑๑๗,๑๘๐**	**๒๓๔,๓๖๐**
ฉะเชิงเทรา						
ชลบุรี	๒	๑,๓๕๐	๓๖๔,๕๐๐	๒๙๗,๐๐๐	๕๙,๔๐๐	๑๑๘,๘๐๐
จันทบุรี						
ระยอง	๒	๑,๕๐๐	๔๐๕,๐๐๐	๒๕๖,๕๐๐	๕๑,๓๐๐	๑๐๒,๖๐๐
ตราด	๑	๒๐๐	๕๔,๐๐๐	๓๒,๔๐๐	๖,๔๘๐	๑๒,๙๖๐

หมายเหตุ *จ.กาญจนบุรี (ปัจจุบันเปิดทำการผลิต ๑ โรงงาน ได้แก่บริษัทบ่อพลอย กำลังการผลิต ๑๒๐ ตัน/วัน

ข้อ ๑ ความต้องการผลผลิตต่อปี (กำลังการผลิตเต็มที่ คูณด้วย จำนวนวันผลิต ๒๗๐ วัน)

ข้อ ๒ ๑/ ความต้องการผลิตต่อปีในปี ๒๕๖๔ (กำลังการผลิตจริงปี ๒๕๖๐ คูณด้วย จำนวนวันผลิต ๒๗๐ วัน)

๒/ เนื้อที่เก็บเกี่ยวต่อปีในปี ๒๕๖๔ (ความต้องการผลผลิตต่อปี หารด้วย ผลผลิตต่อไร่ ปี ๒๕๖๔ ที่ ๕ ตัน/ไร่)

๓/ พื้นที่ปลูกที่ต้องการต่อปีในปี ๒๕๖๔ (พื้นที่เก็บเกี่ยวในปีนั้นๆ + พื้นที่ปลูกเพื่อเก็บเกี่ยวในปีถัดไป

<u>ตารางที่ ๒</u> พื้นที่ปลูกที่ต้องการต่อปี ในปี ๒๕๖๔ และพื้นที่ปลูกสับปะรดจริงในปัจจุบัน ของกลุ่มที่ ๑

ภาค/จังหวัด	พื้นที่ปลูกที่ต้องการต่อปี (ไร่) =Demand	๒. พื้นที่ปลูกจริง Supply (ไร่) *								
		S๑ (เหมาะสมสูง)	**S๒ (เหมาะสมปานกลาง)**	**S๓ (เหมาะสมน้อย)**	**N (ไม่เหมาะสม)**	**F (พื้นที่ป่า)**	**S๑+S๒**	**S๑+S๒ +S๓**	**S๑+S๒+ S๓+N**	**รวม (S๑+S๒+ S๓+N+F)**
รวม ๑๒ จังหวัด	๘๔๙,๙๖๐	๑๕๖,๑๓๖	๖๑๓,๖๑๘	๑๔๕,๔๓๖	๗๕,๗๒๙	๑๘๘,๗๘๒	๗๖๙,๗๕๔	๙๑๕,๑๙๐	๙๙๐,๙๑๙	๑,๑๗๙,๗๐๑
๑.ภาค ตะวันตก	๖๑๕,๖๐๐	๑๕๑,๑๔๖	๓๙๐,๙๕๖	๑๒๖,๓๒๕	๔๗,๒๓๕	๑๗๗,๕๒๑	๕๔๒,๑๐๒	๖๖๘,๔๒๗	๗๑๕,๖๖๒	๘๙๓,๑๘๓
อุทัยธานี		๙๓๓	๑๕,๓๑๘	๔,๖๘๔	๑,๓๒๓	๑๖,๒๖๒	๑๖,๒๕๑	๒๐,๙๓๕	๒๒,๒๕๘	๓๘,๕๒๐
สุพรรณบุรี		๒๔	๒,๒๘๐	๑๒๙	๖๕๑	๑,๙๘๗	๒,๓๐๔	๒,๔๓๓	๓,๐๘๔	๕,๐๗๑
กาญจนบุรี	๑๒,๙๖๐	๑,๒๓๓	๓๓,๒๓๑	๘๒๙	๒,๕๙๒	๖,๘๙๗	๓๔,๔๖๔	๓๕,๒๙๓	๓๗,๘๘๕	๔๔,๗๘๒
ราชบุรี	๕๙,๔๐๐	๑,๒๒๒	๓๐,๙๒๓	๕๓,๙๕๖	๕,๖๔๔	๒๔,๗๖๘	๓๒,๑๔๕	๘๖,๑๐๑	๙๑,๗๔๕	๑๑๖,๕๑๓
สมุทรสาคร	๑๐,๘๐๐	๐	๘	๐	๐	๐	๘	๘	๘	๘
เพชรบุรี		๙,๑๐๐	๔๔,๔๘๗	๓,๘๖๕	๒,๗๖๔	๖๐,๙๕๗	๕๓,๕๘๗	๕๗,๔๕๒	๖๐,๒๑๖	๑๒๑,๑๗๓
ประจวบคีรีขันธ์	๕๓๒,๔๔๐	๑๓๘,๖๓๔	๒๖๔,๗๐๙	๖๒,๘๖๒	๓๔,๒๖๑	๖๖,๖๕๐	๔๐๓,๓๔๓	๔๖๖,๒๐๕	๕๐๐,๔๖๖	๕๖๗,๑๑๖
๒.ภาค ตะวันออก	๒๓๔,๓๖๐	๔,๙๙๐	๒๒๒,๖๖๒	๑๙,๑๑๑	๒๘,๔๙๔	๑๑,๒๖๑	๒๒๗,๖๕๒	๒๔๖,๗๖๓	๒๗๕,๒๕๗	๒๗๖,๕๑๘
ฉะเชิงเทรา		๓๒๖	๑๔,๖๔๕	๘๙๐	๙๗๑	๑,๓๙๓	๑๔,๙๗๑	๑๕,๘๖๑	๑๖,๘๓๒	๑๘,๒๒๕
ชลบุรี	๑๑๘,๘๐๐	๒๙๗	๗๑,๗๙๕	๗,๘๗๐	๕,๓๐๔	๑,๖๗๓	๗๒,๐๙๒	๗๙,๘๖๑	๘๕,๒๖๖	๘๖,๙๓๙
ระยอง	๑๐๒,๖๐๐	๗๐๓	๙๙,๒๓๘	๑,๙๔๖	๑๒,๒๘๘	๑,๒๔๔	๙๙,๙๔๑	๑๐๑,๘๘๗	๑๑๔,๑๗๕	๑๑๕,๔๑๙
จันทบุรี		๑๖๘	๒,๘๑๓	๔๓๐	๕๓	๔,๘๓๑	๒,๙๘๑	๓,๔๑๑	๓,๔๖๔	๘,๒๙๕
ตราด	๑๒,๙๖๐	๓,๔๙๖	๓๔,๑๗๑	๗,๙๗๕	๙,๘๗๘	๒,๑๒๐	๓๗,๖๖๗	๔๕,๖๔๒	๕๕,๕๒๐	๕๗,๖๔๐

หมายเหตุ :* กรมพัฒนาที่ดิน (ฐานข้อมูล ปี ๒๕๕๙/๒๕๖๐)

<u>ตารางที่ ๓</u> ความต้องการพื้นที่ปลูกสำหรับปลูกสับปะรดโรงงาน ในปี ๒๕๖๔ ของกลุ่มที่ ๑

ภาค/จังหวัด	๑.ผลผลิตที่ต้องการ (ตัน/ปี)	๒.พื้นที่ปลูกที่ต้องการ (ไร่/ปี)	พื้นที่ปลูก (ไร่)* S๑+S๒	เกิน/ขาด (ไร่)	พื้นที่ปลูกจริง(ไร่)* S๑+S๒+S๓	เกิน/ขาด (ไร่)
รวม ๑๒ จังหวัด	**๒,๑๒๔,๙๐๐**	**๘๔๙,๙๖๐**	**๗๖๙,๗๕๔**	**-๘๐,๒๐๖**	**๙๑๕,๑๙๐**	**๖๕,๒๓๐**
๑.ภาคตะวันตก	**๑,๕๓๙,๐๐๐**	**๖๑๕,๐๐๐**	**๕๔๒,๑๐๒**	**-๗๓,๔๙๘**	**๖๖๘,๔๒๗**	**๕๒,๘๒๗**
อุทัยธานี			๑๖,๒๕๑	๑๖,๒๕๑	๒๐,๙๓๕	๒๐,๙๓๕
สุพรรณบุรี			๒,๓๐๔	๒,๓๐๔	๒,๔๓๓	๒,๔๓๓
กาญจนบุรี	๓๒,๔๐๐	๑๒,๙๖๐	๓๔,๔๖๔	๒๑,๕๐๔	๓๕,๒๙๓	๒๒,๓๓๓
ราชบุรี	๑๔๘,๕๐๐	๕๙,๔๐๐	๓๒,๑๔๕	-๒๗,๒๕๕	๘๖,๑๐๑	๒๖,๗๐๑
สมุทรสาคร	๒๗,๐๐๐	๑๐,๘๐๐	๘	-๑๐,๗๙๒	๘	-๑๐,๗๙๒
เพชรบุรี			๕๓,๕๘๗	๕๓,๕๘๗	๕๗,๔๕๒	๕๗,๔๕๒
ประจวบคีรีขันธ์	๑,๓๓๑,๑๐๐	๕๓๒,๔๔๐	๔๐๓,๓๔๓	-๑๒๙,๐๙๗	๔๖๖,๒๐๕	-๖๖,๒๓๕
๒.ภาคตะวันออก	๕๘๕,๙๐๐	๒๓๔,๓๖๐	๒๒๗,๖๕๒	-๖,๗๐๘	๒๔๖,๗๖๓	๑๒,๔๐๓
ฉะเชิงเทรา			๑๔,๙๗๑	๑๔,๙๗๑	๑๕,๘๖๑	๑๕,๘๖๑
ชลบุรี	๒๙๗,๐๐๐	๑๑๘,๘๐๐	๗๒,๐๙๒	-๔๖,๗๐๘	๗๙,๙๖๒	-๓๘,๘๓๘
ระยอง	๒๕๖,๕๐๐	๑๐๒,๖๐๐	๙๙,๙๔๑	-๒,๖๕๙	๑๐๑,๘๘๗	-๗๑๓
จันทบุรี			๒,๙๘๑	๒,๙๘๑	๓,๔๑๑	๓,๔๑๑
ตราด	๓๒,๔๐๐	๑๒,๙๖๐	๓๗,๖๖๗	๒๔,๗๐๗	๔๕,๖๔๒	๓๒,๖๘๒

หมายเหตุ :*กรมพัฒนาที่ดิน (ฐานข้อมูลปี ๒๕๕๙/๒๕๖๐)

ตารางที่ ๔ พื้นที่เหมาะสมในการปลูกสับปะรดโรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันตกและภาคตะวันออกของกลุ่มที่ ๑

ภาค/จังหวัด	พื้นที่เหมาะสมสำหรับปลูกสับปะรด			ปลูกจริง (ไร่)*	
	S๑	S๒	S๓	S๑+S๒	S๑+S๒+S๓
รวม ๑๒ จังหวัด	๓,๐๙๖,๓๙๑	๙,๙๓๓,๓๐๗	๒,๕๑๙,๒๖๔	๗๖๙,๗๕๔	๙๑๕,๑๙๐
๑.ภาคตะวันตก	๒,๔๔๗,๑๑๙	๕,๑๓๘,๑๙๘	๑,๖๗๐,๘๐๖	๕๔๒,๑๐๒	๖๖๘,๔๒๗
อุทัยธานี	๑๖๑,๗๑๒	๘๑๑,๐๔๘	๑๙๒,๕๘๗	๑๖,๒๕๑	๒๐,๙๓๕
สุพรรณบุรี	๔๙๔,๘๑๒	๓๐๙,๖๕๓	๙๒,๙๒๖	๒,๓๐๔	๒,๔๓๓
กาญจนบุรี	๙๐๓,๓๒๖	๑,๖๕๙,๓๘๒	๕๗๘,๑๕๙	๓๔,๔๖๔	๓๕,๒๙๓
ราชบุรี	๑๖๙,๗๗๓	๗๐๗,๕๕๔	๓๙๗,๗๓๓	๓๒,๑๔๕	๘๖,๑๐๑
สมุทรสาคร		๒๘๔,๘๗๗		๘	๘
เพชรบุรี	๒๕๖,๙๔๐	๔๔๕,๙๒๑	๕๑,๖๐๘	๕๒,๕๘๗	๕๗,๔๕๒
ประจวบคีรีขันธ์	๔๖๐,๕๕๖	๙๑๙,๗๖๓	๓๕๗,๗๙๓	๔๐๓,๓๔๓	๔๖๖,๒๐๕
๒.ภาคตะวันออก	๖๔๙,๒๗๒	๔,๗๙๕,๑๐๙	๘๔๘,๔๕๘	๒๒๗,๖๕๒	๒๔๖,๗๖๓
ฉะเชิงเทรา	๔๗,๗๒๘	๘๙๖,๖๘๘	๖๗,๔๓๕	๑๔,๙๗๑	๑๕,๘๖๑
ชลบุรี	๓๙,๕๖๙	๑,๑๕๒,๒๓๙	๓๒๗,๖๕๖	๗๒,๐๙๒	๗๙,๙๖๒
ระยอง	๑๑๔,๒๔๐	๑,๑๓๘,๗๗๗	๑๓๙,๒๘๕	๙๙,๙๔๑	๑๐๑,๘๘๗
จันทบุรี	๓๕๒,๑๕๕	๑,๐๙๒,๘๓๙	๑๙๖,๗๖๔	๒,๙๘๑	๓,๔๑๑
ตราด	๙๕,๕๘๐	๕๑๔,๕๖๖	๑๑๗,๓๑๘	๓๗,๖๖๗	๔๕,๖๔๒

หมายเหตุ : *กรมพัฒนาที่ดิน (ฐานข้อมูลปี ๒๕๕๙/๒๕๖๐)

สรุปได้ว่า การกำหนดเขตส่งเสริมการปลูกสับปะรดเพื่อส่งเข้าโรงงานใน ๑๒ จังหวัด ได้แก่ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันตก (๗ จังหวัด) คือ อุทัยธานี สุพรรณบุรี กาญจนบุรี ราชบุรี สมุทรสาคร เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ และกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก (๕ จังหวัด) คือ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด มีพื้นที่เพียงพอที่จะส่งเสริมให้มีผลผลิตสอดคล้องกับความต้องการของโรงงานและราคามีเสถียรภาพ โดยในอนาคตหากต้องการขยายพื้นที่ปลูกสับปะรดโรงงานเพิ่มเติม กลุ่มจังหวัดดังกล่าวยังมีพื้นที่เหมาะสมสำหรับ การปลูกสับปะรดมาก (S๑) และเหมาะสมปานกลาง (S๒) เพียงพอ

แนวทางการจัดทำแผนงาน/โครงการ พร้อมงบประมาณ ตามยุทธศาสตร์สับปะรด
ระยะที่ ๑ (ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๔) กลุ่มที่ ๑

กลุ่มจังหวัดในรัศมีรอบโรงงานแปรรูปสับปะรด ๑๐๐ กิโลเมตร	แนวทาง (เพื่อเป็นพื้นที่ส่งเสริมการปลูกสับปะรดเพื่อส่งเข้าโรงงานแปรรูปสับปะรด)
<u>กลุ่มจังหวัดภาคตะวัน</u> <u>(๗ จังหวัด)</u> ๑. กาญจนบุรี ๒. ราชบุรี ๓. สมุทรสาคร ๔. ประจวบคีรีขันธ์ ๕. อุทัยธานี ๖. สุพรรณบุรี ๗. เพชรบุรี <u>กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก</u> <u>(๕ จังหวัด)</u> ๑. ชลบุรี ๒. ตราด ๓. ระยอง ๔. จันทบุรี ๕. ฉะเชิงเทรา	กรมส่งเสริมการเกษตร ร่วมกับคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แบบเบ็ดเสร็จระดับจังหวัด (Single Command) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดทำแผนงาน/โครงการ และดำเนินการตามยุทธศาสตร์สับปะรดปี ๒๕๖๐-๒๕๖๙ **ยุทธศาสตร์ด้านการผลิต** (๑) ส่งเสริมการผลิตสับปะรดโรงงาน และสับปะรดบริโภคสดในพื้นที่ที่เหมาะสมตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารเชิงรุก (Agricultural Map for Adaptive Manage : Agri-Map) รวมทั้งปรับปรุงการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรด (๒) ส่งเสริมให้มีการผลิตสับปะรดตามหลักเกษตรดีที่เหมาะสม (GAP) แก่เกษตรกรในลักษณะระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ รวมทั้งการเขตกรรมให้แก่เกษตรกรเพื่อลดต้นทุนการผลิตและ เพิ่มคุณภาพผลผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด (๓) จัดหาและพัฒนาแหล่งน้ำในไร่นาเพื่อการผลิตสับปะรดคุณภาพ สามารถกระจายผลผลิตให้ออก สู่ตลาดในปริมาณและช่วงเวลาที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด (๔) สร้างกลไกด้านกฎระเบียบ ข้อกำหนดตามกฎหมายให้เกษตรกรและโรงงานแปรรูปสับปะรดต้องร่วมมือกันวางแผนการผลิตและการรับซื้อให้สอดคล้องกับความต้องการในลักษณะของการทำสัญญาข้อตกลง (Contract Farming)

	(๕) การป้องกันแก้ไขปัญหาสารไนเตรทตกค้างจากการใช้ปัจจัยการผลิตของเกษตรกร เช่น ปุ๋ย และ สารเคมีต่างๆ รวมทั้งที่ตกค้างตามธรรมชาติ (๖) ส่งเสริมการถ่ายทอด การเรียนรู้ด้านสับปะรดแก่เกษตรกรให้เป็นผู้ผลิตสับปะรดมืออาชีพ เช่น หลักสูตรการศึกษาแบบระบบการศึกษานอกโรงเรียน โดยผ่านศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการ ผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) และเครือข่าย (๗) สร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรเกษตรกรที่ปลูกสับปะรด โดยถ่ายทอดองค์ความรู้ เชื่อมโยงเครือข่ายกลุ่มผู้ปลูกสับปะรด และส่งเสริมให้กลุ่มผู้ปลูกสับปะรดนำเงินทุนหมุนเวียนของกลุ่มไปดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสับปะรด (๘) วิจัยเทคโนโลยีการผลิต และพัฒนาพันธุ์สับปะรดที่ทนทานต่อโรคและแมลง และให้ผลผลิตที่มี คุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของโรงงานแปรรูปสับปะรดและตลาดบริโภคสด รวมทั้งกระจาย พันธุ์สับปะรดไปสู่เกษตรกร และวิจัยเทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว (๙) ประสานและอำนวยความสะดวกในการจัดหาแรงงานต่างด้าวที่ถูกต้องเข้าสู่ภาคการเกษตร (๑๐) ส่งเสริมและรณรงค์ป้องกันการแก้ไขปัญหาโรคเหี่ยวสับปะรด (๑๑) ส่งเสริมการผลิตสับปะรดคุณภาพและมาตรฐาน เป็นวัตถุดิบป้อนโรงงานแปรรูปอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งส่งเสริมการปลูกสับปะรดแบบเกษตรอินทรีย์ในการขยายตลาดส่งออก (๑๒) วิจัยและพัฒนาพันธุ์สับปะรดบริโภคสด เพื่อขยายและส่งเสริมการผลิตในพื้นที่ที่เหมาะสมใน การปลูกสับปะรด แต่อยู่ห่างไกลจากโรงงานแปรรูปสับปะรด รวมทั้งคำนึงถึงการป้องกันการผสม ข้ามสายพันธุ์ระหว่างสับปะรดโรงงาน และสับปะรดบริโภคสด **ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการ** (๑) การจัดทำข้อมูลสารเทศอุตสาหกรรมสับปะรด เพื่อเป็นข้อมูลที่ใช้ในการบริหารจัดการสับปะรด ทั้งระบบ โดยมีการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน น่าเชื่อถือและใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวาง (๒) ส่งเสริมการจัดตั้งกองทุนพัฒนาอุตสาหกรรมสับปะรด เพื่อเป็นเงินทุนในการส่งเสริม และ สนับสนุนการดำเนินงานของอุตสาหกรรมสับปะรด รวมทั้งแก้ไขปัญหาสับปะรดทั้งระบบ (๓) พัฒนาระบบโลจิสติกส์สับปะรดบริโภคสด และสับปะรดโรงงาน (๔) การขับเคลื่อนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ โดยคณะกรรมการนโยบายและพัฒนาสับปะรด แห่งชาติ และคณะอนุกรรมการ ๓ คณะ (การผลิต การแปรรูป การตลาด) และผ่านกลไกประชารัฐ (๕) พัฒนาระบบเว็บไซต์ข้อมูลข่าวสารสนเทศอุตสาหกรรมสับปะรด

➢ **สรุปมติการประชุมคณะกรรมการนโยบายและพัฒนาสับปะรดแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓**

สรุปประเด็นข้อเสนอและความคิดเห็นประเด็นสำคัญของมติ

คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบมติคณะกรรมการนโยบายและพัฒนาสับปะรดแห่งชาติ ในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ตามที่ประธานกรรมการนโยบายและพัฒนาสับปะรดแห่งชาติเสนอดังนี้

๑. ที่ประชุมรับทราบการแก้ไขปัญหาแรงงานในอุตสาหกรรมสับปะรดของกระทรวงแรงงาน ในประเด็นการจ่ายค่าจ้างแก่แรงงานต่างด้าวตามระยะเวลาที่โรงงานอุตสาหกรรมสับปะรดเปิดดำเนินการผลิตจริง (ปีละ ๙ เดือน) แทนการจ่ายค่าจ้างตามสัญญาจ้างแรงงานที่ทำไว้ตลอดปี และมอบหมายให้กระทรวงแรงงานเร่งรัด ปรับปรุงบันทึกข้อตกลงด้านการจ้างงานสำหรับแรงงานต่างด้าวให้รองรับแรงงานในอุตสาหกรรมสินค้าเกษตร ต่อเนื่อง และนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

๒. ที่ประชุมรับทราบสถานการณ์สับปะรดปี ๒๕๖๓ และรับทราบผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ สับปะรดปี ๒๕๖๒ และแผนการดำเนินงานในปี ๒๕๖๓ ประกอบด้วย ด้านการผลิต ด้านการแปรรูป และด้าน การตลาด และมอบหมายให้กรมส่งเสริมการเกษตรเร่งประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรที่ประสงค์จะตรวจรับรองแปลงมาขึ้นทะเบียน รวมทั้งให้กรมวิชาการเกษตรพิจารณาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เกี่ยวกับการวิจัยสับปะรดของศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเพชรบุรีในพื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

๓. ที่ประชุมเห็นชอบให้มีการปรับปรุงยุทธศาสตร์สับปะรดปี๒๕๖๐-๒๕๖๙ เป็นแผนปฏิบัติการด้าน สับปะรด พ.ศ. ๒๕๖๓-๒๕๖๕ เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และเห็นชอบการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ จัดทำแผนปฏิบัติการด้านสับปะรด พ.ศ. ๒๕๖๓-๒๕๖๕ โดยให้เพิ่มเติมผู้แทนสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย และสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติเป็นองค์ประกอบคณะอนุกรรมการ พร้อมยกร่างคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านสับปะรด พ.ศ. ๒๕๖๓- ๒๕๖๕ เสนอประธานกรรมการนโยบายและพัฒนาสับปะรดแห่งชาติเพื่อลงนามต่อไป

๔. ที่ประชุมเห็นชอบหลักการบริหารจัดการผลผลิตสับปะรดที่สอดคล้องกับนโยบาย “การตลาดนำการผลิต” โดยหน่วยงานภายใต้คณะกรรมการนโยบายและพัฒนาสับปะรดแห่งชาติร่วมกับคณะกรรมการเพื่อแก้ไขปัญหาเกษตรกรอันเนื่องมาจากผลิตผลการเกษตรระดับจังหวัดบริหารจัดทำข้อมูลการผลิต การตลาด และแผนบริหารผลผลิตสับปะรดในช่วงปกติและช่วงผลผลิตออกสู่ตลาดมาก โดยคณะกรรมการเพื่อแก้ไขปัญหาเกษตรกรอันเนื่องมาจากผลิตผลการเกษตรระดับจังหวัดบริหารจัดการแบบเบ็ดเสร็จภายในจังหวัด ส่วนจังหวัดที่ ไม่สามารถดำเนินการได้ให้คณะกรรมการนโยบายและพัฒนาสับปะรดแห่งชาติประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนการดำเนินการของจังหวัดต่อไป

- สรุปการประชุมคณะอนุกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านสับปะรด พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๔ โดยตามที่คณะกรรมการนโยบายและพัฒนาสับปะรดแห่งชาติในคราวประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ **ให้มีการปรับปรุงยุทธศาสตร์สับปะรดปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๙ เป็นแผนปฏิบัติการด้านสับปะรด พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕** เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และให้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านสับปะรด พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕

ที่ประชุมได้เห็นชอบหลักการใน (ร่าง) แผนปฏิบัติการ ๓ ด้าน ได้แก่

๑) ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพและบริหารจัดการผลิต

๒) ด้านการเพิ่มศักยภาพอุตสาหกรรมแปรรูป

๓) ด้านการเพิ่มศักยภาพการตลาดและการส่งออก

มีสาระสำคัญ วิสัยทัศน์ “ผลิตสับปะรดคุณภาพ สร้างความยั่งยืนอุตสาหกรรมสับปะรดไทย” พันธกิจ ๓ ด้าน ได้แก่

เพิ่มประสิทธิภาพและบริหารจัดการผลิต

๑) ส่งเสริมการปลูกสับปะรดในพื้นที่เหมาะสมเพื่อลดต้นทุนการผลิต และผลผลิตมีคุณภาพและได้มาตรฐาน

๒) สร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

๓) ส่งเสริมการวิจัย พัฒนาและการนำเทคโนโลยีมาปรับใช้

ด้านการเพิ่มศักยภาพอุตสาหกรรมแปรรูป

๑) ส่งเสริมการวิจัย การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสับปะรด

๒) เพิ่มประสิทธิภาพและผลิตภาพการผลิตภาคอุตสาหกรรม (Productivity)

๓) ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มสิ่งเหลือใช้จากกระบวนการผลิต

ด้านการเพิ่มศักยภาพ การตลาดและการส่งออก

๑) เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการส่งออกผลิตภัณฑ์สับปะรด

๒) ส่งเสริมการบริโภคเมนูอาหารจากสับปะรดตลาดในประเทศและต่างประเทศผ่านสื่อต่าง ๆ

๓) ส่งเสริมการสร้างตราสินค้าสับปะรดไทยให้เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ

ทั้งนี้ ประเด็นทั้ง ๓ ด้าน จะมีมาตรการและแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน เพื่อให้เห็นผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรม โดยที่ประชุมได้มอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ปรับปรุง (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านสับปะรด พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕ รวมทั้งเพิ่มเติมแผนงาน/โครงการ/งบประมาณที่จะดำเนินการเกี่ยวกับสับปะรดในปี ๒๕๖๔ -๒๕๖๕ ให้สมบูรณ์

นอกจากนี้ให้แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการแก้ปัญหาด้านแรงงานภาคอุตสาหกรรม ซึ่งได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด ๑๙ ในจังหวัดแหล่งผลิตที่มีโรงงานตั้งอยู่อย่างเร่งด่วน เช่น อำนวยความสะดวกให้นำแรงงานต่างด้าว แรงงานไทย และแรงงาน จากพื้นที่สูงที่ยังว่างงาน นักโทษ ทำงานในส่วนที่สามารถทำได้ เป็นต้น

➢ สรุปการประชุมคณะอนุกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านสับปะรด พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๖๔ จากการประชุมคณะอนุกรรมการฯ ได้มีมติเห็นชอบ (ร่าง) แผนการปฏิบัติการด้านสับปะรด พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๖๕ และที่ประชุมยังมีมติให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปเพิ่มเติมเป้าหมายและงบประมาณของโครงการใดที่ไม่สามารถระบุได้ ให้คำนวณประมาณการสัดส่วนเฉพาะสินค้าสับปะรด นอกจากนี้ ยังได้มอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปรับปรุง (ร่าง) แผนการปฏิบัติการด้านสับปะรด พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๖๕ ให้สมบูรณ์ และส่งให้ฝ่ายเลขานุการภายในวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๔ เพื่อจะได้เสนอคณะกรรมการนโยบายและพัฒนาสับปะรดแห่งชาติ ต่อไป

สำหรับ (ร่าง) แผนการปฏิบัติการด้านสับปะรด พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๖๕ แบ่งเป็นแผน ๓ ระดับ ได้แก่

ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพและบริหารจัดการผลิต โดยมีประเด็นแผนปฏิบัติการ

๑. พัฒนาฐานข้อมูลด้านการผลิตสับปะรดเพื่อการบริหารจัดการผลิตตามแผนที่เกษตรเชิงรุก Agri – map

๒. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและตรวจรับรองมาตรฐาน โดยการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้

๓. พัฒนาเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

๔. การวิจัย พัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี

ด้านการเพิ่มศักยภาพอุตสาหกรรมแปรรูป โดยมีประเด็นแผนปฏิบัติการ

๑. วิจัยการส่งเสริมการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสับปะรด

๒. เพิ่ม ประสิทธิภาพและผลิตภาพการผลิตของภาคอุตสาหกรรม (Productivity)

๓.เพิ่มมูลค่าของสับปะรดทั้งระบบ

ด้านการเพิ่มศักยภาพการตลาดและการส่งออก โดยมีประเด็นแผนปฏิบัติการ

๑. ส่งเสริมการค้าในต่างประเทศเพื่อเพิ่มส่วนแบ่งทางการตลาดในประเทศเป้าหมาย

๒. เชื่องโยงตลาด และส่งเสริมรณรงค์การบริโภคสับปะรดภายในประเทศ ผ่านช่องทางการกระจาย / จำหน่าย ในรูปแบบต่างๆ

๓. สร้างตราสินค้าสับปะรดไทยแทนการรับจ้างผลิต (OEM) และขอใช้ ตราสินค้าร่วมกับตราที่มีจำหน่ายแล้ว (Co – Branding)

นอกจากนี้ ที่ประชุมยังได้รับฟังสถานการณ์ ส่วนของสับปะรดที่ใช้สำหรับภาคอุตสาหกรรม และบริโภคสด ซึ่งจะมีช่วงเวลาที่ผลผลิตออกมาพร้อม ๆ กัน ในช่วงเดือนเมษายน - เดือนมิถุนายน และในช่วงเดือนตุลาคม - เดือนธันวาคม โดยคาดการณ์ว่า ราคาสับปะรดจะอยู่ในระดับที่สูงกว่าต้นทุนการผลิตของเกษตรกร และในภาคการส่งออกจะใกล้เคียงกับเมื่อปีที่แล้ว และอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถรับได้

➢ สรุปการประชุมคณะกรรมการนโยบายและพัฒนาสับปะรดแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๔ คาดว่าปี ๒๕๖๔ จะมีผลผลิตสับปะรดประมาณ ๑.๘ ล้านตัน โดยแบ่งเป็นผลผลิตในช่วงครึ่งปีแรก (มกราคม – มิถุนายน ๒๕๖๔) มีประมาณ ๐.๙๘๗ ล้านตัน ซึ่งจะออกมากช่วงเดือนเมษายน - มิถุนายน ๒๕๖๔ ประมาณ ๐.๕๕๐ ล้านตัน และผลผลิตในช่วงครึ่งปีหลัง (กรกฎาคม – ธันวาคม ๒๕๖๔) ประมาณ ๐.๘๑๓ ล้านตัน ซึ่งจะออกสู่ตลาดมากช่วงเดือนตุลาคม - ธันวาคม ประมาณ ๐.๕๕๗ ล้านตัน

ผลผลิตที่กระจุกตัวในช่วงเวลาดังกล่าว อาจจะส่งผลต่อราคาสับปะรดที่เกษตรกรขายได้ เห็นควรต้องมีแนวทางการบริหารจัดการผลผลิตสับปะรดในจังหวัดแหล่งผลิตสำคัญ ที่ประชุมจึงได้เห็นชอบแนวทางการบริหารจัดการผลผลิตสับปะรดช่วงเดือนกรกฎาคม – ธันวาคม ๒๕๖๔ โดยใช้กลไกคณะกรรมการเพื่อแก้ไขปัญหาเกษตรกรอันเนื่องมาจากผลผลิตการเกษตรระดับจังหวัด (คพจ.) และคณะทำงานด้านการตลาดระดับจังหวัด (เซลล์แมนจังหวัด) ในแหล่งผลิตสับปะรด เร่งแก้ปัญหาผลผลิตโดยกำหนดเป็นมาตรการเชิงรุก ดำเนินการตามแนวทาง/มาตรการ ให้เห็นผลสัมฤทธิ์และเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน

มาตรการที่จะดำเนินการ ประกอบด้วย การเชื่อมโยงตลาดล่วงหน้า โดยจับคู่ธุรกิจ ให้สถาบันเกษตรกร ทำสัญญาข้อตกลงกับโรงงานแปรรูป การกระจายผลผลิต ภายในจังหวัดและออกนอกแหล่งผลิต โดยเชื่อมโยงตลาดผ่านเครือข่ายภาครัฐ เอกชน ช่องทาง Online และ Offline รวมทั้งจัดหาจุดจำหน่ายสับปะรด การส่งเสริมการบริโภค โดยจัดงานประจำจังหวัด งานแสดงสินค้า ตลาดประชารัฐ ร้านธงฟ้า อตก. ส่งเสริมการบริโภคสับปะรดในหน่วยงานราชการ โรงพยาบาล โรงเรียน เรือนจำ นิคมอุตสาหกรรม รวมทั้งประชาสัมพันธ์กระตุ้นการบริโภค การส่งเสริมการแปรรูป โดยขอความร่วมมือกลุ่มวิสาหกิจชุมชน สถาบันเกษตรกร และภาคเอกชน รับซื้อผลผลิตเพื่อนำมาแปรรูป และส่งเสริมการปรับเปลี่ยนแผนการผลิตให้ผลิตสับปะรดเพื่อบริโภคสดเพิ่มขึ้น โดยส่งเสริมให้เกษตรกรในจังหวัดแหล่งผลิตและจังหวัดที่อยู่ห่างไกลโรงงานแปรรูปปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตเพื่อให้ผลิตสับปะรดบริโภคสดเพิ่มขึ้น เป็นต้น

นอกจากนี้ ที่ประชุมได้เห็นชอบแผนปฏิบัติการด้านสับปะรด พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕ ทั้ง ๓ ด้าน ได้แก่

๑) การเพิ่มประสิทธิภาพและบริหารจัดการผลิต

๒) การเพิ่มศักยภาพอุตสาหกรรมแปรรูป

๓) การเพิ่มศักยภาพการตลาดและการส่งออก โดยนำหลักการเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียว (Bio-Circular-Green Economy: BCG) มาเป็นแนวทางในการดำเนินการเพิ่มมูลค่าผลสับปะรดและสิ่งเหลือใช้ รวมทั้งมอบหมายคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาสับปะรดกำกับดูแลการดำเนินงาน และให้หน่วยงานรับผิดชอบดำเนินการตามแผนให้เป็นรูปธรรมและสามารถชี้วัดได้ชัดเจน เกิดผลลัพธ์และผลสัมฤทธิ์ต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมสับปะรดทั้งระบบต่อไป

ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร

๑. ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) มีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยยกระดับ ศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม โดยการประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย

๑) ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย

๒) ขีดความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้

๓) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ

๔) ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม

๕) ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ

๖) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ

๒. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๓) ประเด็นการเกษตร (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) โดยในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นการเกษตร จะให้ความสำคัญกับการยกระดับการผลิตให้เข้าสู่คุณภาพมาตรฐาน ความปลอดภัย การใช้ประโยชน์จากความโดดเด่นและเอกลักษณ์ของสินค้าเกษตร รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพในแต่ละพื้นที่ การพัฒนาสินค้าเกษตรและการแปรรูปสินค้าเกษตร เพื่อสร้างมูลค่าและคุณค่าให้กับสินค้าเกษตร การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ในการผลิตและการจัดทำฟาร์ม นอกจากนี้ ยังมีการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาระบบนิเวศของภาคเกษตร เพื่อเสริมสร้างให้การพัฒนามีการเติบโตอย่างต่อเนื่องและเข้มแข็ง ประกอบด้วย ๖ แผนย่อย ดังนี้

๑) แผนย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

๒) แผนย่อยเกษตรปลอดภัย

๓) แผนย่อยเกษตรชีวภาพ

๔) แผนย่อยเกษตรแปรรูป

๕) แผนย่อยเกษตรอัจฉริยะ

๖) แผนย่อยการพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร

๓. ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้จัดทำยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) เพื่อเป็นกรอบการดำเนินงานในการพัฒนาภาคการเกษตรให้สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ทั้ง ๖ ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ แผนปฏิรูปของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) และยังสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ซึ่งเป็นเป้าหมายการพัฒนาในระดับโลกขององค์การสหประชาชาติ โดยยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) มุ่งในการแก้ไขจุดอ่อนและเสริมจุดแข็งให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะยาว เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ **“เกษตรกรมั่นคง ภาคการเกษตรมั่งคั่ง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน”** โดยมีแนวทางไปสู่เป้าหมาย คือ

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้า

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

๔. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) การพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ เป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญในการเชื่อมต่อกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปีในลักษณะการแปลงยุทธศาสตร์ระยะยาวสู่การปฏิบัติ โดยในแต่ละยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ได้กำหนดประเด็นการพัฒนาพร้อมทั้งแผนงาน/โครงการสำคัญที่ต้องดำเนินการให้เห็นผลเป็นรูปธรรมในช่วง ๕ ปีแรกของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อเตรียมความพร้อมคน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม ซึ่งยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตร ได้แก่ ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

๕. นโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๕.๑ <u>นโยบายหลัก ๑๒ ด้าน</u>

๑. การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย

๑.๑ การพัฒนาภาคอุตสาหกรรม

พัฒนาอุตสาหกรรมเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว

๑.๒ พัฒนาภาคเกษตร

๑) รักษาเสถียรภาพราคาสินค้าเกษตรและรายได้ให้กับเกษตรกรในสินค้าเกษตรสำคัญ

๒) ลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตที่เหมาะสมและไม่ก่อให้เกิดภาระทางการเงินการคลังของภาครัฐ

๓) พัฒนาองค์กรเกษตรกรและเกษตรรุ่นใหม่

๔) ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร

๕) ดูแลเกษตรกรผู้มีรายได้น้อยให้สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ในที่ดินทำกิน แหล่งเงินทุน โครงสร้างพื้นฐาน และปัจจัยการผลิตต่าง ๆ

๖) ส่งเสริมการปลูกไม้มีค่าเป็นพืชเศรษฐกิจ

๗) ส่งเสริมการทำปศุสัตว์ให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

๘) ฟื้นฟูและสนับสนุนอาชีพการทำประมงให้เกิดความยั่งยืนบนพื้นฐานของการรักษาทรัพยากรทางการประมงและทรัพยากรทางทะเลให้มีความสมบูรณ์อย่างต่อเนื่อง

๒. การพัฒนาสร้างความเข้มแข็งจากฐานราก

ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนและผลิตภัณฑ์ชุมชน

๓. การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน

๓.๑ ปรับปรุงระบบที่ดินทำกินและลดความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน

๓.๒ ส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ แหล่งน้ำชุมชน และทะเล

๓.๓ แก้ไขปัญหาก๊าซเรือนกระจกและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๓.๔ พัฒนากลไกแก้ไขปัญหาความขัดแย้งด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๕.๒ <u>นโยบายเร่งด่วน ๑๒ เรื่อง</u>

๑. การแก้ไขปัญหาในการดำรงชีวิตของประชาชน

๒. การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและพัฒนานวัตกรรม

๓. การวางรากฐานระบบเศรษฐกิจของประเทศสู่อนาคต

๔. การจัดเตรียมมาตรการรองรับภัยแล้งและอุทกภัย

๖. การพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

๖.๑ กรอบแนวคิดการพัฒนา

๑) เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาการเกษตร แม้ว่าจะมีการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้กับการพัฒนาการเกษตรของประเทศอย่างต่อเนื่อง แต่ปัญหาของเกษตรกรยังคงมีอยู่ในสังคมไทย เป็นเพราะเกษตรกรไทยส่วนใหญ่เป็นรายย่อย การทำการเกษตรหลายพื้นที่ยังเป็นไปในลักษณะต่างคนต่างทำสิ่งต่างๆ เหล่านี้ควรได้รับการแก้ไข โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน เพื่อให้เกษตรกรพัฒนาระบบการผลิตให้สามารถเลี้ยงตัวเองได้ตามหลักความพอประมาณ

๒) แรงงานภาคการเกษตรมีแนวโน้มลดลงและการก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ แรงงานในภาคการเกษตรลดลงเนื่องมาจากเคลื่อนย้ายไปทำงานในภาคการผลิตอื่น การก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การขยายตัวของภาคการผลิตอื่น และทัศนคติของเกษตรกรส่วนใหญ่คิดว่าการทำการเกษตรเป็นงานที่หนักและลำบาก ไม่คุ้มค่า ทำให้เยาวชนรุ่นใหม่ไม่สนใจทำอาชีพการเกษตร ส่งผลให้แรงงานภาคการเกษตรมีแนวโน้มลดลง ซึ่งปัญหาดังกล่าวจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างเป็นระบบ

๓) การปรับตัวของเกษตรกรสู่เกษตรกรมืออาชีพ (Smart Farmer) เกษตรกรจำนวนมากยังมีข้อจำกัดในการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการผลิตเชื่อมโยงไปจนถึงการแปรรูปและการตลาด การขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการใช้ปัจจัยการผลิตทำให้ปัจจัยการผลิตดังกล่าวมากเกินความจำเป็น การปรับตัวของเกษตรกรจึงเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้เป้าหมายการพัฒนาการเกษตรของประเทศบรรลุผลสำเร็จได้

๔) การส่งเสริมการทำเกษตรในรูปแบบของการพัฒนาเครือข่ายเกษตรกร องค์กรเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร

๕) การบริหารจัดการสินค้าเกษตร ภาคการเกษตรมีความอ่อนไหวและเปราะบางมากกว่าภาคการผลิตอื่นๆ จึงควรเน้นในเรื่องการวางแผนความต้องการและการผลิตสินค้าเกษตร (Demand & Supply) ในระดับจังหวัด เพื่อเป็นข้อมูลให้กับส่วนกลางในการบริหารจัดการสินค้าเกษตรในภาพรวม การขึ้นทะเบียนเกษตรกรทั่วประเทศ เพื่อรู้ปริมาณการผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญ

๖) มาตรฐานสินค้าเกษตร ประเทศไทยได้มีการพัฒนาด้านมาตรฐานสินค้าเกษตรไปมากเมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน แต่ยังคงมีปัญหาในเรื่องของการพัฒนาให้ทั่วถึง ทั้งด้านองค์ความรู้ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานสินค้าเกษตร การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ เพื่อยืดอายุของสินค้าเกษตรและเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าเกษตร ดึงดูดความสนใจและตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลายของผู้บริโภคได้เป็นอย่างดี

๗) โลจิสติกส์และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการเกษตร เป็นการดำเนินการต่อเนื่องจากแผนพัฒนาการเกษตร ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) โดยยกระดับบุคลากรภาครัฐ เกษตรกร/สถาบันเกษตรกร เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน พัฒนาทักษะการบริหารจัดการโลจิสติกส์ ระดับฟาร์ม ส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมในโซ่คุณค่าของสินค้าเกษตร สนับสนุนให้เกิดเครือข่ายเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

๘) ความมั่นคงทางอาหารและพลังงาน การใช้พลังงานของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ส่งผลให้หลายประเทศรวมถึงประเทศไทยหันมาพึ่งพาการใช้พลังงานทดแทนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ความต้องการพืชพลังงานมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

๙) การเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การวางมาตรการและแนวทางเพื่อเตรียมความพร้อมรับมือและสนับสนุนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมีความสำคัญอย่างมากในการพัฒนาภาคการเกษตรของไทย

๑๐) การวิจัยและพัฒนาด้านการเกษตร รวมถึงนวัตกรรมและเทคโนโลยีการเกษตร

๑๑) กฎระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเกษตร

๑๒) ความร่วมมือและข้อตกลงระหว่างประเทศ ประเด็นสำคัญที่ควรพัฒนา คือ การศึกษากฎระเบียบและกฎหมายของประเทศคู่ค้าที่จะมีผลกระทบต่อการค้าสินค้าเกษตร มาตรการนำเข้า-ส่งออกสินค้า

๑๓) การบริหารจัดการสินค้าเกษตรเพื่อรองรับการค้าชายแดนและเขตเศรษฐกิจพิเศษ

๖.๒ ทิศทางการพัฒนา

๑) วิสัยทัศน์ “ภาคเกษตรก้าวไกลด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ตลาดนำการผลิต ชีวิตเกษตรกรมีคุณภาพ ทรัพยากรการเกษตรมีความสมดุลและยั่งยืน”

๒) พันธกิจ

(๑) พัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกรให้มีความมั่นคง

(๒) พัฒนาเศรษฐกิจการเกษตรให้เติบโตอย่างมีเสถียรภาพ

(๓) ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพตลอดโซ่อุปทานให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และส่งเสริมงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อนำมาใช้ประโยชน์

(๔) ส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล และยั่งยืน

๓) ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาการเกษตร

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทาน

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

๗. นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑. ยุทธศาสตร์และนโยบายของรัฐมนตรีกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ดร.เฉลิมชัย ศรีอ่อน) ได้กำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางนโยบายหลักสำหรับการขับเคลื่อนงานภาคเกษตรให้ประสบผลสำเร็จ ดังนี้

๑.๑ ยุทธศาสตร์ ๕ ประเด็น ประกอบด้วย

๑) ยุทธศาสตร์ตลาดนำการผลิต เป็นยุทธศาสตร์หลักเพื่อปฏิรูปภาคเกษตรทั้งในรูปแบบตลาดออนไลน์ (แพลตฟอร์มรายสินค้าเพื่อรองรับ New Normal) ตลาดออฟไลน์ Modern Trade รถโมบาย ตลาดสด คาราวานสินค้า เกษตรพันธสัญญา และเคาน์เตอร์เทรด จัดกิจกรรมจับคู่ธุรกิจผู้ซื้อกับผู้ขายเพื่อสร้างเครือข่ายธุรกิจ

๒) ยุทธศาสตร์เทคโนโลยี ๔.๐ เพื่อการบริหารราชการแผ่นดิน การบริการประชาชน และการพัฒนาภาคเกษตรกรรม โดยใช้เทคโนโลยีตลอดห่วงโซ่อุปทานและมูลค่า (Supply - Value Chain) ตั้งแต่การผลิต การแปรรูป จนถึงการตลาด

๓) ยุทธศาสตร์ ๓’S (Safety - Security - Sustainability - เกษตรปลอดภัย - เกษตรมั่นคง และเกษตรยั่งยืน)

๔) ยุทธศาสตร์การบริหารเชิงรุกแบบบูรณาการกับทุกภาคส่วน โดยเฉพาะโมเดล “เกษตร - พาณิชย์ทันสมัย”

๕) ยุทธศาสตร์เกษตรกรรมยั่งยืนตามแนวทางศาสตร์พระราชา

๑.๒ แนวทางนโยบายหลัก ๑๕ ด้าน ประกอบด้วย

๑) นโยบาย “ตลาดนำการผลิต” เป็นนโยบายหลักโดยเพิ่มช่องทางตลาดให้หลากหลายทั้งในรูปแบบตลาดออนไลน์ (แพลตฟอร์มรายสินค้าเพื่อรองรับ New Normal) ตลาดออฟไลน์ โมเดิร์นเทรด (Modern Trade) รถโมบาย ตลาดสด ตลาดชุมชน คาราวานสินค้า เกษตรพันธสัญญา และเคาน์เตอร์เทรด จัดกิจกรรมจับคู่ธุรกิจผู้ซื้อกับผู้ขายเพื่อสร้างเครือข่ายธุรกิจ โดยร่วมมืออย่างเข้มข้นกับกระทรวงพาณิชย์ภายใต้โมเดล “เกษตร - พาณิชย์ทันสมัย”

๒) การสร้างความเข้มแข็งให้สถาบันเกษตรกรและเศรษฐกิจฐานราก โดยส่งเสริมให้เกษตรกรมีการแลกเปลี่ยนความรู้ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สามารถเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้มีอำนาจต่อรองในการซื้อขายผลผลิต ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์เกษตรชุมชน เชื่อมโยงกับตลาดชุมชน/ตลาดเกษตรกร ตลาดสีเขียว (Green Market) และการท่องเที่ยวเชิงเกษตร สร้างเศรษฐกิจหมุนเวียนภายในชุมชน รวมทั้งพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ สามารถช่วยเหลือสมาชิกเกษตรกร เอื้อให้เกิดการพัฒนาในพื้นที่ ทั้งสังคม ชุมชน วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติให้เข้มแข็งและยั่งยืน

๓) การส่งเสริมสถาบันเกษตรกร ผู้ประกอบการ และ Start Up เป็นหน่วยธุรกิจให้บริการทางการเกษตร (Agricultural Service Providers : ASP) เพื่อยกระดับสู่การให้บริการทางการเกษตร เช่น เทคโนโลยีในการดูแลรักษา รถจักรกลในการเตรียมดินและการเก็บเกี่ยว สำหรับให้บริการแก่พี่น้องเกษตรกรแบบครบวงจร

๔) การส่งเสริมเกษตรพันธสัญญา (Contract Farming) เพื่อสร้างความไว้วางใจและความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพการผลิตอย่างยั่งยืน ระหว่างเกษตรกรกับผู้ประกอบการ และร่วมกันยกระดับคุณภาพผลผลิต และแก้ปัญหาผลผลิตล้นตลาด

๕) การพัฒนาศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรม (AIC) เป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีทางการเกษตร สนับสนุนและส่งเสริมเทคโนโลยีเกษตร โดยเชื่อมโยงการทำงานกับ ศพก. เพื่อยกระดับสู่การทำเกษตรสมัยใหม่ และเกษตรแบบแม่นยำ (Precision Agriculture)

๖) การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ด้านการเกษตร เพื่อตอบสนองต่อโซ่อุปทานที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะการค้าสินค้าเกษตรออนไลน์ที่ขยายตัวต่อเนื่อง เพื่อรักษาคุณภาพสินค้าเกษตรให้มีความสดใหม่และถึงมือผู้บริโภคอย่างรวดเร็ว รวมถึงพัฒนาระบบเชื่อมโยงทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่ออำนวยความสะดวกในการส่งออกและนำเข้าสินค้าเกษตร

๗) การบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ มีการกระจายน้ำอย่างเหมาะสมและทั่วถึง รวมทั้งพัฒนาแหล่งน้ำในไร่นาของเกษตรกรและชุมชน เพื่อให้เกษตรกรมีน้ำเพียงพอสำหรับใช้ในการอุปโภคบริโภคและทำการเกษตร ตลอดจนป้องกันและบรรเทาปัญหาอุทกภัย

๘) การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม เพื่อให้เกษตรกรสามารถใช้ประโยชน์จากที่ดินได้ตรงตามศักยภาพของที่ดิน และสอดคล้องกับความต้องการของตลาดมากที่สุด โดยกำหนดเขตความเหมาะสมในการทำการเกษตรในแต่ละพื้นที่ให้เกิดประสิทธิภาพในการผลิตสูงสุดผ่านข้อมูล Agri - Map

๙) การส่งเสริมศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เพื่อบ่มเพาะเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer ผ่านการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดแก่เกษตรกร รวมทั้งให้บริการทางวิชาการและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรต้นแบบเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้และเป็นกลไกในการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่างๆ ในการแก้ปัญหาและพัฒนาการเกษตรในระดับพื้นที่

๑๐) การประกันภัยพืชผล ให้ความคุ้มครองความเสียหายหรือความสูญเสียต่อพืชผลที่เอาประกันภัย ซึ่งเกิดจากภัยต่างๆ เช่น น้ำท่วม ภัยแล้ง ลมพายุ ลูกเห็บตก เป็นต้น ซึ่งจะช่วยสร้างเสถียรภาพทางรายได้และความมั่นคงในอาชีพให้แก่เกษตรกร รวมถึงการให้ความช่วยเหลือเยียวยาเกษตรกรที่ประสบภัยพิบัติทางธรรมชาติอย่างทันท่วงที

๑๑) การส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืน เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันและสร้างความมั่นคงแก่เกษตรกร ได้แก่ เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน เกษตรอินทรีย์ เกษตรธรรมชาติ และวนเกษตร ด้วยการลด ละ เลิก การใช้สารเคมี ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรรับรู้เกี่ยวกับการใช้สารเคมีอย่างถูกต้อง และมีการพัฒนาอาหารของไทยให้เป็นรูปแบบอาหารที่ปลอดภัยและมีกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อตอบสนองต่อความต้องการสินค้าเกษตรปลอดภัยใน ๕ร ได้แก่ โรงเรียน โรงแรม โรงพยาบาล เรือนจำ และร้านอาหาร

๑๒) การยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น สร้างแบรนด์ให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าจากความหลากหลายทางชีวภาพ เช่น สมุนไพร แมลงเศรษฐกิจ ส่งเสริมสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพทางด้านการตลาดในอนาคต ทั้งสินค้าอาหารอนาคต (Future Food) และสินค้าเกษตรที่ตอบสนองผู้บริโภคเฉพาะกลุ่ม (Functional Food) รวมทั้งสินค้าเกษตรเพื่อพลังงานและอุตสาหกรรมแห่งอนาคต

๑๓) การวิจัยและพัฒนา เพื่อตอบสนองการพัฒนาภาคเกษตรของประเทศไทยบนพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อเกษตรกรและผู้บริโภค

๑๔) การพัฒนาฐานข้อมูล Big Data ในการใช้ประโยชน์และเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อการบริหารและช่วยให้เกษตรกรมีข้อมูลที่ดีและเพียงพอต่อการตัดสินใจที่ถูกต้องและเหมาะสม เพื่อการผลิตและการจำหน่ายผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์

๑๕) การประกันรายได้ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง ปาล์มน้ำมัน และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

๒. แนวทางการขับเคลื่อนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ของปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๓ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มอบแนวทางการขับเคลื่อนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้กับผู้บริหารและบุคลากรของส่วนราชการ/หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยสรุปเป็นแนวทางดำเนินงานหลักใน ๓ ด้าน ดังนี้

๒.๑ ภารกิจเร่งด่วนเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์และนโยบายให้บรรลุเป้าหมาย

๒.๒ ขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าให้เกษตรกร

๒.๓ วางรากฐานการทำงานของกระทรวงรองรับความปกติใหม่ (New Normal)

๘ แผนพัฒนาภาค พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕ (ฉบับทบทวน)

ภาคกลางและพื้นที่กรุงเทพมหานคร

“พัฒนากรุงเทพฯ สู่มหานครทันสมัย และภาคกลางเป็นฐานการผลิตสินค้าและบริการที่มีมูลค่าสูง”

ประกอบด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนา ดังนี้

๑. พัฒนากรุงเทพฯ เป็นมหานครทันสมัยระดับโลกควบคู่กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมเมือง

๒. พัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับนานาชาติและสร้างความเชื่อมโยงเพื่อกระจายการท่องเที่ยวทั่วทั้งภาค

๓. ยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมโดยใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์เพื่อให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

๔. บริหารจัดการน้ำและทรัพยากรธรรมชาติเพื่อแก้ไขปัญหาน้ำท่วม ภัยแล้ง และคงความสมดุลของระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

๕. เปิดประตูการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว เชื่อมโยงเขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย-ภาคกลาง-เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

๖. พัฒนาความเชื่อมโยงเศรษฐกิจและสังคมกับทุกภาคเพื่อเสริมสร้างเสถียรภาพและลดความเหลื่อมล้ำภายในประเทศ

สภาพเศรษฐกิจสาขาเกษตรของภาคกลางและพื้นที่กรุงเทพมหานคร

๑. ภาคกลางมีศักยภาพในการพัฒนาด้านการเกษตรตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ

๒. ภาคกลางมีมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตร ณ ราคาประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ประมาณ ๒๒๔,๕๔๖ ล้านบาท ลดลงจาก ๒๑๖,๙๕๗ ล้านบาท ในปี ๒๕๕๗

๓. ภาคกลางเป็นแหล่งเกษตรกรรมที่สำคัญของประเทศและมีแนวโน้มการพัฒนาคุณภาพการผลิตมากขึ้น

๔. พื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรของภาคกลางสูงกว่าประเทศ

๕. เกษตรปลอดภัย/เกษตรอินทรีย์ในพื้นที่ยังไม่มีมากนัก

๙. แผนพัฒนาการเกษตรภาคภายใต้กรอบแผนพัฒนาภาค พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕

แผนพัฒนาการเกษตรภาคกลางและพื้นที่กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เกี่ยวข้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนาภาคกลางและพื้นที่กรุงเทพมหานคร ๔ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับนานาชาติและสร้างความเชื่อมโยงเพื่อกระจายการท่องเที่ยวทั่วทั้งภาค

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมโดยใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี และความสร้างสรรค์ เพื่อให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการน้ำและทรัพยากรธรรมชาติเพื่อแก้ไขปัญหาน้ำท่วม ภัยแล้ง และคงความสมดุลของระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ เปิดประตูการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวเชื่อมโยงเขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย-ภาคกลาง-ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก

๑๐. ยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑ พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๕๖๕ (ฉบับทบทวน พ.ศ. ๒๕๖๕)

“ศูนย์กลางการผลิตและการตลาดสินค้าภาคเกษตร อุตสาหกรรมปลอดภัย การท่องเที่ยวคุณภาพ และการค้าภาคตะวันตก”

ประกอบด้วยประเด็นการพัฒนา ดังนี้

๑. พัฒนาสินค้าเกษตร อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และบริการด้วยนวัตกรรมสู่มาตรฐานสากล

๒. ศูนย์กลางการท่องเที่ยวคุณภาพเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ภาคตะวันตก และอารยธรรมทวารวดี

๓. พัฒนาและส่งเสริมการค้าชายแดนและการค้าผ่านแดนให้มีศักยภาพ ผลักดันเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษนำไปสู่การกระตุ้นให้เกิดการค้า การลงทุนระหว่างประเทศ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เกี่ยวข้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑ ได้แก่

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ พัฒนาสินค้าเกษตร อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และบริการด้วยนวัตกรรมสู่มาตรฐานสากล

<u>เป้าประสงค์</u>

๑. พัฒนาสินค้า ผลิตภัณฑ์การเกษตร อุตสาหกรรม และบริการให้ได้คุณภาพ สู่มาตรฐานสากล

๒. เพิ่มศักยภาพผู้ผลิตและตลาดสินค้าภาคการเกษตร พาณิชยกรรม อุตสาหกรรมสู่เทคโนโลยีดิจิทัล

<u>กลยุทธ์</u>

๑. เพิ่มพื้นที่การทำเกษตรปลอดภัย และเตรียมความพร้อมเพื่อการทำเกษตรอินทรีย์

๒. ส่งเสริมผู้ผลิต ผู้ประกอบการแรงงาน ภาคเกษตรกรรม พาณิชยกรรม อุตสาหกรรม ให้มีศักยภาพในการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิต การแปรรูป การบริหารจัดการตลาด และบริการโดยใช้นวัตกรรม

๓. ส่งเสริมและสนับสนุนการตลาดและประชาสัมพันธ์ สินค้าและบริการ

๔. ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและบริหารจัดน้ำ เพื่อลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาสินค้าเกษตรอุตสาหกรรม และบริการ

๑๑. ยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาจังหวัดราชบุรี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕

“เมืองเกษตรสีเขียว เศรษฐกิจมั่นคง สังคมมีความสุข”

ประกอบด้วยประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้

๑. พัฒนาการเกษตรสีเขียวแบบครบวงจร และเมืองอาหารคุณภาพที่เติบโตอย่างมั่นคง

๒. เสริมสร้างความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจการค้า การบริการการท่องเที่ยวด้วยนวัตกรรม และบริการที่มีมูลค่าสูง

๓. การพัฒนาคุณภาพประชาชน และความมั่นคงในคุณภาพชีวิตด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๔. การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สมดุล และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เกี่ยวข้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนาจังหวัดราชบุรี ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ และยุทธศาสตร์ที่ ๔ ซึ่งยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนาภาคการเกษตร ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาการเกษตรสีเขียวแบบครบวงจร และเมืองอาหารคุณภาพที่เติบโตอย่างมั่นคง

<u>กลยุทธ์ที่ ๑</u> พัฒนาการบริหารจัดการน้ำ ดิน และนวัตกรรมการทำการเกษตรเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

<u>กลยุทธ์ที่ ๒</u> ยกระดับการพัฒนาผลผลิต สินค้าเกษตรและอาหารสู่มาตรฐานเมืองอาหารเมืองสมุนไพรระดับสากล

<u>กลยุทธ์ที่ ๓</u> สร้างสรรค์องค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการเกษตร ๔.๐ รองรับการเกษตรแห่งยุคดิจิทัล และการเกษตรแห่งอนาคต

<u>กลยุทธ์ที่ ๔</u> ส่งเสริมและเร่งขยายผลแนวคิดการทำการเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เป็นรูปธรรมทั่วทุกพื้นที่เพื่อความมั่นคงทางอาหาร และการเกษตรที่พึ่งตนเอง

<u>กลยุทธ์ที่ ๕</u> พัฒนาเกษตรกร กลุ่มเกษตรกรให้เข้มแข็งด้วยตนเอง และมีสมรรถนะที่เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและแข่งขันได้

<u>กลยุทธ์ที่ ๖</u> สร้างและพัฒนาการตลาดการเกษตรที่มีคุณค่า และมูลค่าเพิ่ม แบบครบวงจรหนุนเสริมเศรษฐกิจเพิ่มค่าจากฐานการเกษตร

<u>กลยุทธ์ที่ ๗</u> สร้างคุณค่า มูลค่าเพิ่ม จากฐานการเกษตรก้าวหน้าแบบครบวงจรสู่อุตสาหกรรมการเกษตรเติบโตอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๑๒. แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดราชบุรี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

<u>วิสัยทัศน์</u> “เมืองเกษตรปลอดภัย ก้าวไกลเทคโนโลยีและนวัตกรรม ตลาดนำการผลิต”

<u>พันธกิจ</u>

๑. ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานและปลอดภัย

๒. สร้างและพัฒนาศักยภาพเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) และสถาบันเกษตรกรให้เข้มแข็ง

๓. พัฒนาและเพิ่มศักยภาพบุคลากรองค์กรภาครัฐด้านการเกษตร

๔. การสร้างและเชื่อมโยงเครือข่ายการตลาดนำการผลิตสินค้าเกษตรโดยเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าเกษตรให้หลากหลาย

๕. พัฒนาและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตร

๖. ส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

เป้าประสงค์หลักการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

๑. สินค้าเกษตรมีคุณภาพ และมีมาตรฐานความปลอดภัย
๒. เกษตรกรได้รับการพัฒนาเป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง หรือ Smart Farmer และบุคลากรภาครัฐได้รับการพัฒนาเป็น Smart Officer
๓. มีตลาดรองรับผลผลิตและระบบการซื้อขายสินค้าเกษตรอย่างเป็นธรรม
๔. เกษตรกรและผู้บริโภคมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
๕. ทรัพยากรด้านการเกษตรและสิ่งแวดล้อมมีความสมดุลและยั่งยืน

ประเด็นยุทธศาสตร์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่อุปทานเพื่อการแข่งขัน
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การบริหารจัดการทรัพยากรเกษตรอย่างสมดุลยั่งยืน
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเพิ่มประสิทธิภาพองค์กรภาครัฐเพื่อพัฒนาการเกษตร

ข้อมูลทั่วไปจังหวัดราชบุรี

ข้อมูลด้านกายภาพของจังหวัด

ลักษณะทางภูมิศาสตร์

(๑) ที่ตั้ง ชนาดพื้นที่

จังหวัดราชบุรีตั้งอยู่ในพื้นที่กลุ่มภาคกลางตอนล่างด้านทิศตะวันตกของประเทศไทย มีพื้นที่ ๓,๒๔๗,๗๘๙ ไร่ หรือ ๕,๑๙๖.๔๖๒ ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ ๑.๐๑ ของประเทศ และอันดับที่ ๔๒ ของประเทศ อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครไปตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลขที่ ๔ ประมาณ ๑๐๐ กิโลเมตร มีพื้นที่ชายแดนติดกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ มีเทือกเขาตะนาวศรีเป็นแนวพรมแดนสันปันน้ำ ความยาว ๗๓ กิโลเมตร มีแม่น้ำแม่กลองเป็นแม่น้ำสายหลักไหลผ่านในเขตอำเภอบ้านโป่ง อำเภอโพธาราม และอำเภอเมืองราชบุรี ความยาวประมาณ ๖๗ กิโลเมตร

(๒) อาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอด่านมะขามเตี้ย อำเภอท่าม่วง และอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอกำแพงแสน อำเภอเมืองนครปฐม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร และอำเภอบางคนที อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอเขาย้อย และอำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี

ทิศตะวันตก ติดต่อกับเขตตะนาวศรี สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

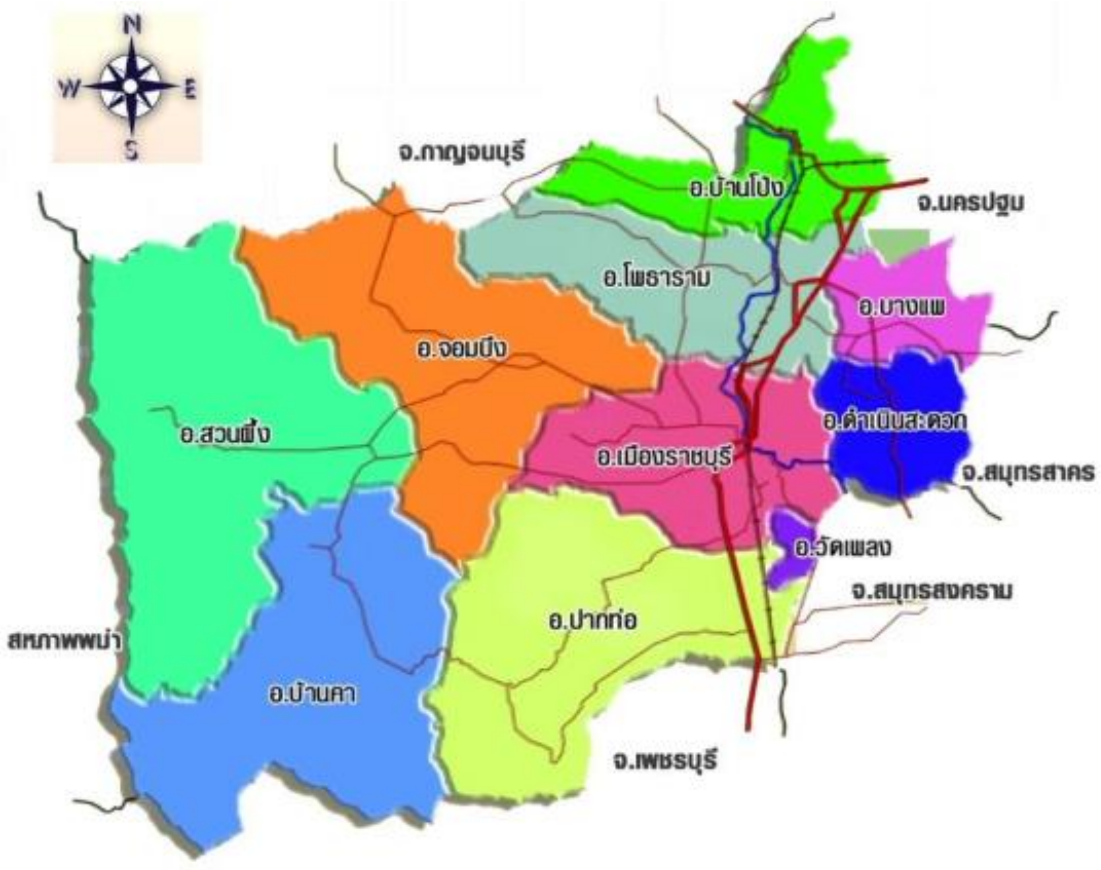

(๓) สภาพพื้นที่

สภาพภูมิประเทศของจังหวัดราชบุรีแบ่งตามระดับความสูงของพื้นที่ โดยพื้นที่ของจังหวัดส่วนใหญ่ ร้อยละ ๖๐ เป็นพื้นที่ราบและราบลุ่ม ระดับความสูงต่ำกว่า ๑๐๐ เมตร เหนือระดับน้ำทะเลปานกลาง พบมากทางด้านตะวันออกบริเวณสองฝั่งแม่น้ำแม่กลองในเขตอำเภอเมืองราชบุรี อำเภอบ้านโป่ง อำเภอโพธาราม อำเภอดำเนินสะดวก อำเภอบางแพ อำเภอปากท่อ และอำเภอวัดเพลง

ส่วนพื้นที่ทางตอนกลางลาดมาทางตะวันตกเป็นที่ลาดเชิงเนินและที่ลาดเชิงเขา ระดับความสูงของพื้นที่อยู่ระหว่าง ๑๐๐ - ๗๕๐ เมตร เหนือระดับน้ำทะเลปานกลาง มีแม่น้ำภาชีและลำห้วยสาขาเป็นสายน้ำหลักพบในเขตอำเภอสวนผึ้ง อำเภอบ้านคา อำเภอจอมบึง และด้านตะวันตกของอำเภอปากท่อ อำเภอเมืองราชบุรี อำเภอโพธาราม และอำเภอบ้านโป่ง

สำหรับพื้นที่ภูเขาสูง ระดับความสูงตั้งแต่ ๗๕๐ เมตรขึ้นไป พบกระจายเป็นกลุ่มทางด้านตะวันตกเฉียงใต้ บริเวณชายแดนมีเทือกเขาตะนาวศรีที่สูงชัน ด้านตะวันตกติดกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์และเขตแดน ด้านใต้ติดกับจังหวัดเพชรบุรีมีสภาพเป็นเทือกเขาสูงอุดมด้วยป่าดิบ ป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง และป่าไผ่ พบในเขตอำเภอสวนผึ้ง อำเภอบ้านคา และอำเภอปากท่อด้านตะวันตก

ลักษณะของดิน

ลักษณะและสมบัติของทรัพยากรดินจังหวัดราชบุรี สามารถจำแนกออกเป็น ๒๖ กลุ่มชุดดิน มีเนื้อที่ประมาณ ๒,๙๘๖,๑๒๓.๐๙ ไร่ หรือร้อยละ ๙๑.๙๔ ของพื้นที่จังหวัด และพื้นที่เบ็ดเตล็ด ๑๐ ประเภท มีเนื้อที่ประมาณ ๒๖๑,๖๖๕.๙๑ ไร่ หรือร้อยละ ๘.๐๖ ของพื้นที่จังหวัด

ลำดับที่	กลุ่มชุดดิน/พื้นที่เบ็ดเตล็ด	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
๑	กลุ่มชุดดินที่ ๑	๑,๒๙๑.๐๕	๐.๐๔
๒	กลุ่มชุดดินที่ ๒	๙,๙๘๖.๕๓	๐.๓๐
๓	กลุ่มชุดดินที่ ๓	๖๙,๘๒๘.๗๕	๒.๑๔
๔	กลุ่มชุดดินที่ ๔	๑๒๖,๒๓๕.๖๐	๓.๘๙
๕	กลุ่มชุดดินที่ ๖	๔๗,๘๒๖.๕๗	๑.๔๘
๖	กลุ่มชุดดินที่ ๗	๑๒๗,๕๗๖.๘๔	๓.๙๓
๗	กลุ่มชุดดินที่ ๘	๑๘๑,๑๘๔.๖๒	๕.๕๗
๘	กลุ่มชุดดินที่ ๑๘	๓๐,๓๗๓.๑๓	๐.๙๓
๙	กลุ่มชุดดินที่ ๒๑	๖๓,๗๐๖.๑๙	๑.๙๖
๑๐	กลุ่มชุดดินที่ ๒๘	๒,๖๖๐.๙๗	๐.๐๘
๑๑	กลุ่มชุดดินที่ ๓๑	๑๑,๕๖๖.๒๓	๐.๓๕
๑๒	กลุ่มชุดดินที่ ๓๓	๓๘,๙๖๖.๙๒	๑.๒๐
๑๓	กลุ่มชุดดินที่ ๓๕	๙๙,๗๑๑.๗๔	๓.๐๗
๑๔	กลุ่มชุดดินที่ ๓๖	๗๖,๘๑๖.๗๘	๒.๓๗
๑๕	กลุ่มชุดดินที่ ๓๘	๕๑,๑๖๑.๑๓	๑.๕๘
๑๖	กลุ่มชุดดินที่ ๔๐	๑๔๔,๘๒๑.๖๑	๔.๔๗
๑๗	กลุ่มชุดดินที่ ๔๑	๓,๗๕๐.๐๘	๐.๑๒
๑๘	กลุ่มชุดดินที่ ๔๓	๑,๐๔๓.๒๑	๐.๐๓

ลำดับที่	กลุ่มชุดดิน/พื้นที่เบ็ดเตล็ด	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
๑๙	กลุ่มชุดดินที่ ๔๔	๒๔๓,๘๗๗.๕๒	๗.๕๑
๒๐	กลุ่มชุดดินที่ ๔๘	๓๔๓,๕๐๐.๒๒	๑๐.๕๙
๒๑	กลุ่มชุดดินที่ ๕๒	๕๒,๗๖๘.๒๕	๑.๖๑
๒๒	กลุ่มชุดดินที่ ๕๔	๓๔,๔๔๗.๗๘	๑.๐๖
๒๓	กลุ่มชุดดินที่ ๕๖	๑๑๗,๑๘๔.๒๗	๓.๖๑
๒๔	กลุ่มชุดดินที่ ๕๙	๓๕,๗๒๖.๕๘	๑.๑๑
๒๕	กลุ่มชุดดินที่ ๖๐	๓๘,๐๔๐.๓๖	๑.๑๗
๒๖	กลุ่มชุดดินที่ ๖๒	๑,๐๓๒,๐๗๐.๑๖	๓๑.๗๗
๒๗	โรงเรือนเพาะเลี้ยงสัตว์ (AF)	๑๘,๙๒๗.๖๒	๐.๕๘
๒๘	สนามบิน (AP)	๒๒๒.๒๖	๐.๐๑
๒๙	พื้นที่เลี้ยงสัตว์น้ำ(AQ)	๖๖,๑๑๓.๘๕	๒.๐๔
๓๐	สุสาน (CEM)	๒,๒๘๘.๖๘	๐.๐๗
๓๑	สนามกอล์ฟ (GC)	๕,๒๗๒.๔๒	๐.๑๖
๓๒	เขตทหาร (MA)	๑๖,๖๑๗.๐๑	๐.๕๑
๓๓	พื้นที่ดินดัดแปลง (ML)	๑๑,๓๘๖.๐๐	๐.๓๕
๓๔	บ่อดิน (P)	๓๑,๗๘๘.๘๙	๐.๙๘
๓๕	พื้นที่ชุมชน (U)	๘๒,๗๙๑.๖๔	๒.๕๕
๓๖	พื้นที่น้ำ (W)	๒๖,๒๕๗.๕๔	๐.๘๑
	รวม	๓,๒๔๗,๗๘๙.๐๐	๑๐๐.๐๐

ลักษณะภูมิอากาศ

๑) ฤดูกาล

จังหวัดราชบุรีตั้งอยู่ในเขตที่ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้จากมหาสมุทรอินเดีย แต่เนื่องจากมีเทือกเขาตะนาวศรีกั้นอยู่ จึงทำให้ได้รับลมมรสุมจากอินเดียไม่เต็มที่ โดยเฉพาะอำเภอติดต่อกับเทือกเขาตะนาวศรี ได้แก่ อำเภอสวนผึ้ง อำเภอจอมบึง อำเภอปากท่อ และอำเภอบ้านคา จึงมีปริมาณฝนตกน้อย ฝนส่วนใหญ่จะถูกพัดเลยไปตกในแถบลุ่มแม่น้ำแม่กลอง แม่น้ำแควน้อย และแม่น้ำแควใหญ่ในจังหวัดกาญจนบุรี โดยฝนตกมากที่สุดในเดือนกันยายน และมักทิ้งช่วงในเดือนกรกฎาคมและสิงหาคม ทำให้สภาพอากาศของราชบุรีมี ๓ ฤดู คือ

ฤดูฝน แบ่งออกเป็น ๒ ช่วง ได้แก่

- **ช่วงแรก** ประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงเดือนสิงหาคมช่วงนี้ได้รับอิทธิพลจากมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดเอาความชื้นจากมหาสมุทรอินเดียและทะเลอันดามัน แต่เนื่องจากมีเทือกเขาตะนาวศรีกั้นอยู่จึงทำให้พื้นที่ติดเทือกเขาได้รับปริมาณฝนไม่มากนัก ส่วนใหญ่จะถูกพัดเลยไปตกแถบลุ่มน้ำแม่กลองและด้านตะวันออกของจังหวัด

- **ช่วงที่สอง** ประมาณเดือนกันยายนถึงกลางเดือนพฤศจิกายน ช่วงนี้ได้รับอิทธิพลจากร่องมรสุมที่เลื่อนลงมาจากทางภาคเหนือมาปะทะแนวเทือกเขาตะนาวศรีทำให้มีฝนตกชุกและตกหนักแถบอำเภอสวนผึ้ง อำเภอบ้านคา อำเภอจอมบึง และอำเภอโพธาราม ทำให้เกิดอุทกภัยและน้ำป่าไหลหลากจากเทือกเขาเป็นประจำทุกปี

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤศจิกายนถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์มีอากาศหนาวเย็นเนื่องจากได้รับอิทธิพลของลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดนำเอาความหนาวเย็นและแห้งมาปกคลุม ทำให้พื้นที่ตามเชิงเขาหุบเขาแถบอำเภอสวนผึ้ง อำเภอบ้านคา อำเภอจอมบึง และอำเภอปากท่อ มีอากาศหนาวถึงหนาวจัดทุกปี

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคมช่วงนี้ได้รับอิทธิพลจากลมตะวันออกและลมฝ่ายใต้พัดผ่านทำให้มีอากาศร้อนอบอ้าวทั่วไป อาจมีพายุฤดูร้อนเกิดขึ้นในช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนเมษายน (สถิติอุณหภูมิสูงที่สุดวัดได้ ๔๑.๕ องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๙)

๒) อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์ สูงสุด - ต่ำสุด ปี ๒๕๕๔ – ๒๕๖๓

ปี	อุณหภูมิ (°c)			ความชื้นสัมพัทธ์ (%)		
	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี
๒๕๕๔	๓๒.๑	๒๓.๖	๒๗.๙	๙๕	๕๕	๗๕
๒๕๕๕	๓๓.๕	๒๔.๓	๒๘.๙	๑๗๕	๙๖	๑๓๖
๒๕๕๖	๓๒.๗	๒๓.๗	๒๘.๒	๙๒	๕๒	๗๒
๒๕๕๗	๓๓.๑	๒๓.๖	๒๘.๔	๙๒	๕๒	๗๒
๒๕๕๘	๓๓.๘	๒๓.๙	๒๘.๙	๙๒	๕๒	๗๒
๒๕๕๙	๓๔.๐	๒๔.๓	๒๙.๒	๙๓	๕๒	๗๓
๒๕๖๐	๓๓.๓	๒๔.๐	๒๙.๐	๙๒	๕๒	๗๒
๒๕๖๑	๓๓.๓	๒๔.๑	๒๘.๗	๙๒	๕๐	๗๑
๒๕๖๒	๔๐.๔	๑๖.๖	๒๙.๑	๙๖	๓๕	๗๐
๒๕๖๓	๓๙.๑	๑๗.๙	๒๙	๙๗	๓๖	๗๓

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาราชบุรี

๓) ปริมาณน้ำฝนในพื้นที่จังหวัดราชบุรี ปี ๒๕๕๔ - ๒๕๖๓

ปี	ปริมาณน้ำฝน (มม.)
๒๕๕๔	๙๐๕.๐
	๑๓๘
๒๕๕๕	๑,๐๒๘.๓
	๑๑๔
๒๕๕๖	๑,๓๕๐.๕
	๑๒๖
๒๕๕๗	๑,๐๑๕.๖
	๑๑๒.๐
๒๕๕๘	๙๓๕.๕
	๙๑
๒๕๕๙	๑,๒๔๒.๙
	๑๐๙
๒๕๖๐	๑,๒๐๗.๖
	๑๓๔
๒๕๖๑	๑,๐๒๖.๓
	๑๑๓
๒๕๖๒	๙๕๖.๑
	๙๙
๒๕๖๓	๑,๑๒๖.๙
	๑๐๓

ที่มา :สถานีอุตุนิยมวิทยาราชบุรี

ทรัพยากรธรรมชาติและแหล่งน้ำ

ทรัพยากรป่าไม้

จังหวัดราชบุรีหนึ่งในผืนป่าภาคตะวันตก เป็นพื้นที่ที่มีความต่อเนื่องกับผืนป่าทุ่งใหญ่นเรศวรซึ่งเป็นมรดกโลก และผืนป่าแก่งกระจานรวมทั้งเชื่อมต่อกับพื้นที่ป่าประเทศเพื่อนบ้านซึ่งเป็นผืนป่าเขตร้อนชื้นที่สำคัญของเอเชียความอุดมสมบูรณ์ด้านพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ป่าหายาก เช่น นกเงือก นกเก็ก ชะนีหน้าขาว ซึ่งพื้นที่ป่าส่วนใหญ่ในจังหวัดราชบุรีอยู่ในบริเวณเขตแดนด้านทิศตะวันตกติดกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ และเขตแดนด้านทิศใต้ติดกับจังหวัดเพชรบุรีมีสภาพเป็นเทือกเขาสูงสภาพป่าเป็นป่าดิบ ป่าเบญจพรรณป่าเต็งรังและป่าไผ่ ความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางตั้งแต่ ๒๐๐ เมตรถึง ๑,๑๐๐ เมตร อยู่ในเขตพื้นที่อำเภอสวนผึ้ง อำเภอบ้านคา และด้านทิศตะวันตกของอำเภอปากท่อ ซึ่งพื้นที่อำเภอสวนผึ้ง อำเภอบ้านคา และอำเภอจอมบึง พื้นที่จะประกอบด้วยป่าและภูเขาอันเป็นส่วนหนึ่งของเทือกเขาตะนาวศรีบริเวณถัดจากเทือกเขามาทางด้านทิศตะวันออกจนถึงตอนกลางของพื้นที่ จังหวัดมีลักษณะเป็นที่ราบสูงและเป็นลอนลาดมีแม่น้ำภาชี และลำห้วยสาขาเป็นแม่น้ำสายหลักอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอสวนผึ้ง อำเภอบ้านคา อำเภอจอมบึงและด้านทิศตะวันตกของอำเภอปากท่อ เมืองราชบุรี โพธาราม และอำเภอบ้านโป่ง ทำให้มีความหลากหลายทางชีวภาพ จังหวัดราชบุรีมีพื้นที่ทั้งหมด ๓,๒๔๗,๗๘๙ ไร่ ในปี ๒๕๖๒ มีพื้นที่ป่าเหลืออยู่ประมาณ ๑,๐๖๙,๑๙๗.๕๓ ไร่ หรือ ๓๒.๙๒% ของพื้นที่จังหวัด ป่าไม้ส่วนใหญ่จะอยู่ในพื้นที่เขาและเทือกเขาตะนาวศรี

ปี	ปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๕๙	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒
เนื้อที่ป่าไม้ (ไร่)	๑,๐๗๓,๓๒๙.๓๗	๑,๐๖๓,๒๙๐.๙๖	๑,๐๖๖,๙๙๐.๓๕	๑,๐๖๘,๑๓๘.๙๖	๑,๐๖๙,๑๙๗.๕๓

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แหล่งน้ำ

แหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญได้แก่ แม่น้ำแม่กลองไหลผ่านจังหวัดราชบุรี มีความยาวในเขตจังหวัดราชบุรี ๖๗ กิโลเมตร และแม่น้ำสาขาได้แก่ แม่น้ำภาชีต้นน้ำเกิดจากเทือกเขาตะนาวศรีในเขตอำเภอบ้านคา ไหลผ่านอำเภอสวนผึ้ง อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรียังมีคลองสำคัญได้แก่ คลองดำเนินสะดวกที่ขุดขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๔ เพื่อเชื่อมแม่น้ำท่าจีนกับแม่น้ำแม่กลอง โดยเริ่มจากตำบลบางยาง อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ผ่านอำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี บรรจบกับแม่น้ำแม่กลองที่ตำบลบางนกแขวก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม มีความยาวตลอดลำคลอง ๓๕ กิโลเมตร และลำคลองสาขาอีกกว่า ๒๐๐ คลอง

น้ำผิวดินในพื้นที่จังหวัดราชบุรีมาจากปริมาณน้ำฝนในธรรมชาติ และการระบายน้ำจากเขื่อนศรีนครินทร์ อำเภอศรีสวัสดิ์ และเขื่อนวชิราลงกรณ์ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ผ่านเขื่อนแม่กลอง เพื่อใช้อุปโภคและบริโภค การผลักดันน้ำเค็มหรือรักษาระบบนิเวศ และใช้ด้านการเกษตร

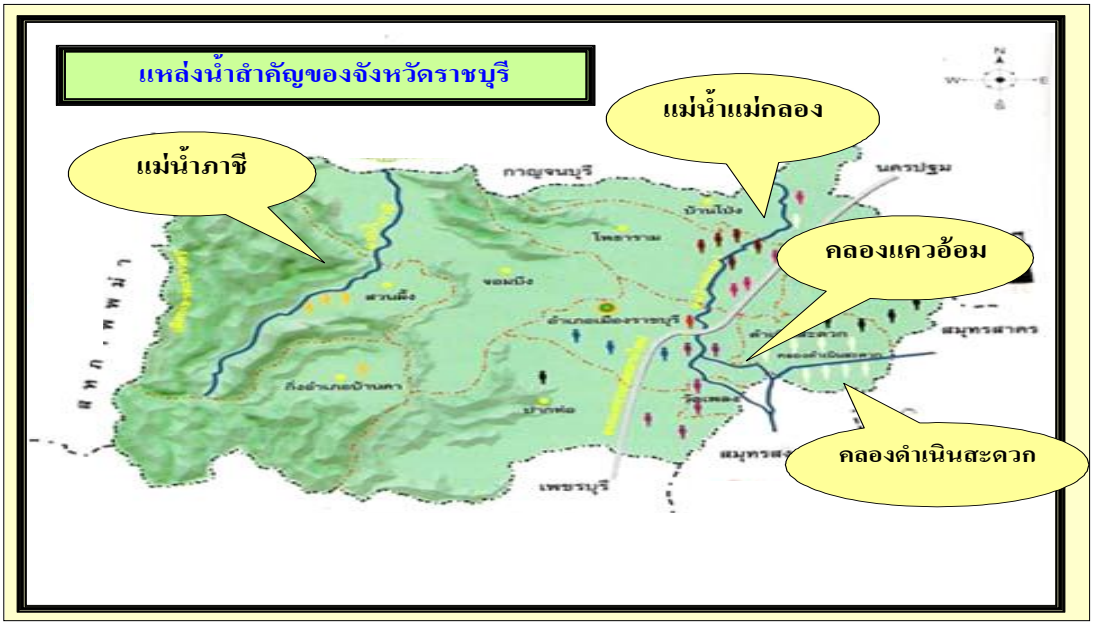

พื้นที่ชลประทานและระบบชลประทาน

ระบบชลประทานของจังหวัดราชบุรี ประกอบด้วยโครงการส่งน้ำจากเขื่อนหลัก และอ่างเก็บน้ำ ซึ่งเป็นแหล่งน้ำสำคัญเพื่อการเกษตรและอุปโภค-บริโภคของจังหวัดราชบุรี โดยโครงการชลประทานประกอบด้วย ๘ โครงการ และดูแลขอบเขตพื้นที่การส่งน้ำ ดังนี้

๑) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่ามะกา ขอบเขตพื้นที่อำเภอบ้านโป่ง อำเภอโพธาราม อำเภอจอมบึง และอำเภอเมืองราชบุรี รวมพื้นที่ส่งน้ำ (พื้นที่ชลประทาน) จำนวน ๓๔๗,๕๐๔ ไร่

๒) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานครปฐม ขอบเขตพื้นที่อำเภอบ้านโป่ง รวมพื้นที่ส่งน้ำ (พื้นที่ชลประทาน) จำนวน ๑๖,๐๗๗ ไร่

๓) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษากำแพงแสน ขอบเขตพื้นที่อำเภอบ้านโป่ง รวมพื้นที่ส่งน้ำ (พื้นที่ชลประทาน) จำนวน ๑๒,๖๓๘ ไร่

๔) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานครชุม ขอบเขตพื้นที่อำเภอบ้านโป่ง อำเภอโพธาราม อำเภอบางแพ และอำเภอดำเนินสะดวก รวมพื้นที่ส่งน้ำ (พื้นที่ชลประทาน) จำนวน ๑๐๘,๓๖๘ ไร่

๕) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาราชบุรีฝั่งซ้าย ขอบเขตพื้นที่อำเภอโพธาราม อำเภอดำเนินสะดวก อำเภอบางแพ อำเภอบ้านโป่ง และอำเภอเมืองราชบุรี รวมพื้นที่ส่งน้ำ (พื้นที่ชลประทาน) จำนวน ๑๗๕,๕๖๓ ไร่

๖) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาราชบุรีฝั่งขวา ขอบเขตพื้นที่อำเภอวัดเพลง อำเภอปากท่อ และอำเภอเมืองราชบุรี รวมพื้นที่ส่งน้ำ (พื้นที่ชลประทาน) จำนวน ๑๐๖,๙๘๕ ไร่

๗) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก ขอบเขตพื้นที่อำเภอดำเนินสะดวก รวมพื้นที่ส่งน้ำ (พื้นที่ชลประทาน) จำนวน ๑๗,๐๕๓ ไร่

๘) โครงการชลประทานราชบุรี ขอบเขตพื้นที่อำเภอบ้านคา อำเภอปากท่อ และอำเภอเมืองราชบุรี รวมพื้นที่ส่งน้ำ (พื้นที่ชลประทาน) จำนวน ๒๒,๔๑๕ ไร่

อ่างเก็บน้ำขนาดกลาง พื้นที่นอกเขตชลประทานส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ที่มีสภาพแห้งแล้งและขาดน้ำเพื่อการเกษตร อุปโภคและบริโภคในฤดูแล้ง โดยมีโครงการชลประทานดูแลอ่างเก็บน้ำขนาดกลาง จำนวน ๕ แห่ง ได้แก่

๑) อ่างเก็บน้ำห้วยสำนักไม้เต็ง อำเภอเมืองราชบุรี เป็นอ่างเก็บน้ำที่ใหญ่ที่สุดในจังหวัดราชบุรี ปริมาณน้ำที่สามารถเก็บได้ ๔๕.๔๘ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่ชลประทาน จำนวน ๑๔,๔๔๖ ไร่

๒) อ่างเก็บน้ำชัฏป่าหวาย อำเภอสวนผึ้ง ปริมาณน้ำที่สามารถเก็บได้ ๒.๕๐ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่รับประโยชน์ จำนวน ๑,๑๑๗ ครัวเรือน (ระบบน้ำเพื่อการอุปโภค - บริโภค)

๓) อ่างเก็บน้ำห้วยท่าเคย อำเภอบ้านคา ปริมาณน้ำที่สามารถเก็บได้ ๒๓.๔๐ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่ชลประทาน จำนวน ๒,๖๙๙ ไร่

๔) อ่างเก็บน้ำโป่งกระทิง อำเภอบ้านคา ปริมาณน้ำที่สามารถเก็บได้ ๐.๒๓ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่รับประโยชน์ จำนวน ๔๒๐ ครัวเรือน (ระบบน้ำเพื่อการอุปโภค - บริโภค)

๕) อ่างเก็บน้ำห้วยมะหาด อำเภอบ้านคา ปริมาณน้ำที่สามารถเก็บได้ ๔.๓๐ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่ชลประทาน จำนวน ๕,๒๗๐ ไร่

อ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก มีจำนวน ๕๙ แห่ง อยู่ในความดูแลของโครงการชลประทานราชบุรี จำนวน ๒๓ แห่ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๓๖ แห่ง (อำเภอปากท่อ ๑๗ แห่ง อำเภอสวนผึ้ง ๑๖ แห่ง อำเภอจอมบึง ๑๐ แห่ง อำเภอบ้านคา ๑๖ แห่ง)

พื้นที่เกษตรกรรม ในเขตชลประทาน

ที่	อำเภอ	พื้นที่เกษตรกรรม<u>ในเขต</u>ชลประทาน (ไร่)	
		ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔ (เฉพาะฤดูแล้ง ๒๕๖๓/๒๕๖๔)
๑	เมือง	๑๔๗,๓๔๕	๖๙,๔๔๑
๒	โพธาราม	๑๔๙,๓๒๖	๗๐,๓๗๔
๓	บางแพ	๖๒,๓๐๑	๒๙,๓๖๑
๔	บ้านโป่ง	๑๔๐,๙๔๓	๖๖,๔๒๓
๕	ดำเนินสะดวก	๗๙,๔๑๑	๓๗,๔๒๕
๖	วัดเพลง	๑๗,๑๗๘	๘,๐๙๖
๗	ปากท่อ	๕๓,๔๔๕	๒๕,๑๘๘
๘	จอมบึง	๖,๓๔๐	๒,๙๘๖
๙	สวนผึ้ง	-	-
๑๐	บ้านคา	๖,๕๔๘	๓,๐๘๖
รวม		**๖๖๒,๘๓๗**	**๓๑๒,๓๘๐**

ที่มา : โครงการชลประทานจังหวัดราชบุรี

โครงการชลประทาน ๘ โครงการ ดูแลขอบเขตพื้นที่การส่งน้ำในจังหวัดราชบุรี

โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษา	พื้นที่ชลประทานทั้งจังหวัด (ไร่)	จำนวนพื้นที่ชลประทานในความรับผิดชอบรายอำเภอ (ไร่)									
		จอมบึง	ดำเนินฯ	บางแพ	บ้านคา	บ้านโป่ง	ปากท่อ	โพธาราม	เมือง	วัดเพลง	สวนผึ้ง
ท่ามะกา	๓๔๗,๕๐๔	๗,๗๐๙				๑๐๙,๗๓๑		๑๑๗,๗๔๑	๑๑๒,๓๒๓		
นครปฐม	๑๖,๐๗๗					๑๖,๐๗๗					
กำแพงแสน	๑๒,๖๓๘					๑๒,๖๓๘					
นครชุม	๑๐๘,๓๖๘		๒๐,๖๗๔	๔๗,๙๘๘		๓๒,๙๔๔		๖,๗๖๒			
ราชบุรีฝั่งซ้าย	๑๗๕,๕๖๓		๕๘,๙๐๙	๒๗,๘๒๖		๑๒๓		๕๗,๒๑๒	๓๑,๔๙๓		
ราชบุรีฝั่งขวา	๑๐๖,๙๘๕						๕๔,๙๒๖		๓๑,๑๕๔	๒๐,๙๐๕	
ดำเนินสะดวก	๑๗,๐๕๓		๑๗,๐๕๓								
ราชบุรี	๒๒,๔๑๕				๗,๙๖๙		๑๐,๑๑๒		๔,๓๓๔		
รวม	**๘๐๖,๖๐๓**	**๗,๗๐๙**	**๙๖,๖๓๖**	**๗๕,๘๑๔**	**๗,๙๖๙**	**๑๗๑,๕๑๓**	**๖๕,๐๓๘**	**๑๘๑,๗๑๕**	**๑๗๙,๓๐๔**	**๒๐,๙๐๕**	

ที่มา : โครงการชลประทานจังหวัดราชบุรี

สรุปการขุดสระเก็บน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ปี ๒๕๔๙ – ๒๕๖๔ (ณ ๓๐มีค.๖๔)

อำเภอ	จำนวน (บ่อ)
จอมบึง	๖๐๒
บ้านคา	๓๔๔
บ้านโป่ง	๔๖
เมือง	๔๒
ปากท่อ	๗๔๔
โพธาราม	๓๑
สวนผึ้ง	๑๓๑
รวมทั้งหมด	๑,๙๔๐

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินราชบุรี

การปกครองของจังหวัด

การแบ่งเขตการปกครอง

จังหวัดราชบุรีแบ่งเขตการปกครอง จำนวน ๑๐ อำเภอ ๑๐๔ ตำบล ๙๗๗ หมู่บ้าน สำหรับการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น จำนวน ๑๑๒ แห่ง ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๑ แห่ง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี เทศบาลเมือง ๔ แห่ง ได้แก่ เทศบาลเมืองราชบุรี เทศบาลเมืองบ้านโป่ง เทศบาลเมืองท่าผา และเทศบาลเมืองโพธาราม เทศบาลตำบล ๓๐ แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล ๗๗ แห่ง

อำเภอ	พื้นที่ (ตร.กม.)	ร้อยละ	ที่ว่าการอำเภอห่างจากศาลากลางจังหวัด(กม.)	จำนวน					
				ตำบล	หมู่บ้าน	อบต.	ชุมชน	เทศบาลเมือง	เทศบาลตำบล
เมืองราชบุรี	๔๓๐.๒๙๘	๘.๒๘	๑๐๐ เมตร	๒๒	๑๘๗	๑๗	๓๕	๑	๔
บ้านโป่ง	๓๖๖.๕๕๙	๗.๐๕	๔๑	๑๕	๑๘๓	๑๑	๒๔	๒	๔
โพธาราม	๔๑๗.๐๐๙	๘.๐๒	๒๕	๑๙	๑๕๖	๑๑	๑๐	๑	๘
ดำเนินสะดวก	๒๑๐.๒๗๑	๔.๐๕	๒๓	๑๓	๑๐๕	๘	-	-	๕
ปากท่อ	๗๕๗.๘๓๕	๑๔.๕๘	๒๕	๑๒	๘๕	๑๐	-	-	๒
จอมบึง	๗๗๒.๐๕๔	๑๔.๘๗	๓๐	๖	๙๐	๖	-	-	๒
บางแพ	๑๗๒.๕๙๗	๓.๓๒	๒๘	๗	๖๕	๔	-	-	๒
สวนผึ้ง	๑,๐๐๕.๐๘	๑๙.๓๔	๕๕	๔	๓๗	๔	-	-	๒
บ้านคา	๑,๐๒๖.๘๖๗	๑๙.๗๖	๕๘	๓	๔๑	๓	-	-	-
วัดเพลง	๓๗.๘๙๒	๐.๗๓	๑๗	๓	๒๘	๓	-	-	๑
รวม	**๕,๑๙๖.๔๖๒**	**๑๐๐**		**๑๐๔**	**๙๗๗**	**๗๗**	**๖๙**	**๔**	**๓๐**

ข้อมูลประชากร

จังหวัดราชบุรีมีจำนวนครัวเรือน รวมทั้งสิ้น ๓๒๕,๘๓๗ ครัวเรือน มีประชากรรวมทั้งสิ้น จำนวน ๘๖๙,๓๑๓ คน โดยแบ่งเป็นเพศชาย จำนวน ๔๒๒,๘๓๑ คน และเพศหญิง จำนวน ๔๔๖,๔๘๒ คน (ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ข้อมูล ณ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๓)

๑) อำเภอเมืองราชบุรี ประกอบด้วยตำบลทั้งหมด ๒๒ ตำบล ดังนี้ หน้าเมือง เจดีย์หัก ดอนตะโก หนองกลางนา ห้วยไผ่ คุ้งน้ำวน คุ้งกระถิน อ่างทอง โคกหม้อ สามเรือน พิกุลทอง น้ำพุ ดอนแร่ หินกอง เขาแร้ง เกาะพลับพลา หลุมดิน บางป่า พงสวาย คูบัว ท่าราบ บ้านไร่

๒) อำเภอบ้านโป่ง ประกอบด้วยตำบลทั้งหมด ๑๕ ตำบล ดังนี้ บ้านโป่ง ท่าผา กรับใหญ่ ปากแรต หนองกบ หนองอ้อ ดอนกระเบื้อง สวนกล้วย นครชุมน์ บ้านม่วง คุ้งพยอม หนองปลาหมอ เขาขลุง เบิกไพร ลาดบัวขาว

๓) อำเภอโพธาราม ประกอบด้วยตำบลทั้งหมด ๑๙ ตำบล ดังนี้ โพธาราม ดอนกระเบื้อง หนองโพ บ้านเลือก คลองตาคต บ้านฆ้อง บ้านสิงห์ ดอนทราย เจ็ดเสมียน คลองข่อย ชำแระ สร้อยฟ้า ท่าชุมพล บางโตนด เตาปูน นางแก้ว ธรรมเสน เขาชะงุ้ม หนองกวาง

๔) อำเภอดำเนินสะดวก ประกอบด้วยตำบลทั้งหมด ๑๓ ตำบล ดังนี้ ดำเนินสะดวก ประสาทสิทธิ์ ศรีสุราษฎร์ ตาหลวง ดอนกรวย ดอนคลัง บัวงาม บ้านไร่ แพงพวย สี่หมื่น ท่านัด ขุนพิทักษ์ ดอนไผ่

๕) อำเภอปากท่อ ประกอบด้วยตำบลทั้งหมด ๑๒ ตำบล ดังนี้ ทุ่งหลวง วังมะนาว ดอนทราย หนองกระทุ่ม ปากท่อ ป่าไก่ วัดยางงาม อ่างหิน บ่อกระดาน ยางหัก วันดาว ห้วยยางโทน

๖) อำเภอจอมบึง ประกอบด้วยตำบลทั้งหมด ๖ ตำบล ดังนี้ จอมบึง ปากช่อง เบิกไพร ด่านทับตะโก แก้มอ้น รางบัว

๗) อำเภอบางแพ ประกอบด้วยตำบลทั้งหมด ๗ ตำบล ดังนี้ บางแพ วังเย็น หัวโพ วัดแก้ว ดอนใหญ่ ดอนคา โพหัก

๘) อำเภอสวนผึ้ง ประกอบด้วยตำบลทั้งหมด ๔ ตำบล ดังนี้ สวนผึ้ง ป่าหวาย ท่าเคย ตะนาวศรี

๙) อำเภอบ้านคา ประกอบด้วยตำบลทั้งหมด ๓ ตำบล ดังนี้ บ้านคา บ้านบึง หนองพันจันทร์

๑๐) อำเภอวัดเพลง ประกอบด้วยตำบลทั้งหมด ๓ ตำบล ดังนี้ เกาะศาลพระ จอมประทัด วัดเพลง

จำนวนประชากรของจังหวัดราชบุรี ปี ๒๕๖๓

ที่	อำเภอ	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวมประชากร (ตน)	จำนวน ครัวเรือน
๑	เมืองราชบุรี	๙๗,๘๔๕	๑๐๓,๒๙๓	๒๐๑,๑๓๘	๗๙,๙๓๖
๒	บ้านโป่ง	๘๒,๑๔๗	๘๙,๘๑๕	๑๗๑,๙๖๒	๖๗,๘๙๙
๓	โพธาราม	๖๕,๕๓๔	๗๐,๖๖๑	๑๓๖,๑๙๕	๕๑,๗๖๒
๔	บางแพ	๒๑,๓๗๕	๒๓,๑๕๘	๔๔,๕๓๓	๑๖,๖๗๐
๕	ดำเนินสะดวก	๔๔,๑๐๕	๔๗,๕๔๐	๙๑,๖๔๕	๒๙,๘๐๗
๖	ปากท่อ	๓๓,๓๑๒	๓๔,๕๒๔	๖๗,๘๓๖	๒๔,๑๙๗
๗	วัดเพลง	๕,๗๘๘	๖,๓๗๔	๑๒,๑๖๒	๔,๑๘๖
๘	จอมบึง	๓๑,๘๒๖	๓๒,๘๓๔	๖๔,๖๖๐	๒๓,๕๙๖
๙	สวนผึ้ง	๒๗,๙๕๖	๒๕,๙๔๐	๕๓,๘๙๖	๑๘,๑๙๘
๑๐	บ้านคา	๑๒,๙๔๓	๑๒,๓๔๓	๒๕,๒๘๖	๙,๕๘๖
รวม		๔๒๒,๘๓๑	๔๔๓,๔๘๒	๘๖๙๓๑๓	๓๒๕,๘๓๗

ที่มา: สถิติทางการทะเบียน กรมการปกครอง (ข้อมูล ปี ๒๕๖๓ ณ ๓๑ ธ.ค.๖๓)

โครงสร้างพื้นฐาน

๑. การไฟฟ้า

จังหวัดราชบุรี มีหน่วยงานดำเนินการจัดหา จัดจำหน่ายพลังงานไฟฟ้าให้กับประชาชนภาคที่อยู่อาศัย ภาคธุรกิจอุตสาหกรรม และภาคเกษตรกรรม ขยายเขตครอบคลุมพื้นที่ทั้ง ๑๐ อำเภอ โดยมีผู้ใช้ไฟฟ้ารวมทั้งหมด ๒๕๕,๐๓๑ ครัวเรือน และมีครัวเรือนที่อยู่ระหว่างขอใช้ไฟฟ้า ๑,๙๑๘ ครัวเรือน

๒. การประปา

จังหวัดราชบุรี มีการประปาส่วนภูมิภาคให้บริการน้ำประปา จำนวน ๔ แห่ง ประกอบด้วย การประปาส่วนภูมิภาคสาขาราชบุรี การประปาส่วนภูมิภาคสาขาบ้านโป่ง การประปา ส่วนภูมิภาคสาขาปากท่อ และการประปาส่วนภูมิภาคสาขาสวนผึ้ง ครอบคลุมพื้นที่ ๙ อำเภอ ยกเว้นอำเภอบ้านคา ที่ยังไม่มีระบบการประปาส่วนภูมิภาค

๓. การคมนาคม

จังหวัดราชบุรีอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร เป็นระยะทางประมาณ ๑๐๐ กิโลเมตร เดินทางได้สะดวกทั้งทางรถยนต์ส่วนตัว รถโดยสารประจำทาง และรถไฟ ดังนี้

๑) การเดินทางจากกรุงเทพมหานคร

(๑) รถยนต์ส่วนตัว

(๑ .๑) เส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔ (ถนนเพชรเกษม) จากบางแค – อ้อมน้อย – อ้อมใหญ่ – นครชัยศรี – นครปฐม – ราชบุรี ระยะทางทั้งหมดประมาณ ๑๐๔ กิโลเมตร

(๑.๒) เส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๓๘ (ถนนบรมราชชนนี) จากกรุงเทพฯ – พุทธมณฑล – นครชัยศรี มาบรรจบเข้าเส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔ (ถนนเพชรเกษม) บริเวณอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม จากนั้นใช้ถนนเพชรเกษมตรงไปตัวเมืองราชบุรี ระยะทางทั้งหมดประมาณ ๑๐๐กิโลเมตร

(๑.๓) เส้นทางหลวงเอเชียสาย ๒ (AH๒) หรือทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๕ สายธนบุรี – ปากท่อ (ถนนพระราม ๒) มาบรรจบเข้าเส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔ (ถนนเพชรเกษม) บริเวณแยกวังมะนาว อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี จากนั้นใช้ถนนเพชรเกษมเข้าตัวเมืองราชบุรีระยะทางทั้งหมดประมาณ ๑๒๐ กิโลเมตร

(๒) รถโดยสารประจำทาง

บริษัท ขนส่ง จำกัด มีบริการเดินรถจากสถานีขนส่งสายใต้ใหม่ (แห่งที่ ๒) ไป – กลับ จังหวัดราชบุรีทุกวัน ใช้เวลาเดินทางประมาณ ๒ ชั่วโมง โดยมีหลายเส้นทาง ได้แก่

กรุงเทพฯ – ราชบุรี	ระยะทาง	๑๐๙	กิโลเมตร
กรุงเทพฯ – พุทธมณฑล – ราชบุรี (ม.๑ข)	ระยะทาง	๙๙	กิโลเมตร
กรุงเทพฯ – พุทธมณฑล – ราชบุรี (ม.๒)	ระยะทาง	๙๙	กิโลเมตร
กรุงเทพฯ – โพธาราม	ระยะทาง	๘๕	กิโลเมตร
กรุงเทพฯ – บ้านโป่ง (ม.๑ข)	ระยะทาง	๗๘	กิโลเมตร
กรุงเทพฯ – บ้านโป่ง (ม.๒)	ระยะทาง	๖๘	กิโลเมตร
กรุงเทพฯ – ดำเนินสะดวก	ระยะทาง	๙๖	กิโลเมตร
กรุงเทพฯ – จอมบึง	ระยะทาง	๑๒๖	กิโลเมตร

(๓) รถไฟ

การรถไฟแห่งประเทศไทยมีบริการรถไฟสายใต้ ออกจากกรุงเทพมหานคร สถานีรถไฟหัวลำโพง และสถานีรถไฟธนบุรี (บางกอกน้อย) ทุกวัน ใช้เวลาเดินทางประมาณ ๒ชั่วโมง โดยผ่านอำเภอบ้านโป่ง โพธาราม เมืองราชบุรี และอำเภอปากท่อโดยมีระยะทางดังนี้

กรุงเทพฯ – บ้านโป่ง	ระยะทาง	๘๔	กิโลเมตร
กรุงเทพฯ – โพธาราม	ระยะทาง	๙๘	กิโลเมตร
กรุงเทพฯ – เมืองราชบุรี	ระยะทาง	๑๑๗	กิโลเมตร
กรุงเทพฯ – ปากท่อ	ระยะทาง	๑๓๕	กิโลเมตร

และมีรถไฟแยกจากอำเภอบ้านโป่งไปจังหวัดกาญจนบุรี ระยะทาง ๔๙ กิโลเมตร

๒) การเดินทางระหว่างจังหวัดราชบุรีไปยังจังหวัดใกล้เคียง

นอกจากนี้ จากสถานีขนส่งราชบุรีมีรถโดยสารไป – กลับยังจังหวัดใกล้เคียง คือ จังหวัดกาญจนบุรี และจังหวัดสมุทรสงคราม ดังนี้

ราชบุรี – สมุทรสงคราม	ระยะทาง	๔๙	กิโลเมตร
ราชบุรี – สมุทรสงคราม (ข)	ระยะทาง	๔๕	กิโลเมตร
ราชบุรี – สมุทรสงคราม (ค)	ระยะทาง	๓๘	กิโลเมตร
ราชบุรี – กาญจนบุรี (ม.๒)	ระยะทาง	๙๔	กิโลเมตร
ราชบุรี - กาญจนบุรี (ม.๓)	ระยะทาง	๙๔	กิโลเมตร

ระยะทางจากอำเภอเมืองราชบุรีไปยังอำเภอต่างๆ ของจังหวัดราชบุรี

อำเภอบ้านโป่ง	ระยะทาง	๔๑	กิโลเมตร
อำเภอโพธาราม	ระยะทาง	๒๕	กิโลเมตร
อำเภอดำเนินสะดวก	ระยะทาง	๒๓	กิโลเมตร
อำเภอปากท่อ	ระยะทาง	๒๕	กิโลเมตร
อำเภอจอมบึง	ระยะทาง	๓๐	กิโลเมตร
อำเภอบางแพ	ระยะทาง	๒๘	กิโลเมตร
อำเภอสวนผึ้ง	ระยะทาง	๕๕	กิโลเมตร
อำเภอบ้านคา	ระยะทาง	๕๘	กิโลเมตร
อำเภอวัดเพลง	ระยะทาง	๑๗	กิโลเมตร

สภาพเศรษฐกิจ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ณ ราคาประจำปี ของจังหวัดราชบุรี ปี ๒๕๖๒ มีมูลค่า ๒๐๑,๕๗๑ ล้านบาท ประกอบด้วย ภาคเกษตร มูลค่า ๓๒,๙๙๔ ล้านบาท และนอกภาคเกษตรมูลค่า ๑๖๘,๕๗๖ ล้านบาท โดยภาคเกษตร มีสาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง เป็นสาขาการผลิตหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจังหวัด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๑๖.๓๗ ส่วนนอกภาคเกษตรคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๘๓.๖๓ มีสาขาไฟฟ้า ก๊าซ และระบบปรับอากาศมีสัดส่วนร้อยละ ๒๗.๕๑ รองลงมาสาขาการผลิตอุตสาหกรรมมีสัดส่วนร้อยละ ๑๘.๓๘ สาขาการขายส่ง การขายปลีกและการซ่อมแซมยานยนต์ มีสัดส่วนร้อยละ ๑๐.๑๑ สาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า มีสัดส่วนร้อยละ ๕.๑๘ สาขาการบริหารราชการ การป้องกันประเทศ และประกันสังคมภาคบังคับมีสัดส่วนร้อยละ ๔.๕๙ และสาขาอื่นๆ มีสัดส่วนรวมกันร้อยละ ๑๗.๘๖

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดราชบุรี (GPP) ตามราคาประจำปี จำแนกตามสาขาการผลิต

สาขาการผลิต	มูลค่า (ล้านบาท)		
	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒
ภาคการเกษตร	**๒๕,๗๑๒**	**๒๙,๖๘๒**	**๓๒,๙๙๔**
เกษตร ป่าไม้ และประมง	๒๕,๗๑๒	๒๙,๖๘๒	๓๒,๙๙๔
นอกภาคการเกษตร	**๑๕๑,๑๙๐**	**๑๖๔,๙๒๖**	**๑๖๘,๕๗๖**
การทำเหมืองแร่ และเหมืองหิน	๒,๒๘๘	๒,๓๕๘	๒,๖๔๓
การผลิตอุตสาหกรรม	๔๑,๑๑๘	๓๗,๘๙๖	๓๗,๐๔๗
ไฟฟ้า ก๊าซ และระบบปรับอากาศ	๔๐,๕๘๗	๕๓,๖๓๖	๕๕,๔๗๒
การประปา และการจัดการของเสีย	๗๒๘	๗๕๕	๘๒๐
การก่อสร้าง	๕,๖๖๓	๕,๗๗๘	๕,๖๔๘
การขายส่ง การขายปลีก และการซ่อมแซมยานยนต์	๑๕,๖๕๘	๑๗,๓๐๙	๒๐,๓๙๕
การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า	๑๒,๖๑๒	๑๒,๘๐๔	๑๐,๔๕๒
ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร	๙๙๘	๑,๑๔๘	๑,๔๒๕
ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	๘๗๙	๙๙๙	๑,๒๓๓
การเงิน และการประกันภัย	๖,๒๕๒	๖,๕๐๘	๖,๗๕๘
กิจกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์	๓,๖๐๐	๔,๒๕๙	๔,๕๓๓
กิจกรรมวิชาชีพ วิทยาศาสตร์ และกิจกรรมวิชาการ	๓๑	๓๖	๔๗
กิจกรรมการบริหารและบริการสนับสนุนอื่นๆ	๓๕๙	๔๑๐	๔๕๘
การบริหารราชการ การป้องกันประเทศ	๘,๒๙๒	๘,๘๔๗	๙,๒๔๙
การศึกษา	๗,๐๖๖	๖,๗๗๗	๖,๗๘๕
กิจกรรมด้านสุขภาพ	๓,๗๑๕	๔,๐๑๑	๔,๐๔๔
ศิลปะ ความบันเทิง และนันทนาการ	๓๙๘	๔๖๕	๕๘๗
กิจกรรมการบริการด้านอื่น ๆ	๙๔๘	๙๓๓	๙๗๙
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด(GPP)	**๑๗๖,๙๐๒**	**๑๙๔,๖๐๘**	**๒๐๑,๕๗๑**
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (บาท)	**๒๑๘,๑๒๑**	**๒๓๙,๓๑๙**	**๒๔๘,๐๒๘**
จำนวนประชากร (๑,๐๐๐ คน)	**๘๑๑**	**๘๑๓**	**๘๑๓**

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ข้อมูลการเกษตรด้านพืช ปี ๒๕๖๑ -๒๕๖๓

ราชบุรี	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)			เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)			ผลผลิต (ตัน)			ผลผลิตต่อไร่ (กก.)		
	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓
ข้าวนาปี	๒๓๖,๒๕๑	๒๓๗,๙๑๑	๒๓๖,๔๘๐	๒๓๔,๑๑๙	๒๓๕,๗๒๔	๒๓๔,๘๒๑	๑๖๐,๗๔๙	๑๕๙,๘๓๔	๑๖๐,๗๘๒	๖๘๗	๖๗๘	๖๘๕
ข้าวนาปรัง	๑๗๓,๔๕๒	๑๗๔,๑๗๗	๑๗๔,๕๔๐	๑๗๓,๒๗๗	๑๗๔,๐๐๑	๑๗๔,๓๕๙	๑๒๗,๔๖๑	๑๒๕,๕๒๓	๑๒๕,๓๑๑	๗๓๖	๗๒๑	๗๑๙
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	๑,๘๑๔	๑,๘๒๕	๑,๗๗๗	๑,๘๑๔	๑,๗๗๖	๑,๗๖๑	๑,๐๙๕	๘๖๔	๙๒๔	๖๐๔	๔๘๖	๕๒๕
มันสำปะหลังโรงงาน	๗๖,๘๐๓	๘๒,๐๑๒	๘๔,๑๓๒	๗๖,๓๑๗	๘๑,๗๕๔	๘๓,๔๖๐	๒๕๒,๔๐๖	๒๗๐,๖๗๗	๒๗๕,๘๐๔	๓,๓๐๗	๓,๓๑๑	๓,๓๐๕
อ้อยโรงงาน	-	-	-	๑๘๒,๙๑๙	๑๘๔,๕๖๕	๑๗๐,๘๐๐	๒,๑๗๖,๗๓๑	๑,๙๕๐,๘๕๐	๑,๒๐๙,๖๘๒	๑๑,๙๐๐	๑๐,๕๗๐	๗,๐๘๒
ปาล์มน้ำมัน	๑๑,๐๒๔	๑๑,๕๔๓	๑๒,๑๓๕	๙,๓๖๕	๙,๙๘๓	๑๐,๗๒๑	๑๔,๔๑๑	๑๔,๐๑๒	๑๓,๒๙๔	๑,๕๓๙	๑,๓๗๘	๑,๒๔๐
มะพร้าว	๙,๘๕๐	๙,๘๕๐	๙,๘๔๗	๙,๗๔๑	๙,๘๕๐	๙,๗๑๓	๗,๗๔๔	๗,๖๐๙	๗,๒๒๕	๗๙๕	๗๗๒	๗๔๔
สับปะรดโรงงาน	๕๒,๑๗๕	๔๓,๕๙๒	๓๙,๒๘๒	๕๒,๐๔๖	๔๒,๒๗๑	๓๘,๙๗๒	๑๗๙,๗๖๕	๑๓๓,๔๖๒	๑๑๓,๔๖๑	๓,๔๕๔	๓,๐๘๔	๒,๙๑๑
เงาะ	๑,๕๓๔	๑,๘๔๖	๑,๕๒๖	๑๘๔	๔๗๔	๖๓๐	๖๕	๑๘๖	๒๒๕	๓๕๓	๓๙๒	๓๕๗
ลิ้นจี่	๓๓๖	๓๑๕	๓๗๒	๓๓๖	๓๑๕	๓๑๕	๙๑	-	๒๙	๒๗๑	-	๙๒
มะนาว	๑๐,๒๐๔	๑๐,๒๗๗	๑๐,๔๓๖	๑๐,๒๐๔	๑๐,๒๐๔	๑๐,๒๔๐	๑๒,๑๘๔	๑๐,๗๕๕	๑๐,๔๙๖	๑,๑๙๔	๑,๐๕๔	๑,๐๒๕
กาแฟ	-	๓๕๔	๓๙๕	-	๑๙๘	๒๘๖	-	๓	๕	-	๑๕	๑๗
ยางพารา	๒๘,๑๐๕	๒๘,๑๐๕	๒๘,๒๙๔	๒๒,๕๖๕	๒๖,๐๔๖	๒๗,๓๔๘	๓,๘๕๙	๔,๓๕๐	๔,๔๓๐	๑๗๑	๑๖๗	๑๖๒

ที่มา : สถิติการเกษตรของประเทศไทย ปี ๒๕๖๓
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ข้อมูลสถิติด้านปศุสัตว์ที่สำคัญ ปี ๒๕๖๐ – ๒๕๖๓

ชนิดปศุสัตว์	ปี ๒๕๖๐		ปี ๒๕๖๑		ปี ๒๕๖๒		ปี ๒๕๖๓	
	เกษตรกร (ราย)	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ราย)	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ราย)	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ราย)	จำนวน (ตัว)
สุกร	๘๘๗	๑,๗๖๖,๑๒๔	๘๗๓	๑,๙๑๑,๖๒๕	๘๓๗	๒,๐๖๔,๔๖๐	๑,๔๑๗	๒,๑๕๘,๐๓๗
โคนม	๑,๕๕๑	๓๔,๓๖๗	๑,๕๘๖	๓๖,๙๕๖	๑,๖๕๕	๓๘,๔๔๒	๒,๒๘๑	๔๖,๕๗๔
โคเนื้อ	๗,๗๘๓	๘๙,๕๔๗	๗,๘๐๗	๙๔,๑๙๘	๑๕,๖๓๔	๘๓,๓๑๐	๘,๙๘๒	๑๐๒,๑๑๒
ไก่	๑๗,๑๒๓	๙,๓๗๓,๑๘๘	๑๗,๖๓๙	๑๕,๒๕๕,๐๒๕	๑๘,๐๕๕	๑๑,๘๘๖,๓๑๓	๑๘,๖๐๔	๑๒,๖๖๕,๕๖๑
เป็ด	๑,๕๔๗	๓๐๖,๔๘๕	๑,๕๕๗	๓๙๘,๖๗๕	๙๕๕	๓๐๘,๐๔๗	๑,๑๔๗	๖๗๘,๕๔๒
แพะ	๘๒๒	๑๗,๕๙๔	๘๒๘	๒๐,๗๐๔	๗๕๗	๑๘,๑๗๙	๗๘๓	๒๒,๐๑๕
แกะ	๒๒	๗๔๘	๒๐	๘๐๒	๒๓	๙๖๗	๔๗	๑,๔๓๘
กระบือ	๖๑	๓๘๖	๕๕	๔๖๙	๕๓	๔๒๑	๘๙	๘๑๖

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดราชบุรี
จากระบบทะเบียนเกษตรกร

ข้อมูลชนิดสัตว์น้ำที่สำคัญของจังหวัด ปี ๒๕๖๐ – ๒๕๖๓

ชนิดสัตว์น้ำ	ปี ๒๕๖๐			ปี ๒๕๖๑			ปี ๒๕๖๒			ปี ๒๕๖๓		
	จำนวนฟาร์ม	พื้นที่ (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	จำนวนฟาร์ม	พื้นที่ (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	จำนวนฟาร์ม	พื้นที่ (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	จำนวนฟาร์ม	พื้นที่ (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)
กุ้งขาวแวนนาไม	๗๖๑	๑๕,๕๒๕.๕๕	๑๐,๖๓๕.๕๘	๘๑๔	๑๖,๕๖๔.๖๑	๑๐,๗๘๔.๓๒	๘๔๓	๑๖,๗๖๒.๓๑	๘,๒๗๔.๕๔	๗๔๒	๑๕,๙๕๔.๕๙	๘,๕๗๑.๖๔
กุ้งก้ามกราม	๓๗๑	๗,๑๙๙.๓๐	๒,๙๑๕.๘๙	๓๔๐	๖,๕๙๗.๑๖	๒,๖๐๔.๔๗	๓๓๖	๖,๔๘๒.๓๖	๒,๐๔๐.๒๒	๔๗๑	๘,๐๘๑.๕๐	๔,๒๔๒.๕๒
ปลาสลิด	๑๓	๓๖๓.๐๐	๑๔.๓๒	๖	๑๔๐.๐๐	๒๓.๙๕	๗	๑๔๑.๒๕	๔๒.๒๗	๒๕	๖๑๐.๐๐	๖๑๕.๓๒
ปลานิล	๑,๐๐๑	๔,๘๔๑.๘๐	๑,๑๔๙.๕๙	๑,๐๒๗	๕,๙๘๘.๑๕	๑,๖๕๐.๙๗	๑,๐๖๔	๕,๑๑๗.๐๓	๓,๒๒๓.๑๕	๑๒๕๗	๑๒,๐๐๑.๘๒	๑,๖๓๘.๙๔
ปลาดุก	๕๖	๒๐๒.๐๐	๗๙๙.๑๕	๖๘	๒๕๘.๓๑	๔๕๖.๙๙	๗๑	๒๖๒.๒๐	๓๔๐.๐๖	๑๑๖	๙๘๕.๒๑	๔๗๗.๒๑
ปลาตะเพียน	๓๖๐	๒,๖๐๘.๓๐	๑๔๐.๐๑	๓๔๔	๒,๔๙๖.๘๐	๗๓๕.๐๑	๓๔๐	๒,๔๗๑.๘๐	๒,๐๙๖.๔๒	๓๓๙	๓,๙๗๐.๐๕	๑,๕๐๑.๐๙
ปลาสวยงาม	๒๒๓	๕๐๑.๓๐	๖.๙๗ (ล้านตัว)	๒๖๗	๖๕๑.๖๒	๔๑.๒๘ (ล้านตัว)	๒๗๕	๖๔๑.๒๓	๑๗๔.๐๑ (ล้านตัว)	๒๘๗	๖๘๒.๓๙	๘๑.๘ (ล้านตัว)

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดราชบุรี

ข้อมูลพื้นที่เกษตรปลอดภัย

สินค้า	ราย/แปลง/ฟาร์ม	พื้นที่ (ไร่)	หมายเหตุ
พืช	๑,๔๗๕	๑๘,๑๕๔.๐๔	- กรมวิชาการเกษตร ๑,๓๖๐ แปลง ๑๗,๕๓๙.๘๐ ไร่ - ICAPS (ม.แม่โจ้) ๑๑๕ ราย ๖๑๔.๒๔ ไร่
ข้าว	๑๓๕	๑,๒๗๑.๒๕	- รายกลุ่ม ๘ กลุ่ม ๑๑๒ ราย ๑๑๗ แปลง ๑,๐๐๙ ไร่ - รายเดี่ยว ๒๓ ราย ๒๖๒.๒๕ ไร่
ประมง	๑,๐๕๗	๑๙,๒๘๙.๒๕	
ปศุสัตว์	๔๙๐	๑๙,๕๘๒.๑๕	
รวม	**๓,๑๕๗**	**๕๘,๒๙๖.๖๙**	

หมายเหตุ : ข้อมูล ณ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๔

ข้อมูลพื้นที่เกษตรอินทรีย์

มาตรฐาน	ราย/แปลง	พื้นที่ (ไร่)	หมายเหตุ
Organic Thailand	๑๕	๒๕๘.๗๕	- กรมวิชาการเกษตร ๑๑ ราย ๒๓๔ ไร่ (พืชผสมผสาน ๘ ราย ๒๑๒ ไร่ , มะพร้าว ๑ ราย ๑๓ ไร่ , มะพร้าวน้ำหอม ๑ ราย ๔.๕๐ ไร่, สมุนไพร ๑ ราย ๔.๕๐ ไร่) - กรมการข้าว ๔ ราย ๒๔.๗๕ ไร่
PGS	๓๗	๘๖๘.๐๕	- PGS สามพรานโมเดล ๒๐ ราย ๖๑๒.๓๐ ไร่ - PGS ปากท่อร่วมใจ ๑๖ ราย ๒๐๑.๗๕ ไร่ - SDGsPGS ๑ ราย ๕๔ ไร่
Earth Safe	๒	๓๓๕.๐๐	
มาตรฐานสากล	๘	๑,๐๕๗.๗๕	
รวม	**๖๒**	**๒,๕๑๙.๕๕**	

หมายเหตุ : ข้อมูล ณ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๔

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) จังหวัดราชบุรี

ที่	เกษตรกรต้นแบบ	เบอร์มือถือ (เกษตรกรต้นแบบ)	ที่ตั้ง ศพก. จังหวัดราชบุรี (๑๐ อำเภอ)					จุดเด่นของศูนย์
			ที่ตั้งศูนย์ฯ	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	สินค้าหลัก	
๑	นายไชยวิทย์ บัวงาม	๐๙๘-๘๗๔๗๗๙๔	๑๒๓ ม.๔	ห้วยไผ่	เมืองราชบุรี	ราชบุรี	ข้าว	การผลิตข้าวคุณภาพครบวงจร
๒	นายวสันต์ จันทศร	๐๙๒-๕๓๙๒๔๑๖	๕๒/๑ ม. ๑๐	บ้านสิงห์	โพธาราม	ราชบุรี	พืชผัก	การใช้สารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืช
๓	นายอรรถพร แพรกเซ็น	๐๙๑-๗๔๐๘๑๓๒	๕๓/๒ ม. ๘ บ้านยาง	หนองกบ	บ้านโป่ง	ราชบุรี	ข้าว	การผลิตข้าวคุณภาพสูงเพื่อการบริโภคแบบครบวงจร
๔	นายคะนอง โปรักษ์	๐๘๑-๒๐๗๙๗๙๖	บ้านกุ่ม ม.๒	บางแพ	บางแพ	ราชบุรี	กล้วยน้ำว้า	การผลิตสินค้าที่มีคุณภาพและมาตรฐาน
๕	นายจรัญ เจริญทรัพย์	๐๘๑๔๕๙๖๙๕๗	บ้านรางสีหมอก ม.๒	ท่านัด	ดำเนินสะดวก	ราชบุรี	มะพร้าวน้ำหอม	การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิต
๖	นายสมเกียรติ ประพฤติกิจ	๐๘๑๗๕๙๕๔๒๒	บ้านคลองขุด ๕๕ ม.๑๐	เกาะศาลพระ	วัดเพลง	ราชบุรี	มะพร้าวน้ำหอม	การผลิตมะพร้าวน้ำหอมคุณภาพดี
๗	นายสุวัจน์ เออทอ	๐๙๙๓๘๙๗๑๕๙	๑๐๓ บ้านห้วยยางโทน ม. ๒	ห้วยยางโทน	ปากท่อ	ราชบุรี	ข้าว	การผลิตข้าวคุณภาพครบวงจร
๘	นายภุชงค์ ไทรเล็กทิม	๐๘๔-๘๐๒๘๗๘๔	บ้านรางม่วง ม.๘	จอมบึง	จอมบึง	ราชบุรี	มันสำปะหลัง	เทคโนโลยีการลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง
๙	นายจันทร์ เรืองเรรา	๐๘๙-๙๑๐๑๒๕๔	บ้านหนองจอก ม.๕	หนองพันจันทร์	บ้านคา	ราชบุรี	สับปะรด	การใช้ระบบน้ำในแปลงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ
๑๐	นายสมศักดิ์ เหลืองอร่าม	๐๘๑-๗๐๔-๗๑๐๑	ศาลาประชาคม ม.๗ บ้านห้วยลาดปลาเค้า	ป่าหวาย	สวนผึ้ง	ราชบุรี	ผัก	ลดต้นทุนการผลิตผัก : ใช้สารชีวภัณฑ์

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดราชบุรี

ข้อมูลสินค้าเกษตร สับปะรด

สับปะรด (ชื่อวิทยาศาสตร์: *Ananas comosus*) เป็นพืชล้มลุกชนิดหนึ่งที่มีต้นกำเนิดมาจากบริเวณทวีปอเมริกาใต้ ลำต้นมีขนาดสูงประมาณ ๘๐–๑๐๐ เซนติเมตร การปลูกสามารถปลูกได้ง่ายโดยการฝังกลบหน่อหรือส่วนยอดของผลที่เรียกว่า จุก เปลือกของผลสับปะรดภายนอกมีลักษณะคล้ายตาล้อมรอบผล

เป็นผลไม้เขตร้อนที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจเป็นอันดับสามของโลก โดยรัฐฮาวายเป็นแหล่งเพาะปลูกสับปะรดที่สำคัญของสหรัฐอเมริกา และในปี ค.ศ. ๒๐๑๖ คอสตาริกา, บราซิล และฟิลิปปินส์มีสัดส่วนการผลิตสับปะรดเกือบ ๑ ใน ๓ ของโลก

แต่ละท้องถิ่นในประเทศไทยเรียกสับปะรดแตกต่างกันออกไป เช่น

- ภาคกลาง เรียกว่า "สับปะรด"
- ภาคอีสาน เรียกว่า "บักนัด, หมากนัด"
- ภาคเหนือ เรียกว่า "บะนัด, บะขะนัด, บ่อนัด"
- ภาคใต้ เรียกว่า "ย่านัด, หย่านัด, ย่านนัด, ขนุนทอง, มะลิ" (โดย ย่านัด หรือ หย่านัด มีที่มาจากภาษาโปรตุเกส: Ananás)

ลักษณะของสับปะรด

รูปลักษณะ ไม้ล้มลุกอายุหลายปี สูง ๙๐–๑๐๐ ซม. มีลำต้นอยู่ใต้ดิน ใบเดี่ยวเรียงสลับ ซ้อนกันถี่มากรอบต้น กว้าง ๖.๕ ซม. ยาวได้ถึง ๑ เมตร ไม่มีก้านใบ ดอกช่อออกจากกลางต้น มีดอกย่อยจำนวนมาก ผลเป็นผลรวม รูปทรงกระบอก มีใบเป็นกระจุกที่ปลาย

สับปะรดเป็นพืชใบเลี้ยงเดี่ยว สามารถทนต่อสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ได้ดี เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ เมื่อเจริญเป็นผลแล้วจะเจริญต่อไปโดยตาที่ลำต้นจะเติบโตเป็นต้นใหม่ได้อีก และสามารถดัดแปลงเป็นไม้ประดับได้อีกด้วย

สับปะรดแบ่งออกตามลักษณะความเป็นอยู่ได้ ๓ ประเภทใหญ่ ๆ คือพวกที่มีระบบรากหาอาหารอยู่ในดิน หรือเรียกว่าไม้ดิน, พวกอาศัยอยู่ตามคาคบไม้หรือลำต้นไม้ใหญ่ ได้แก่ ไม้อากาศต่าง ๆ ที่ไม่แย่งอาหารจากต้นไม้ที่มันเกาะอาศัยอยู่ พวกนี้ส่วนใหญ่จะเป็นไม้ประดับ, และพวกที่เจริญเติบโตบนผาหินหรือโขดหิน

ส่วนสับปะรดที่เราใช้บริโภคจัดเป็นไม้ดิน แต่ยังมีลักษณะบางประการของไม้อากาศเอาไว้ คือ สามารถเก็บน้ำไว้ตามซอกใบได้เล็กน้อยมีเซลล์พิเศษสำหรับเก็บน้ำเอาไว้ในใบ ทำให้ทนทานในช่วงแล้งได้

พันธุ์สับปะรดในประเทศไทย

สายพันธุ์สับปะรดที่มีการปลูกเพื่อการบริโภคผลสดและการแปรรูปทางอุตสาหกรรมในประเทศไทย ซึ่งเรียกชื่อแตกต่างกันตามสายพันธุ์และแหล่งที่ปลูก จำนวน ๑๔ สายพันธุ์ ดังนี้

๑.พันธุ์ปัตตาเวีย

เป็นสับปะรดที่มีชื่อเรียกแตกต่างกัน เช่น สับปะรดศรีราชาสับปะรดปราณบุรี ลักกะตา พันธุ์ตาดำตาแดง ลักษณะทั่วไปมีทรงต้นใหญ่กว่าพันธุ์อื่นๆ ใบมีสีเข้ม ผิวใบด้านบนเป็นเงามันขอบใบเรียบอาจมีหนามที่ปลายใบเล็กน้อยผลมีขนาดใหญ่น้ำหนัก ๒-๖ กิโลกรัม ก้านผลสั้น เปลือกผลสีเขียวรูปทรงกระบอกหรืออาจมีโคนใหญ่ปลายเรียวเนื้อละเอียด สีเหลือง แกนใหญ่ รสหวานแหลม มีเยื่อใยในเนื้อผลเมื่อแก่จะเปลี่ยนเป็นสีเหลืองอม เขียว เหลือง ส้ม หรืออาจไม่เปลี่ยนสี ตาค่อนข้างลึกและเปลือกหนา

๒.พันธุ์อินทรชิตแดง

สับปะรดพันธุ์นี้นับเป็นพันธุ์ดั้งเดิมของประเทศไทย ลักษณะทั่วไปใบจะมีหนามแหลมคม รูปโค้งงอ สีน้ำตาลอมแดงที่ขอบใบ ใบสีเขียวอ่อนใบด้านไม่เป็นมันไม่เป็นร่องชัดเจนเหมือนกับพันธุ์ปัตตาเวีย ขอบใบทั้งสองข้างจะมีแถบสีน้ำตาลตามยาวผลมีขนาดเล็กผลย่อมนูนเด่นตาลึกเนื้อในสีเหลืองทอง รสหวานอ่อน ไม่หอมจัด มีเยื่อใยมาก ไม่เหมาะกับการทำอุตสาหกรรมเนื่องจากมีผลขนาดเล็กเกินไป

๓.พันธุ์อินทรชิตขาว

สับปะรดพันธุ์นี้มีลักษณะของทรงพุ่มค่อนข้างเตี้ย ใบแคบและสั้นกว่าพันธุ์อินทรชิตแดง ใบสีเขียวอมเหลืองหรือเขียวใบไม้ขอบใบหนามงอโค้งสู่ปลายใบเนื้อผลสีเหลืองทอง รสหวานอ่อน คุณภาพของเนื้อไม่ดีนัก ผลมีหลายจุกขนาดผลเล็กพอ ๆ กับพันธุ์อินทรชิตแดง

๔.พันธุ์ภูเก็ต

สับปะรดพันธุ์นี้ มีชื่อเรียกในหลายรูปแบบ ทั้งสับปะรดฝรั่ง พันธุ์สวี พันธุ์ชุมพร โดยมีลักษณะเป็นทรงพุ่มปานกลาง ใบสีชมพูปนแดง ขอบใบมีหนามเรียงตัวกันเป็นระเบียบ ขนาดของผลเล็กกว่าทุกพันธุ์ ผลเป็นรูปทรงกระบอกได้สัดส่วน น้ำหนักผล ๐.๕-๑ กิโลกรัม ปริมาณเยื่อใยในเนื้อต่ำมาก เนื้อเหลืองสดใส รสชาติหวานหอม กรอบ ปัจจุบันนิยมปลูกทางภาคใต้ โดยจะปลูกแซมสวนมะพร้าวและยางพาราปลูกใหม่ ซึ่งแหล่งปลูกที่สำคัญ คือ จ.ภูเก็ต,ชุมพร และตราด

๕.พันธุ์นางแล

บางคนเรียกพันธุ์น้ำผึ้ง อาจจัดได้ว่าเป็นพันธุ์ย่อยของพันธุ์ปัตตาเวีย เพราะมีลักษณะของลำต้น ใบ ดอก และรูปร่างอื่นๆ คล้ายคลึงกับสับปะรดในกลุ่ม Cayenne ทรงพุ่มไล่เลี่ยกัน ขอบใบเรียบไม่มีหนาม ขนาดผลเล็กกว่า มีทรงผลกรม โดยสับปะรดพันธุ์นี้ผลย่อยค่อนข้างโปนออกมาภายนอกผลเปลือกบาง เมื่อปอกเปลือกจึงไม่มีส่วนของตาฝังอยู่ข้างใน

๖.สับปะรดศรีราชา

เป็นสับปะรดที่ขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ เมื่อวันที่ ๑๕ ส.ค.๒๕๕๘ รูปร่างกลมรี มีปลายจุกแหลม น้ำหนักผล ๑.๕-๓.๕ กิโลกรัม ก้านผลสั้น มีไส้ใหญ่ตาค่อนข้างตื้น เปลือกผิวผลดิบมีสีเขียวคล้ำ ผลสุกมีสีเขียวอิมเหลืองอมส้ม เนื้อละเอียดสีเหลืองอ่อน แต่จะเป็นสีเข้มในฤดูร้อน รสชาติหวานฉ่ำ มีกลิ่นหอมเก็บเกี่ยวผลผลิตได้เกือบทั้งปีโดยผลผลิตจะออกมากช่วงเดือน เม.ย.-มิ.ย. และเดือน ต.ค.-ธ.ค.

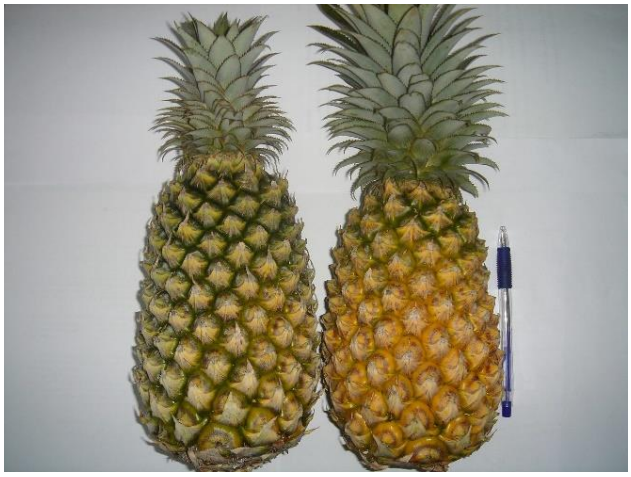

๗.สับปะรดตราดสีทอง

เป็นสับปะรดสายพันธุ์ควีน ที่มีคุณภาพดี ปลูกง่าย ปลูกได้ตลอดทั้งปีมีผลขนาดใหญ่หวานกรอบใบแคบและยาวสีเขียวอ่อนมีแถบหรือเส้นสีแดงตอนกลางใย ที่ขอบใบมีหนามสีแดงรูปโค้ง จุกมีหยามเหมือนใบ ส่วนผลเป็นรูปทรงกระบอกสม่ำเสมอเปลือกบางเปลือกสีเขียวอมส้ม ผลแก่สีเหลืองทั้งผล ตานูนและลึก ขนาดผลหนัก ๑.๘-๑.๕ กิโลกรัม เนื้อมีสีเหลืองเข้ม ละเอียด ไม่ฉ่ำน้ำ เยื่อใยน้อยมีช่องว่างในเนื้อแกนกลางเล็กสม่ำเสมอเนื้อและแกนกรอบ รสหวานมาก มีกลิ่นหอม สับปะรดตราดสีทองปลูกได้ทุกพื้นที่ใน จ.ตราด แต่เจริญเติบโตได้ดีในพื้นที่ที่เป็นที่ดอนไม่ชอบที่ปลูกระหว่างแถวยางพาราขณะที่ต้นยางพารามีขนาดเล็ก ๑-๓ ปีพื้นที่ที่นิยมปลูกมากอยู่ใน อ.เมือง จ.ตราด รองลงมาได้แก่อ.เขาสมิง และ อ.บ่อไร่

๘.สับปะรดห้วยมุ่น

เป็นสับปะรดสายพันธุ์ดีของ จ.อุตรดิตถ์ เป็นพันธุ์ปัตตาเวียจาก จ.ระยอง ชลบุรี แต่เมื่อนำมาปลูกที่ ต.ห้วยมุ่น อ.น้ำปาด จ.อุตรดิตถ์ ซึ่งพื้นที่ปลูกส่วนใหญ่เป็นดอยสูง ที่เชิงเขา สูงจากระดับน้ำทะเลกว่า ๔๐๐ เมตร สับปะรดเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดอุตรดิตถ์ มีลักษณะที่ดีหลายประการ เป็นที่ต้องการของตลาดและผู้บริโภค เช่น เนื้อเหลืองอมน้ำผึ้ง รสชาติหวานฉ่ำ ตาไม่ลึก ทำให้มีส่วนของเนื้อมาก ผลค่อนข้างเล็ก น้ำหนัก ๑-๓ กิโลกรัม รับประทานแล้วไม่ระคายคอ ปัจจุบันมีพื้นที่ปลูกประมาณ ๑๓,๐๐๐ ไร่ พื้นที่ให้ผลผลิตแล้วประมาณ ๙,๕๐๐ ไร่ ได้ผลผลิตเฉลี่ย ๖ ตันต่อไร่ ฤดูกาลปลูกอยู่ในช่วงเดือนมิ.ย.-ก.ค.

๙.สับปะรดภูแลเชียงราย

เป็นสับปะรดในกลุ่มควีนที่ได้ ขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เมื่อวันที่ ๘ พ.ย.๒๕๔๘ เมื่อ พ.ศ.๒๕๒๐ นายเอนก ประทีป ณ ถลาง อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ได้นำหน่อพันธุ์สับปะรดภูเก็ตจากจังหวัดภูเก็ตมาปลูกครั้งแรกที่ ต.นางแล อ.เมือง จ.เชียงราย ด้วยสภาพทางภูมิศาสตร์ทำให้สับปะรดภูแลมีลักษณะที่แตกต่างจากสับปะรดภูเก็ต คือ ขนาดผลเล็ก มีน้ำหนักตั้งแต่ ๐.๑๕-๑ กิโลกรัม จุกมีลักษณะชี้ตรง ตาผลเต่งตึง โปนออกมาจากผลอย่างเห็นได้ชัด เปลือกค่อนข้างหนา เหมาะสำหรับการขนส่งระยะไกล เมื่อสุกเปลือกผลจะมีสีเหลืองหรือเหลืองปนเขียว เนื้อสีเหลือง กรอบ กลิ่นหอม แกนสับปะรดกรอบรับประทานได้ ปลูกได้ตลอดทั้งปี เก็บเกี่ยวเหลังจากออกดอกประมาณ ๑๒๐-๑๕๐ วัน ขึ้นกับฤดูกาล เรียกชื่อสับปะรดดังกล่าวว่า “สับปะรดภูแล” โดยการนำเอาชื่อ“ภูเก็ต” ซึ่งเป็นแหล่งปลูกเดิมมาผสมคำกับแหล่งปลูกใหม่ คือ “นางแล”

๑๐.สับปะรดภูเก็ต

เป็นกลุ่มสายพันธุ์ควีน ซึ่งได้ขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เมื่อวันที่ ๒๖ ต.ค.๒๕๕๐ หมายถึงสับปะรดที่อยู่ในสายพันธุ์ควีน ซึ่งปลูกใน อ.เมือง กะทู้และ อ.ถลาง จ.ภูเก็ต ลักษณะใบมีสีเขียวอ่อน มีแถบสีแดงบริเวณกลางใบ ขอบใบเรียบ มีหนามสีแดงตลอดความยาวของใบ ผลรูปทรงกระบอก ขนาดกลาง มีน้ำหนักตั้งแต่ ๐.๙-๑.๖ กิโลกรัม ตัวจุกมีลักษณะตรงหรือเอียง ตาผลลึก เนื้อมีสีเหลืองเข้มสม่ำเสมอ กลิ่นหอม เยื่อใยน้อย รสชาติหวานกรอบ แกนผลมีความกรอบมากแต่รับประทานได้

๑๑.พันธุ์เพชรบุรี ๑

เป็นสับปะรดกลุ่มควีนที่มีการปรับปรุงสายพันธุ์จากประเทศไต้หวัน โดยกรมวิชาการเกษตรที่ศูนย์วิจัยพืชสวนเพชรบุรี ลักษณะทั่วไปนั้นเป็นผลสับปะรดขนาดใหญ่ น้ำหนัก ๑.๕-๒ กิโลกรัม ตาโตร่องตาลึก คล้ายพันธุ์ตราดสีทอง เนื้อสีเหลืองเข้มตลอดผล เยื่อใยน้อย รสชาติหวาน กลิ่นหอม ขอบใบมีหนามแหลมคม จุกมีหนาม

๑๒.พันธุ์เพชรบุรี ๒

เป็นสับปะรดที่นำสายพันธุ์เข้ามาจากฮาวาย ผลใหญ่มาก น้ำหนักผล ๒-๔ กิโลกรัม อายุการบังคับดอกนานกว่าทุกสายพันธุ์ ใบไม่มีหนาม เนื้อสีขาว อ่อนนุ่ม ฉ่ำน้ำ รสชาติหวานมากเป็นสับปะรดที่ให้จำนวนหน่อน้อยที่สุด

๑๓.พันธุ์ภูชวาหรือไซโก้เบอร์ ๖

เป็นสับปะรดที่พัฒนาขึ้นโดย รศ.จารุพันธ์ ทองแถม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในโครงการวิจัยที่ จ.ระยอง ขนาดผลน้ำหนัก ๑.๒-๑.๕ กิโลกรัม ผลอ่อนเปลือกสีเขียวอ่อน เมื่อสุกจะเปลี่ยนเป็นสีเหลืองทองสวยงามทั้งผล เนื้อสีเหลืองทองตลอดผล เนื้อนุ่มไม่มีเยื่อใย เคี้ยวไปไม่ติดฟัน มีกลิ่นหอม

๑๔.พันธุ์ MD๒

หรือคนไทยเรียกว่า “พันธุ์เหลืองสายร้อยยอด” หรือ “พันธุ์หอมสุวรรณ” เป็นสับปะรดลูกผสมจากฮาวาย สหรัฐอเมริกา ใช้บริโภคผล

ฤดูกาลของสับปะรด

ช่วงเก็บเกี่ยวในฤดู ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน – มกราคม และกลางเดือนเมษายน – กรกฎาคม สับปะรดจะให้ผลผลิตมาก ในตลาดมีราคาถูก

ช่วงเก็บเกี่ยวนอกฤดู ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ – ต้นเดือนเมษายน และเดือนสิงหาคม – ตุลาคม สับปะรดจะให้ผลผลิตน้อยจึงราคาแพง

สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม

สับปะรดต้องการอากาศค่อนข้างร้อนอุณหภูมิที่เหมาะสมอยู่ระหว่าง ๒๓.๙-๒๙.๔ องศาเซลเซียส ปริมาณน้ำฝนที่ต้องการอยู่ในช่วง ๑,๐๐๐-๑,๕๐๐ มิลลิเมตรต่อปี แต่ต้องตกกระจายสม่ำเสมอตลอดปีและมีความชื้นในอากาศสูง

สับปะรดขึ้นได้ในดินแทบทุกชนิด ที่ระบายน้ำดี แต่ชอบดินร่วน ดินร่วนปนทราย ดินปนลูกรังดินทรายชายทะเล และชอบที่ลาดเท เช่น ที่ลาดเชิงเขา สภาพความเป็นกรด-ด่าง ของดินควรเป็นกรดเล็กน้อย คือ ตั้งแต่ ๔.๕-๕.๕ แต่ไม่เกิน ๖.๐

แหล่งปลูก

แหล่งปลูกสับปะรดที่สำคัญของไทยอยู่ในบริเวณพื้นที่ที่อยู่ใกล้ทะเลได้แก่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี ชลบุรี ระยอง ฉะเชิงเทรา จันทบุรี ตราด และจังหวัดต่างๆ ในภาคใต้ เช่น ภูเก็ต พังงา ชุมพร ซึ่งนิยมปลูกในสวนยาง

ปัจจุบันมีการปลูกสับปะรดในจังหวัดต่างๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ บริเวณริมแม่น้ำโขงและอีกหลายจังหวัดในภาคเหนือ การปลูกสับปะรดในพื้นที่ที่อยู่ไกลทะเลนี้ จะต้องคำนึงถึงความชื้นในอากาศเป็นสำคัญ เพราะจะมีผลต่อการเจริญเติบโตและคุณภาพของผลสับปะรด ดังนั้น ควรเลือกปลูกในบริเวณที่มีความชื้นในอากาศสูง เช่น ที่ราบระหว่างภูเขา ที่ลาดเชิงเขา บริเวณใกล้ป่าหรือแหล่งน้ำ

วิธีการปลูกสับปะรดด้วยตนเอง

วัตถุดิบและอุปกรณ์

* ผลสับปะรด
* กระถาง
* ดิน
* น้ำ
* แก้วน้ำ
* ไม้จิ้มฟัน
* ปุ๋ย

<u>ส่วนที่ ๑</u> <u>การเตรียมสับปะรดให้พร้อมปลูก</u>

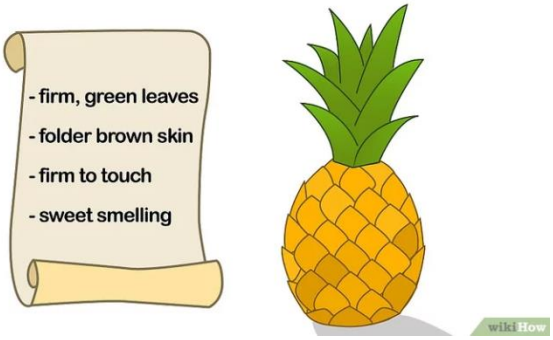

๑. **เลือกสับปะรดลูกสดๆ** โดยดูจากใบสีเขียวที่เต่งตึงไม่กลาย
เป็นสีเหลือง หรือน้ำตาล เนื้อของผลต้องเป็นสีน้ำตาลทอง
สัมผัสเนื้อแล้วแน่น ลองดมว่า สับปะรดลูกนั้นสุกแล้วหรือยัง
ถ้าสุกจะส่งกลิ่นหวานฉุนซึ่งแสดงว่าสับปะรดลูกนั้นเหมาะที่
จะนำมาปลูกแล้ว

o ตรวจสอบให้แน่ใจว่าสับปะรดสุกดีแล้วมิฉะนั้นจะไม่สามารถปลูกได้

o ตรวจสอบให้แน่ใจเช่นกันว่าสับปะรดไม่สุกมากเกินไปโดยการดึงใบสับปะรดสักสองสามใบหากใบหลุดติดมือออกมาแสดงว่าสับปะรดลูกนั้นสุกมากเกินไปที่จะนำไปปลูกได้

o ตรวจสอบว่าสับปะรดผลนั้นมีเพลี้ยหรือไม่ จะเห็นตัวเพลี้ยเป็นจุดสีเทาๆอยู่ที่บริเวณโคนใบ

๒. บิดโคนใบหรือ “ตะเกียง” ของผลสับปะรดออก

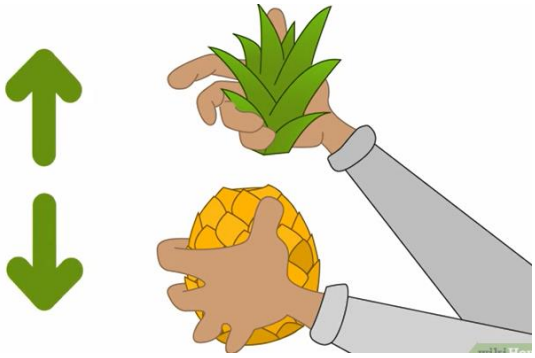

จับผลสับปะรด ด้วยมือหนึ่งและจับโคนใบของยอดสับปะรด ซึ่งมีอีกชื่อหนึ่งว่าตะเกียง ด้วยอีกมือแล้วบิดให้ตะเกียงหลุดออกจากผล เพื่อให้ใบอยู่ในสภาพเดิมและมีเนื้อสับปะรดติดมาที่โคนให้น้อยที่สุด โดยเราไม่ต้องจ าเป็นต้องใช้ เนื้อจากผลในการปลูกเลย

o ถ้าคุณไม่สามารถบิดตะเกียงออกจากผลได้ ก็ใช้มีดเฉือนตะเกียงออกมาและหั่นเนื้อสับปะรด ที่ติดโคนมาด้วยออกให้หมด

o ตรวจสอบว่าบริเวณโคนที่ใบแต่ละใบงอกออกมาอยู่ในสภาพสมบูรณ์ เพราะเป็นบริเวณที่ราก จะงอกออกมา หากบริเวณนี้ได้รับความเสียหายจะท าให้ไม่สามารถปลูกได้

๓. ลอกใบที่อยู่ด้านล่างของโคนออกให้เห็นลำต้นยาวประมาณ ๒-๓ นิ้ว
เพื่อให้รากงอกได้ง่ายขึ้นเมื่อนำไปปลูก และหั่นเนื้อสับปะรดที่ติดออกมาให้หมด โดยให้โคนอยู่ในสภาพสมบูรณ์

๔. วางตะเกียงคว่ำหัวลงและทิ้งไว้ประมาณ ๑ สัปดาห์ให้ แห้ง
ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่รอยที่คุณตัดและดึงใบออกจะแข็งขึ้นก่อนที่จะนำไปปลูก

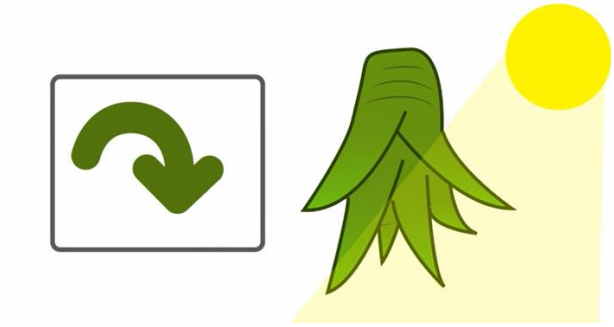

<u>ส่วนที่ ๒</u> <u>การแช่ตะเกียงสับปะรด</u>

๑. เติมน้ำใส่แก้ว
กรุณาเลือกแก้วน้ำที่มีปากแก้วขนาดใหญ่พอที่จะแช่ตะเกียงได้แต่ต้องไม่ใหญ่เกินไปเพราะจะต้องวางตะเกียงไว้ที่ปากแก้วได้โดยไม่ทำให้จมน้ำไปทั้งชิ้น

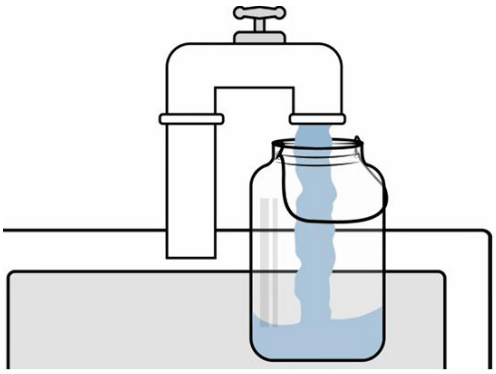

๒. ปักไม้จิ้มฟัน ๒-๓ อันที่โคนตะเกียงตรงยอดลำต้น
โดยปัก ให้ลึกพอสมควรเพื่อให้สามารถรับน้ำหนักของตะเกียงเมื่อแขวนไว้ตรงปากแก้วน้ำได้

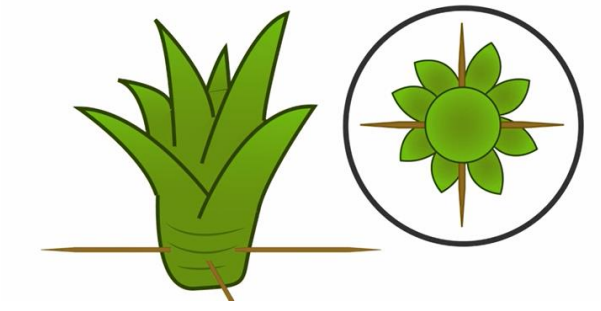

๓. ใส่ตะเกียงลงในน้ำ

โดยให้ไม้จิ้มฟันวางอยู่บนปากแก้ว ลำต้นของตะเกียงจุ่มในน้ำและใบโผล่พ้นน้ำ

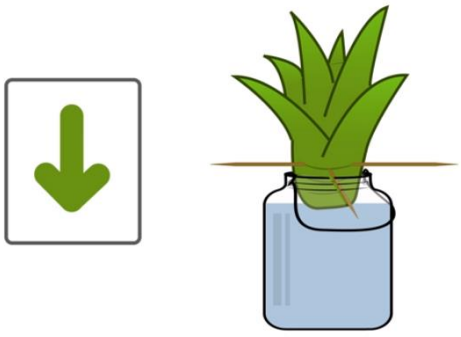

รอบๆ โคนตะเกียงให้ แน่นดีและต้องระวังไม่ให้มีดินอยู่บนใบเลย

๔. วางแก้วน้ำใกล้หน้าต่างที่แสงแดดส่องถึง และรอให้รากงอก ออกมา

ปกติแล้วจะใช้เวลาหลายวันหรือ ๒-๓ สัปดาห์กว่าที่รากสีขาวจะงอกออกมาและโตขึ้น

o วางตะเกียงที่แช่น้ำนี้ในที่ที่มีอุณหภูมิที่เหมาะสม ไม่ร้อนหรือ เย็นจนเกินไป

o เปลี่ยนน้ำทุกๆ ๒-๓ วัน เพื่อป้องกันเชื้อรา

<u>ส่วนที่ ๓</u> <u>การนำตะเกียงสับปะรดไปปลูก</u>

๑. เตรียมดินสำหรับตะเกียง โดยใส่ดินร่วนสำหรับปลูกที่มีส่วนผสมของวัสดุอินทรีย์ประมาณ ๓๐% ในกระถางขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๖ นิ้ว อัตราส่วนผสมของดินนี้มีแร่ธาตุที่เหมาะกับต้นสับปะรด

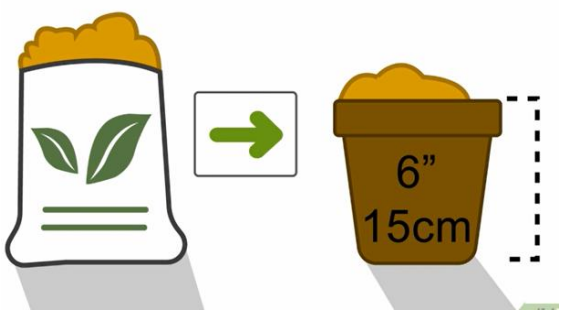

๒. นำตะเกียงไปปลูกในกระถาง

เมื่อรากงอกได้ ๒-๓ นิ้วจึงจะสามารถ นำตะเกียงไปปลูกในดินได้คุณต้องรอให้รากมีความยาวที่เหมาะสมจริงๆ เพราะหากนำไปปลูกเร็วเกินไปจะไม่ได้ผลดีกดดิน

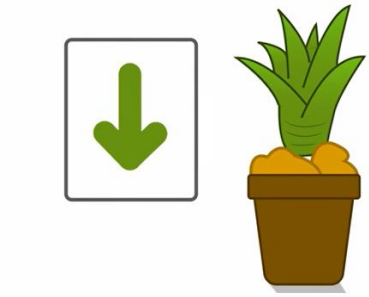

๓. คอยดูแลให้ตะเกียงที่ปลูกชื้นและอบอุ่น

เนื่องจากสับปะรดชอบแดด อากาศอบอุ่นและชื้น โดยในตอนกลางคืนอุณหภูมิจะต้องไม่ต่ำกว่า ๑๘ องศาเซลเซียส (๖๕ องศาฟาเรนไฮต์) หากอากาศแห้งต้องหมั่นพรมน้ำ

o คุณสามารถวางกระถางไว้นอกบ้านได้ถ้าอยู่ในเขตอากาศอบอุ่น แต่ในประเทศที่มีอากาศหนาวเย็นจัดในฤดูหนาวจะต้องวางกระถางในร่มและวางไว้บริเวณหน้าต่างที่มีแสงแดดส่องถึง เนื่องจากสับปะรดเป็นพืชที่ ต้องโดนแดดจัดตลอดทั้งปี

๔. รดน้ำและเติมปุ๋ยให้ต้นสับปะรด

โดยรดน้ำเล็กน้อยหนึ่งครั้งต่อสัปดาห์และใส่ปุ๋ยที่มีระดับความเข้มข้นปานกลางสองครั้งต่อเดือนในช่วงฤดูร้อน

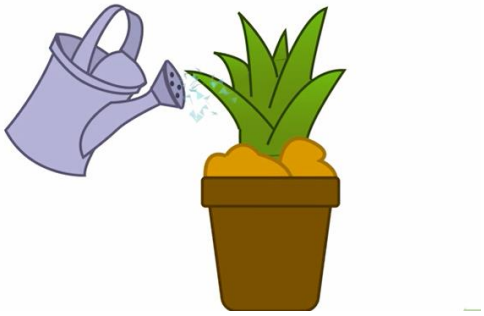

๕. รอให้สับปะรดออกดอก

ซึ่งอาจกินเวลาหลายปีแต่สุดท้ายแล้วจะมีกรวยสีแดงโผล่ขึ้นมาจากกลางโคนใบตามด้วยดอกสีฟ้าและผลสับปะรด ซึ่งใช้เวลาประมาณ ๖ เดือนในการพัฒนาให้เป็นผลที่สมบูรณ์ ผลสับปะรด จะพัฒนาจากดอกเหนือพื้นดินตรงกลางต้น

คำแนะนำ

- ขอแนะนำให้ปลูกสับปะรดพร้อมกันสองกระถาง เผื่อไว้ในกรณีกระถางใดกระถางหนึ่งไม่ประสบความสำเร็จ คุณจะได้มีสับปะรดอีกต้นไว้สำรอง
- เพื่อเร่งดอกให้บาน ให้นำกระถางต้นสับปะรดไปใส่ในถุงที่มีผลแอปเปิ้ลสุกงอมผ่าครึ่ง ๒ ผล ก๊าซเอทิลีนที่แอปเปิ้ลปล่อยออกมาจะช่วยเร่งดอกให้บานเร็วขึ้น
- ต้นสับปะรดที่จะออกผลที่โตเต็มที่ได้ต้องมีขนาดทรงพุ่มใหญ่ประมาณ ๑.๘ เมตรและสูง ๑.๘ เมตร จึงไม่ต้องประหลาดใจถ้าหากต้นสับปะรดของคุณที่มีขนาดเล็กกว่านี้ให้ผลผลิตที่มีขนาดเล็กกว่าที่ขายในซุปเปอร์มาร์เก็ตทั่วไป
- ต้องระมัดระวังเป็นพิเศษถ้าคุณใช้สับปะรดป่า เพราะน้ำเลี้ยงของต้นสับปะรดป่าที่ยังไม่สุก มีเอ็นไซม์ที่แรงมากและทำให้ผิวของคุณระคายเคืองได้

วิธีปลูกและระยะปลูก

ไร่สับปะรดขนาดใหญ่ที่ผลิตเพื่อเป็นวัตถุดิบป้อนโรงงานอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องมักนิยมปลูกในระบบร่องแถวคู่ (double row bed) โดยหลังจากการไถพรวนดินขั้นสุดท้ายแล้วจะยกร่องกว้างประมาณ ๑ เมตร สูงประมาณ ๑๕ เซนติเมตร ปลูกต้นสับปะรดเป็นแถวคู่แบบสลับฟันปลาใช้ระยะระหว่างแถวภายในร่องเดียวกันประมาณ ๕๐ เซนติเมตร ระยะห่างระหว่างร่องคู่ ๘๐-๙๐ เซนติเมตร ระยะระหว่างต้นภายในแถว ๒๔-๓๐ เซนติเมตร ซึ่งจะทำให้ได้จำนวนต้น ๘,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ ต้นต่อไร่ ความลึกในการปลูก ๑๐-๑๕ เซนติเมตร

การปลูก จะใช้อุปกรณ์ลักษณะคล้ายพลั่วขนาดเล็กมีด้ามสั้นๆ เรียกว่าเหล็กปลูก (planting iron) ขุดดินให้เป็นหลุมลึก ๑๐-๑๕ เซนติเมตร แล้วจึงวางจุดหรือหน่อตามลงไปและกลบดินรอบลำต้นให้แน่น ดินควรจะร่วนซุยและสัมผัสโคนวัสดุปลูกอย่างทั่วถึง สำหรับการใช้เครื่องจักรกลช่วยในการปลูกสับปะรดมีการพัฒนาขึ้นมาใช้ในแหล่งปลูกใหญ่ๆ เช่นในฮาวาย แต่ไม่เป็นที่นิยมใช้มากนักเนื่องจากมีปัญหาในด้านความลึกของการปลูกไม่เพียงพอและการกลบดินรอบต้นปลูกใหม่ไม่ดีเท่าที่ควร

สำหรับเกษตรกรรายย่อยที่มีพื้นที่ปลูกไม่มากนักอาจเลือกปลูกในระบบแถวเดี่ยวโดยใช้เชือกขึงทำแนวปลูกใช้ระยะระหว่างแถว ๗๕ เซนติเมตร ระยะระหว่างต้น ๓๐ เซนติเมตร ซึ่งจะได้จำนวนต้นต่อไร่ประมาณ ๗,๐๐๐ ต้น การใช้จำนวนต้นต่อไร่ต่ำจะทำให้สิ้นเปลืองเวลา แรงงาน และปริมาณวัสดุปลูกน้อยกว่า แต่ผลผลิตที่ได้อาจจะไม่สูงเท่าที่ควร

ระยะปลูก เป็นปัจจัยสำคัญที่ต้องรักษาให้สม่ำเสมอกัน ถ้าปลูกโดยมีระยะห่างไม่สม่ำเสมอกัน ต้นที่มีระยะปลูกกว้างจะเจริญเติบโตเร็วกว่าและบังแสงต้นที่อยู่ข้างเคียง ทำให้การเจริญเติบโตของต้นสับปะรดในแปลงไม่สม่ำเสมอ ประโยชน์ที่ควรจะได้รับจากการคัดขนาดวัสดุปลูกก็จะสูญเสียไป การเจริญเติบโตและผลผลิตโดยรวมจะลดลง การเลือกใช้ระยะปลูกและจำนวนต้นต่อไร่จะมีผลกระทบต่อผลผลิตและขนาดเฉลี่ยของผลที่จะได้รับ ถ้ามีการดูแลรักษาที่ดีตามมาตรฐานการใช้ระยะปลูกแคบ หรือเพิ่มจำนวนต้นต่อไร่ให้สูงขึ้นจนถึงระดับหนึ่ง จะทำให้ได้ผลผลิตรวมเพิ่มขึ้น แต่ขนาดเฉลี่ยของผลและปริมาณของผลขนาดใหญ่จะลดลง

ความต้องการธาตุอาหาร ดินในพื้นที่ปลูกสับปะรดส่วนใหญ่มักจะมีสภาพเป็นดินร่วน ดินร่วนปนทราย หรือดินทรายที่มีการระบายน้ำดี ซึ่งลักษณะการระบายน้ำดีเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการปลูกสับปะรด แต่

ลักษณะการระบายน้ำดีของดินดังกล่าวมาแล้วนั้นก็มักจะเป็นผลให้มีการสูญเสียธาตุอาหาร และความอุดมสมบูรณ์ของดินไปค่อนข้างเร็ว โดยสูญเสียไปกับน้ำที่ชะล้างหน้าดิน หรือน้ำที่ซึมลงไปในดินเกินระดับความลึกของระบบรากพืช นอกจากการสูญเสียธาตุอาหารไปกับน้ำแล้ว ธาตุอาหารอีกจำนวนหนึ่งก็จะถูกนำออกไปจากพื้นที่โดยติดไปกับผลผลิตของสับปะรดอีกด้วย ดังนั้นถึงแม้ว่าดินในพื้นที่ที่ใช้ปลูกสับปะรดในระยะแรกจะมีความอุดมสมบูรณ์ดี แต่เมื่อปลูกสับปะรดไปได้ระยะหนึ่ง ดินก็จะเสื่อมความอุดมสมบูรณ์ไปได้ในเวลาไม่นานนัก

การปลูกสับปะรดในอัตรา ๖,๑๐๖ ต้นต่อไร่และให้ผลผลิต ๘.๘ ตันต่อไร่ จะมีการดูดธาตุอาหารขึ้นมาจากดินเพื่อใช้ในการเจริญเติบโต และบางส่วนของธาตุอาหารเหล่านั้นจะสะสมอยู่ในส่วนของผลผลิต และสูญเสียไปจากพื้นที่เมื่อมีการเก็บเกี่ยวผลผลิตออกไป นอกจากธาตุอาหารที่สูญเสียไปกับผลผลิตแล้ว ถ้ามีการนำหน่อออกไปจากพื้นที่อีกประมาณหนึ่งหน่อต่อต้นแม่หนึ่งต้น ก็จะมีการสูญเสียธาตุอาหารออกไปจากพื้นที่อีกคือ N๕.๓๓ กิโลกรัม P๒O๕ ๑.๒๘ กิโลกรัม K๒O ๖.๘๘ กิโลกรัม CaO ๑.๕๙ กิโลกรัม และ MgO ๑ กิโลกรัม ต่อพื้นที่ ๑ ไร่

การเจริญเติบโตและผลผลิตของสับปะรดจะตอบสนองต่อธาตุไนโตรเจนได้มากที่สุด รองลงมาคือโพแทสเซียม ปริมาณไนโตรเจนที่จะให้กับสับปะรดก็จะเป็นตัวกำหนดปริมาณของโพแทสเซียม ซึ่งควรจะสมดุลกันด้วย สำหรับธาตุฟอสฟอรัสซึ่งสับปะรดมักจะมีความต้องการในปริมาณไม่สูงนัก แต่ปริมาณที่เพียงพอของธาตุฟอสฟอรัสก็มีความจำเป็นต่อการออกดอกและการเจริญเติบโตตามปกติของผล ในดินที่มีธาตุฟอสฟอรัสเพียงพออยู่แล้วต้นสับปะรดจะไม่ตอบสนองต่อการให้ปุ๋ยฟอสฟอรัส หรือถ้ามีการเพิ่มฟอสฟอรัสให้มากเกินไปอาจมีผลกระทบทำให้ผลผลิตลดลงได้ เนื่องจากระดับฟอสฟอรัสที่สูงเกินไปจะทำให้พืชดูดใช้ธาตุไนโตรเจนและธาตุอาหารอื่นๆ ได้น้อยลง สำหรับธาตุอาหารรองที่สับปะรดต้องการและมักพบว่ามีการตอบสนองต่อการเพิ่มให้คือแมกนีเซียม ในพื้นที่ที่ใช้ปลูกสับปะรดมาระยะเวลาหนึ่งแล้ว มักจะพบว่าสับปะรดได้รับธาตุอาหารเสริม (micronutrient) หลายธาตุไม่เพียงพอต่อความต้องการ เช่น Fe Zn และ Cu และอาจรวมถึง B ด้วย ต้นสับปะรดที่ได้รับธาตุอาหารหลักในปริมาณที่เพียงพอควรจะมีระดับธาตุอาหารใน D-leaf

การเตรียมวัสดุปลูก

สับปะรดขยายพันธุ์โดยใช้ส่วนต่างๆ ของลำต้น เช่น จุก หน่อ และตะเกียง วัสดุปลูกต่างๆ เหล่านี้จะถูกเก็บเกี่ยวและวางคว่ำไว้บนต้นแม่เพื่อให้รอยแผลที่แยกออกมาจากต้นแม่แห้งดีเสียก่อนเมื่อเตรียมพื้นที่ปลูกใหม่เสร็จแล้วจึงไปเก็บรวบรวมมาอีกครั้งหนึ่ง วัสดุปลูกแต่ละชนิดจะมีลักษณะของการเจริญเติบโตและระยะเวลาในการให้ผลผลิตที่แตกต่างกัน

จุก เกิดที่ส่วนยอดของผล มีน้ำหนักเฉลี่ย ๒๐๐-๓๐๐ กรัม มีอัตราส่วนของใบกับส่วนที่เป็นลำต้นค่อนข้างสูง จึงมีความทนทานต่อสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมได้น้อยกว่าหน่อ มีอายุการให้ผลนานกว่า และมีความต้านทานต่อโรคยอดเน่าได้น้อยกว่าหน่อ แต่การใช้จุกเป็นวัสดุปลูกจะให้ต้นสับปะรดที่มีระบบรากแข็งแรงกระจายออกรอบลำต้น มีการเจริญเติบโตที่สม่ำเสมอดีกว่าหน่อ ทำให้สามารถควบคุมการออกดอกและจัดการให้มีผลผลิตออกมาตามเวลาที่ต้องการได้ดี

หน่อ เจริญขึ้นมาจากตาตามมุมใบ มีขนาดโดยเฉลี่ย ๐.๕-๑.๐ กิโลกรัม หน่ออากาศและหน่อดินเมื่อนำมาใช้เป็นวัสดุปลูกจะมีความทนทานต่อสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมและโรคยอดเน่าได้ดี อายุการให้ผลเร็วกว่าต้นที่ปลูกจากจุก แต่ต้นสับปะรดที่ปลูกจากหน่อจะมีระบบรากแข็งแรงน้อยกว่า ความสม่ำเสมอในการ

เจริญเติบโตน้อยกว่า และไวต่อการถูกกระตุ้นให้ออกดอกโดยสิ่งแวดล้อมในธรรมชาติได้มากกว่า จึงทำให้การควบคุมให้ออกดอกออกผลตามเวลาที่ต้องการจะทำได้ยากกว่าต้นที่ปลูกจากจุก

ตะเกียง เป็นส่วนที่เจริญมาจากตาที่อยู่บนก้านผล ในทางพฤกษศาสตร์ตะเกียงคือส่วนที่เป็นจุกของผลที่ไม่พัฒนาไปตามปกตินั้นเอง ตะเกียงมีขนาดเฉลี่ย ๐.๓-๐.๕ กิโลกรัม และมีอายุการให้ผลอยู่ระหว่างกลางของจุกกับหน่อ แต่ในสภาพสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย สับปะรดพันธุ์ปัตตาเวียซึ่งนิยมปลูกกันอย่างแพร่หลายมักจะไม่มีการสร้างตะเกียง จึงไม่พบว่ามีการใช้ตะเกียงเป็นวัสดุปลูก

การปลูกและการดูแลรักษา

ในสภาพแวดล้อมของแหล่งปลูกในประเทศไทย การปลูกสับปะรดต้องใช้เวลานาน ๑๕-๑๘ เดือนเพื่อการเจริญเติบโตตั้งแต่แรกปลูกจนเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ ในระยะที่ผลกำลังเจริญเติบโตตาที่อยู่ตามมุมใบของลำต้นจะเจริญเติบโตขึ้นมากลายเป็นหน่อ ซึ่งหลังจากเก็บเกี่ยวผลสับปะรดจากต้นแม่ (plant crop) ไปแล้วต้นสับปะรดต้นเดิมก็จะเสื่อมโทรมไป หน่อที่เจริญขึ้นมาจากตามมุมใบก็จะเจริญเติบโตขึ้นมาเป็นสับปะรดต้นใหม่ สับปะรดที่พัฒนามากจากหน่อบนต้นแม่นี้เรียกว่า สับปะรดหน่อรุ่นแรก (first ratoon) ซึ่งสามารถให้ผลได้คล้ายสับปะรดต้นแม่ เมื่อให้ผลแล้วตาที่อยู่ตามมุมใบของสับปะรดหน่อรุ่นแรกก็จะเจริญเติบโตเป็นต้นใหม่ได้อีก สับปะรดต้นใหม่ที่เกิดจากตาตามมุมใบของหน่อรุ่นแรกนี้ เรียกว่า สับปะรดหน่อรุ่นที่สอง (second ratoon) การเกิดต้นใหม่ทดแทนกันเช่นนี้จะดำเนินไปได้หลายรอบถ้ามีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเจริญเติบโต

ในทางปฏิบัติหลังจากทำการเก็บเกี่ยวผลสับปะรดจากต้นแม่ไปแล้ว จะยังสามารถไว้หน่อและเก็บผลผลิตได้อีก ๑-๒ รุ่น ช่วงระยะเวลาตั้งแต่การเริ่มต้นปลูกครั้งแรกจนถึงเก็บเกี่ยวผลของหน่อรุ่นสุดท้ายและเตรียมการปลูกครั้งต่อไปในพื้นที่เดิมเรียกว่ารอบการปลูก (crop cycle) ซึ่งแต่ละรอบการปลูกจะมีช่วงเวลา ๔-๕ ปี รอบการปลูก ๔ ปีจะประกอบไปด้วยสับปะรดรุ่นแรกและการไว้หน่อ ๑ ครั้ง ซึ่งเวลาจริงที่ต้องการในการเจริญเติบโตของพืชจะนานประมาณ ๓ ปีกว่าเล็กน้อย ส่วนที่เหลืออีก ๘-๙ เดือนจะเป็นการเตรียมพื้นที่เพื่อให้เหมาะสมที่จะทำการปลูกรอบใหม่ สำหรับรอบการปลูก ๕ ปีจะรวมการไว้หน่อรุ่นที่ ๒ ซึ่งจะเก็บเกี่ยวหลังการไว้หน่อรุ่นแรกประมาณ ๑ ปี การจะเลือกไว้หน่อรุ่นที่ ๒ หรือไม่นั้นขึ้นกับสภาพความสมบูรณ์ของการไว้หน่อรุ่นแรก ซึ่งส่วนมากจะไม่นิยมไว้หน่อรุ่นที่ ๒ เนื่องจากผลผลิตของการไว้หน่อแต่ละครั้งจะลดลงประมาณ ๓๐ เปอร์เซ็นต์ ของผลผลิตที่ได้รับในสับปะรดรุ่นก่อนหน้านั้น

การบังคับผล

เมื่อสับปะรดมีการเจริญเติบโตทางด้านลำต้นจนมีขนาดพอสมควรแล้ว จะเกิดการสร้างดอกสร้างผลได้เองตามธรรมชาติเมื่อมีสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม ซึ่งส่วนใหญ่จะได้แก่ อุณหภูมิต่ำและช่วงวันสั้น ในสับปะรดเมื่อเริ่มมีการสร้างช่อดอก (inflorescence initiation) แล้ว ช่อดอกจะพัฒนาเป็นผลโดยไม่ต้องมีการผสมเกสร ในประเทศไทยและแหล่งปลูกสับปะรดอื่นๆ ซึ่งอยู่ในซีกโลกด้านเหนือ เช่น ฮาวาย และไต้หวัน สับปะรดพันธุ์ปัตตาเวียมักจะเริ่มออกดอกออกผลประมาณเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนธันวาคม ซึ่งเป็นระยะที่มีสภาพช่วงวันสั้นและอากาศเย็น แต่อย่างไรก็ตามในแหล่งปลูกต่างๆ ที่กล่าวมาแล้วนั้น ต้นสับปะรดที่มีขนาดใหญ่พอสมควรอาจจะออกดอกออกผลในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งของปีก็ได้ โดยไม่จำเป็นต้องได้รับสภาพวันสั้นหรืออากาศเย็น

การปฏิบัติดูแลรักษาในช่วงของการเจริญเติบโตทางลำต้น ก็มีส่วนในความยากง่ายต่อการที่ต้นสับปะรดจะถูกกระตุ้นให้ออกดอกตามธรรมชาติด้วย ต้นที่ได้รับน้ำและปุ๋ยโดยเฉพาะอย่างยิ่งปุ๋ยไนโตรเจนอย่างเพียงพอและมีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วมักไม่ค่อยถูกกระตุ้นให้ออกดอกออกผลในระยะเวลาที่ธรรมชาติเอื้ออำนวย ในขณะที่ต้นสับปะรดที่อยู่ในสภาพปกติอาจถูกกระตุ้นให้ออกดอกออกผลได้ อย่างไรก็ตามสภาพการขาดน้ำอย่างรุนแรงก็อาจมีอิทธิพลยับยั้งการออกดอกตามปกติของสับปะรดได้เช่นกัน

การบังคับผลหรือการชักนำให้ต้นสับปะรดที่เจริญเติบโตเพียงพอแล้ว ออกดอกออกผลโดยการใช้สารควบคุมการเจริญเติบโต (plant growth regulators, PGR) เป็นวิธีการที่รู้จักกันมานานแล้ว ต้นกำเนิดของวิธีการนี้เริ่มมาจากการค้นพบโดยบังเอิญว่า ต้นสับปะรดที่ได้รับการรมควันไฟออกดอกออกผลพร้อมกันก่อนฤดูกาลปกติ ผู้ปลูกสับปะรดในเปอร์โตริโกนำวิธีการรมควันไปใช้กับต้นสับปะรดในแปลงปลูกให้ออกดอกออกผล โดยการสุมไฟไว้ด้านเหนือลมของแปลงปลูก หรือใช้ผ้าใบคลุมแปลงปลูกสับปะรดและปล่อยควันไฟเข้าไปภายใน การบังคับผลช่วยให้มีผลสับปะรดออกมาก่อนฤดูกาลปกติ ซึ่งทำให้สามารถจำหน่ายผลผลิตได้ในราคาสูงขึ้น และช่วยให้มีผลผลิตสับปะรดออกมาใช้ประโยชน์ได้ในช่วงเวลาที่กว้างขึ้น

สารออกฤทธิ์ที่มีอยู่ในควันไฟซึ่งเป็นสารที่กระตุ้นการออกดอกของสับปะรด คือ แก๊สเอทธิลีน (ethylene) การศึกษาต่อๆ มาก็พบว่าแก๊สอเซทธิลีน (acetylene) และสารควบคุมการเจริญเติบโตที่อยู่ในกลุ่มออกซิน (auxins) หลายชนิด เช่น indole acetic acid (IAA) และ naphthalene acetic acid (NAA) ก็สามารถชักนำให้ต้นสับปะรดออกดอกได้เช่นกัน

ความสำเร็จของการชักนำให้เกิดดอกในสับปะรดด้วยสารเคมีจะมีปัจจัยต่างๆ ที่ควรคำนึงถึงคล้ายกับการเกิดดอกในสภาพธรรมชาติคือ ต้นสับปะรดต้องเจริญเติบโตจนมีขนาดพอสมควรขนาดหนึ่ง มีสถานะทางสรีระที่เหมาะสม มีสภาพอากาศเย็นและสภาพช่วงวันสั้น นอกจากนั้นยังมีปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวสารเคมีเองมาเกี่ยวข้องด้วย เช่น ชนิด ความเข้มข้นของสารเคมี จำนวนครั้งที่ให้สารเคมี ปริมาณรวมของน้ำที่ใช้ผสมสารเคมีและช่วงเวลาที่ให้สารเคมีแก่ต้นสับปะรด

เนื่องจากขนาดของผลสับปะรดมีความสัมพันธ์เป็นอย่างสูงกับขนาดของต้นที่ระยะบังคับผล และในทางการค้าและอุตสาหกรรมต้องการผลสับปะรดที่มีขนาด ๑.๐-๒.๕ กิโลกรัม ถ้าต้นสับปะรดเจริญเติบโตได้ขนาดพอที่จะบังคับให้ออกดอกได้แต่ยังไม่เพียงพอที่จะทำให้ได้รับขนาดผลที่เหมาะสม ขนาดของผลที่ได้ก็จะมีขนาดเล็กเกินไปที่จะใช้ประโยชน์ตามปกติได้ ในทางปฏิบัติจะทำการบังคับผลเมื่อต้นสับปะรดมีน้ำหนักสดประมาณ ๒.๕ กิโลกรัมขึ้นไป อย่างไรก็ตาม ต้นสับปะรดที่มีขนาดใหญ่จนเกินไป เช่น มีน้ำหนักสดมากกว่า ๕ กิโลกรัม อาจจะทำการบังคับผลได้ยากขึ้นหรือต้องใช้ปริมาณสารเคมีมากกว่าปกติ เพื่อให้ได้รับผลของการออกดอกในระดับที่น่าพอใจ

สถานะทางสรีระของต้นสับปะรดก็มีผลกระทบต่อความสำเร็จในการบังคับผลด้วยเช่นกัน ต้นสับปะรดที่ได้รับน้ำและปุ๋ยไนโตรเจนอย่างต่อเนื่องมาตลอด มีการเจริญเติบโตทางลำต้นอย่างรวดเร็ว จะทำให้การบังคับผลได้ผลน้อยลง ความสำเร็จของการบังคับผลจะสูงเป็นที่น่าพอใจ เมื่อระดับของไนโตรเจนในส่วนโคนใบสีขาวของ D-leaf มีค่าประมาณ ๑.๓ เปอร์เซ็นต์ (น้ำหนักสด) ระดับขั้นสูงของไนโตรเจนในใบที่ระยะบังคับผลไม่ควรเกิน ๑.๖ เปอร์เซ็นต์ (น้ำหนักสด) ในทางปฏิบัติผู้ปลูกสับปะรดมักจะงดการให้น้ำและปุ๋ยไนโตรเจนแก่ต้นสับปะรดในช่วงก่อนการบังคับผล ๒-๓ เดือน

สารเคมีที่พบว่าสามารถชักนำให้สับปะรดออกดอกออกผลได้มีหลายชนิด แต่ละชนิดอาจจะมีความสะดวกในการใช้ และมีประสิทธิภาพในการชักนำให้ต้นสับปะรดออกดอกได้แตกต่างกันไปในสภาพแวดล้อมต่างๆ อย่างไรก็ตามสารเคมีที่มีประสิทธิภาพสูง และอยู่ในความนิยมใช้กันอย่างแพร่หลายทั่วไป

ในทางการค้าและอุตสาหกรรมการผลิตสับปะรดมี ๔ ชนิดคือ แคลเซียมคาร์ไบด์หรืออเซทธิลีน เอทธิลีน เอทธิฟอน และแนพทาลีน อะซีติคแอซิด

อเซทธิลีน (acetylene, C_2H_2) หรือแคลเซียมคาร์ไบด์ (CaC_2) อาจใช้ในรูปของแข็งใส่ลงในกลางยอดของต้นสับปะรดที่มีน้ำขังอยู่ หรือใช้รูปสารละลายของแคลเซียมคาร์ไบด์ ซึ่งแคลเซียมคาร์ไบด์เมื่ออยู่ในสภาพสารละลายจะเกิดขบวนการไฮโดรไลซีสได้แก๊สอเซทธิลีน (C_2H_2) ซึ่งเป็นสารออกฤทธิ์ในการชักนำให้ต้นสับปะรดออกดอก

เกษตรกรรายย่อยโดยทั่วไปนิยมใช้แคลเซียมคาร์ไบด์เนื่องจากหาได้ทั่วไปในท้องถิ่นและราคาถูก อัตราที่ใช้แตกต่างกันไปตามพื้นที่ปลูกตั้งแต่ ๑๕๐ มิลลิกรัม ถึง ๓ กรัมต่อต้น การให้แคลเซียมคาร์ไบด์ในเวลากลางคืนได้ผลดีกว่าในเวลากลางวัน ซึ่งอาจจะเนื่องจากต้นสับปะรดมีความอ่อนไหวต่อการชักนำให้เกิดดอกในเวลากลางคืนได้มากกว่าในเวลากลางวัน หรือการเคลื่อนย้ายของสารเคมีภายในต้นสับปะรดในเวลากลางคืนดำเนินไปได้ดีกว่าในเวลากลางวัน เนื่องจากปากใบสับปะรดจะเปิดเป็นส่วนมากในเวลากลางคืน หรือทั้งสองเหตุผลรวมกัน สำหรับการใช้ในรูปของแข็งจะทุบแคลเซียมคาร์ไบด์ให้เป็นก้อนเล็กๆ ใส่ลงที่กลางยอดของต้นสับปะรดที่มีน้ำขังอยู่ ในกรณีที่ไม่มีน้ำขังอยู่ที่บริเวณยอดของต้นสับปะรดจะต้องหยอดน้ำเพิ่มให้ต้นละ ๕๐-๗๕ มิลลิลิตร การหยอดให้ที่ยอดก็ได้ ผลคล้ายกับการฉีดพ่นให้ที่ใบของต้นสับปะรด การให้ NAA ในเวลากลางวันไม่ทำให้เปอร์เซ็นต์การออกดอกลดลงจนเห็นได้เด่นชัดนัก แต่ก็ควรหลีกเลี่ยงการให้ในเวลาที่มีแสงแดดจัด อย่างไรก็ตามในพื้นที่ที่มีสภาพอากาศร้อนชื้นและมีฝนตกบ่อยๆ การจะได้รับความสำเร็จในการบังคับผลเป็นที่น่าพอใจจะต้องให้ NAA ซ้ำเป็นครั้งที่ ๒ ในเวลา ๕-๗ วันหลังจากการให้ครั้งแรก

เอทธิลีน (ethylene, C_2H_4) เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าเอทธิลีนเป็นฮอร์โมนพืชชนิดหนึ่ง ซึ่งมีหน้าที่ในการควบคุมกระบวนการทางสรีระและชีวเคมีต่างๆ มากมายในพืช ในสับปะรดเอทธิลีนเป็นสารที่มีประสิทธิภาพสูงทั้งทางด้านการชักนำให้ออกดอก และคุณภาพของผลสับปะรดที่ได้รับก็อยู่ในขั้นดีมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ที่มีสภาพภูมิอากาศร้อนชื้น ประสิทธิภาพในการบังคับผลของเอทธิลีนจะสูงกว่าสารบังคับผลชนิดอื่น แต่การใช้เอทธิลีนเป็นสารบังคับผลมีปัญหาในด้านการปฏิบัติเนื่องจากเอทธิลีนอยู่ในรูปของแก๊ส ซึ่งจะต้องทำให้ละลายอยู่ในน้ำเสียก่อนจึงจะให้แก่ต้นสับปะรดได้สะดวก และปริมาณแก๊สเอทธิลีนที่ละลายในน้ำจะต้องมากพอที่จะสามารถกระตุ้นให้เกิดผลทางสรีระ ชักนำให้มีการสร้างช่อดอกในสับปะรดได้ จึงมีใช้เฉพาะผู้ปลูกสับปะรดรายใหญ่บางรายเพราะต้องมีอุปกรณ์พิเศษที่จะช่วยผสมเอทธิลีนลงในน้ำ ในทางปฏิบัติจะใช้น้ำซึ่งมีแอคติเวตคาร์บอนผสมอยู่ ๐.๕-๒.๐ เปอร์เซ็นต์ สูบผ่านท่อซึ่งมีอุปกรณ์ผสมเอทธิลีนเข้าไปในระบบก่อนที่สารละลายจะผ่านหัวฉีดออกมา อัตราการใช้เอทธิลีนในที่ต่างๆ กันอาจแตกต่างกันไปได้ในช่วง ๘๐-๓๕๒ กรัมต่อไร่ ปริมาณน้ำที่ใช้ ๘๐๐-๑,๒๐๐ ลิตรต่อไร่ การให้ครั้งที่ ๒ ห่างจากครั้งแรก ๑-๕ วัน

เอทธิฟอน (ehtephon, ๒-chloroethylphosphonic acid) เป็นสารที่แตกตัวให้เอทธิลีนในสภาพที่ pH สูงกว่า ๓.๕ เป็นสารเคมีที่กำลังได้รับความนิยมสำหรับใช้เป็นสารบังคับผลในสับปะรดอย่างแพร่หลายทั้งผู้ปลูกรายใหญ่และเกษตรกรรายย่อย เนื่องจากมีความสะดวกในการใช้สูงเพราะอยู่ในรูปของเหลวที่คงตัวในสภาพ pH ต่ำ และมีประสิทธิภาพในการชักนำให้ต้นสับปะรดออกดอกได้ดี แต่ราคาอาจจะค่อนข้างแพงเมื่อเปรียบเทียบกับการใช้สารบังคับผลชนิดอื่น ในทางปฏิบัติอัตราการใช้เอทธิฟอนจะแตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่ปลูก ในประเทศไทยใช้อัตรา ๑๗๕-๒๐๐ ppm สารออกฤทธิ์ ผสมยูเรีย ๑.๕ เปอร์เซ็นต์ ฉีดพ่นให้ต้นละ ๗๕ มิลลิลิตร การให้ครั้งที่สองห่างจากครั้งแรก ๓-๕ วัน ในบางกรณีการใช้เอทธิฟอนเป็นสารบังคับผล อาจจะไม่ได้รับความสำเร็จเท่าที่ควร หรือบางครั้งพบว่าต้นสับปะรดมีเปอร์เซ็นต์การออกดอกน้อยมากหรือไม่ออกดอกเลย ซึ่งความด้อยประสิทธิภาพของเอทธิฟอนในการชักนำให้ต้นสับปะรดออกดอก มักเกิดขึ้นในฤดูร้อนซึ่งสภาพอากาศมีอุณหภูมิสูง ปรากฏการณ์เช่นนี้เกิดขึ้นได้ทั่วไปในแหล่งปลูก

การคัดขนาดวัสดุปลูก

ทั้งจุกและหน่อก่อนนำไปปลูกควรมีการคัดขนาดออกเป็นกลุ่มต่างๆ ให้แต่ละกลุ่มมีขนาดใกล้เคียงกัน โดยแต่ละกลุ่มควรมีน้ำหนักแตกต่างกันไม่เกิน ๑๐๐ กรัมสำหรับจุก และไม่เกิน ๒๐๐ กรัมสำหรับหน่อ การใช้จุกหรือหน่อที่มีขนาดเดียวกันปลูกในแปลงเดียวกันจะทำให้ต้นสับปะรดมีการเจริญเติบโตสม่ำเสมอ การปฏิบัติดูแลรักษาเช่น การให้ปุ๋ย การกำจัดวัชพืช และการบังคับผลทำได้สะดวก ผลมีขนาดสม่ำเสมอและมีช่วงเวลาเก็บเกี่ยวสั้น

การชุบสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช ปัญหาสำคัญของการปลูกสับปะรดในประเทศไทยและในอีกหลายพื้นที่ปลูกทั่วโลกคือ การเกิดโรคยอดและรากเน่าซึ่งจะทำความเสียหายได้เป็นอย่างมาก การป้องกันทำได้โดยการใช้จุกหรือหน่อที่ผึ่งให้รอยแผลแห้งดีเสียก่อน และชุบวัสดุปลูกในสารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น ฟอสเอ็ทธิลอะลูมิเนียม (fosethyl aluminium) อัตรา ๔๐๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร และถ้ามีแมลงเช่น เพลี้ยแป้งติดมากับวัสดุปลูกอาจใช้สารกำจัดแมลงเช่น มาลาไธออน (malathion) ผสมลงไปพร้อมกันในอัตรา ๕๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ในการชุบสารดังกล่าวควรแช่วัสดุปลูกไว้นาน ๒-๓ นาที เมื่อนำขึ้นมาแล้วควรนำไปปลูกในแปลงที่เตรียมไว้ทันที ไม่ควรกองสุมวัสดุปลูกไว้นานข้ามวัน ถ้ามีความจำเป็นต้องทิ้งไว้นานข้ามวันควรกระจายวัสดุปลูกออก หลีกเลี่ยงการซ้อนทับกันของวัสดุปลูกให้มากที่สุด

การควบคุมวัชพืช

นอกจากจะมีอายุการเก็บเกี่ยวแล้ว สับปะรดยังมีอัตราการเจริญเติบโตในช่วง ๓-๖ เดือนแรกค่อนข้างต่ำ ทำให้มีช่วงเวลาที่วัชพืชจะเข้ามาทำความเสียหายได้มาก บทบาทของวัชพืชนอกจากจะแก่งแย่งปัจจัยที่จำเป็นในการเจริญเติบโตแล้ว การมีวัชพืชขึ้นอยู่ในแปลงปลูกสับปะรดยังเป็นอุปสรรคกีดขวางการเข้าไปปฏิบัติงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลรักษาตลอดจนถึงการเก็บเกี่ยวอีกด้วย การป้องกันกำจัดวัชพืชจึงต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในช่วงการเตรียมปลูกไปจนถึงระยะที่ต้นสับปะรดสามารถสร้างพุ่มใบปกคลุมพื้นที่ได้พอสมควรแล้ว ซึ่งอาจกินเวลา ๗-๙ เดือนหลังการปลูก

เนื่องจากสับปะรดเป็นพืชที่มีระบบรากกระจายอยู่มากบริเวณผิวดินตื้นๆ จึงไม่นิยมใช้เครื่องจักรกลเข้าไปทำการไถพรวนเพื่อกำจัดวัชพืช เพราะจะทำให้ระบบรากได้รับความเสียหาย กระทบกระเทือนต่อการเจริญเติบโตและยังเป็นช่องทางให้เชื้อโรคเข้าทำลายได้ง่ายอีกด้วย การป้องกันกำจัดวัชพืชส่วนใหญ่นิยมใช้สารกำจัดวัชพืช การใช้แรงงานคนเข้าไปถากถางสิ้นเปลืองแรงงานมากและทำได้ช้า จึงทำได้ในพื้นที่ขนาดเล็กเพื่อช่วยกำจัดวัชพืชที่หลงเหลือหรือต้านทานต่อสารเคมีเป็นจุดๆ ไป สารกำจัดวัชพืชที่นิยมใช้ในไร่สับปะรดได้แก่

๑. ไดยูรอน (diuron) เป็นสารกำจัดวัชพืชประเภทเลือกทำลาย ใช้ได้ทั้งก่อนและหลังวัชพืชงอกเข้าสู่ทางรากมากกว่าทางลำต้นและใบ เคลื่อนย้ายจากรากไปสู่ใบทางท่อน้ำตามกระแสการคายน้ำ ควบคุมวัชพืชใบกว้างได้ดีกว่าใบแคบ ทำลายพืชโดยยับยั้งการสังเคราะห์แสงและทำให้เซลล์ตาย การเลือกทำลายเนื่องมาจากการเคลื่อนย้ายและการย่อยสลายภายในต้นพืชแต่ละชนิดมีอัตราแตกต่างกัน การใช้ควรฉีดพ่นในสภาพที่ดินมีความชื้นพอสมควร เพื่อให้สารสามารถซึมลงไปสู่บริเวณรากได้ดี ไดยูรอนสลายตัวได้โดยแสงและจุลินทรีย์ดิน จึงไม่ควรฉีดพ่นทิ้งไว้ในสภาพที่ดินแห้งและมีแสงแดดจัด การใช้ไดยูรอนอัตรา ๗๒๐ กรัมต่อไร่ ควบคุมวัชพืชในไร่สับปะรดได้ดีประมาณ ๓ เดือน และมีผลตกค้างนานกว่าอะทราซีน (atrazine) เล็กน้อย แต่ในฤดูฝนระยะเวลาในการควบคุมวัชพืชจะน้อยลง การฉีดซ้ำครั้งที่สองอาจจะต้องทำที่ระยะ ๒ เดือน

๒. โบรมาซิล (bromacil) เป็นสารกำจัดวัชพืชประเภทเลือกทำลาย ใช้ได้ทั้งก่อนและหลังวัชพืชงอก เข้าสู่พืชทางรากได้ดีกว่าทางลำต้นและใบ เคลื่อนย้ายจากรากไปสู่ใบทางท่อน้ำตามกระแสการคายน้ำ ควบคุมวัชพืชได้ทั้งใบแคบและใบกว้าง ทำลายพืชโดยยับยั้งการสังเคราะห์แสงและทำให้เซลล์ตาย หลังฉีดพ่นแล้วมีความคงทนอยู่ในดินได้นานอาจจะถึง ๑-๒ ปี ออกฤทธิ์ทำลายวัชพืชได้ดีในสภาพที่ดินมีความชื้น เนื่องจากสารสามารถซึมลงสู่บริเวณรากได้ดี การใช้หลังวัชพืชงอกควรผสมสารจับใบเพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเข้าสู่พืชทางใบ

๓. อะทราซีน (atrazine) เป็นสารกำจัดวัชพืชประเภทเลือกทำลาย นิยมใช้แบบก่อนวัชพืชงอก ส่วนใหญ่เข้าสู่พืชทางรากมากกว่าทางลำต้นและใบ เคลื่อนย้ายจากรากไปสู่ใบทางท่อน้ำตามกระแสการคายน้ำ ควบคุมวัชพืชทั้งใบแคบและใบกว้าง แต่ควบคุมพวกใบกว้างได้ดีกว่าใบแคบ ทำลายพืชโดยยับยั้งการสังเคราะห์แสงและทำให้เซลล์ตาย การเลือกทำลายเนื่องมาจากการย่อยสลายภายในต้นพืชแต่ละชนิดมีอัตราแตกต่างกัน อาจใช้แบบหลังวัชพืชงอกได้เมื่อผสมสารจับใบ

๔. อะมีทรีน (ametryne) เป็นสารที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันกับอะทราซีน เป็นสารกำจัดวัชพืชประเภทเลือกทำลาย เข้าสู่พืชทางใบได้ดีกว่าอะทราซีน มีความคงทนในดินสั้นกว่าอะทราซีน นิยมใช้แบบหลังวัชพืชงอกโดยผสมสารจับใบ มีความเป็นพิษต่อสับปะรดมากกว่าอะทราซีน

๕. ไกลโฟเสท (glyphosate) เป็นสารกำจัดวัชพืชประเภทไม่เลือกทำลาย ใช้หลังวัชพืชงอก เข้าสู่พืชทางใบและส่วนที่มีสีเขียว สามารถเคลื่อนย้ายจากใบไปสู่ส่วนล่างของพืชที่อยู่ใต้ดินได้ ควบคุมวัชพืชได้ทั้งพวกใบแคบและใบกว้าง ฤดูเดียวและหลายฤดู แต่ส่วนใหญ่ใช้ควบคุมวัชพืชหลายฤดู เช่น หญ้าคา ทำลายพืชโดยยับยั้งการสังเคราะห์กรดอะมิโนที่มี aromatic ring การใช้ควรฉีดพ่นในสภาพที่วัชพืชกำลังเจริญงอกงามดี สารไกลโฟเสทไม่มีผลตกค้างในดิน จึงนิยมใช้ในขั้นตอนการเตรียมดินก่อนปลูกสับปะรดเพื่อทำลายวัชพืชยืนต้น เช่น หญ้าคา

การเก็บเกี่ยว

ในประเทศไทยการปลูกสับปะรดสามารถทำได้เกือบตลอดปีดังนั้นการเก็บผลสับปะรดก็ สามารถทำได้เกือบตลอดทั้งปีเช่นกัน แต่ที่สับปะรดให้ผลชุกที่สุดมี ๒ ช่วง คือ ช่วงสับปะรดปี ซึ่งจะเก็บผลได้มากกว่าสับปะรดทะวายประมาณ ๓ เท่า ช่วงนี้จะอยู่ระหว่างเดือนเมษายนถึงมิถุนายน และช่วงสับปะรดทะวายซึ่งออกในเดือนตุลาคมถึงธันวาคม

การสังเกตผลแก่ของสับปะรด พิจารณาได้จากลักษณะภายนอกผลดังนี้

ผิวเปลือก จะเปลี่ยนจากสีเขียวเป็นเขียวอมเหลืองอมส้ม หรือเขียวเข้มเป็นมัน

ใบเล็ก ๆ ของตาย่อย จะเหี่ยวแห้ง เป็นสีน้ำตาลหรือชมพู

ตาย่อย จะนูนเด่นชัดเรียกว่าตาเต็ม ร่องตาจะตื้นเต็มที่ขนาดของผลไม่เพิ่มขึ้นอีก

ดมกลิ่น ผลสับปะรดแก่จะส่งกลิ่นหอมเฉพาะตัว

ความแน่นของผล จะลดลงเมื่อใช้นิ้วดีดหรือไม้เคาะเพื่อฟังเสียง ถ้าเสียงโปร่งแสดงว่ายังไม่แก่ ถ้าเสียงทึบ (หรือแปะ) แสดงว่าแก่จัดได้ที่แล้ว

ข้อควรคำนึงในการบังคับให้สับปะรดออกดอกนอกฤดูกาล

๑. การบังคับให้สับปะรดออกดอก ควรทำในตอนเช้าหรือตอนเย็น หรือในเวลากลางคืน ซึ่งจะทำให้เปอร์เซ็นต์การออกดอกมีมากขึ้น

๒. เตรียมสารและผสมสารไว้ในปริมาณที่พอเหมาะเพื่อใช้ในครั้งหนึ่งๆ นั้น ควรผสมสารไว้นานเกิน ๒ ชั่วโมง เพราะจะทำให้ตัวยาบางชนิดเสื่อมคุณภาพ

๓. ถ้าหากฝนตกในขณะที่ทำการหยอดสารหรือภายใน ๖ ชั่วโมงหลังจากหยอดสาร จะต้องหยอดสารใหม่

๔. ควรทำการบังคับหรือหยอดสารซ้ำอีกครั้งหนึ่งหลังจากที่หยอดครั้งแรกไปแล้ว ๗ วัน ทั้งนี้เพื่อให้การหยอดสารได้ผลแน่นอนขึ้น

๕. หลังจากหยอดสารไปแล้ว ถ้าสับปะรดต้นไหนเป็นโรคโคนเน่าหรือไส้เน่าก็ให้ใช้ยา อาลีเอท หยอดหรือฉีดพ่นที่ต้นในอัตรา ๓๐ ซี.ซี. ต่อต้นซึ่งสามารถรักษาโรคนี้ได้ดี

๖. ถ้าต้องการเร่งให้ผลสับปะรดโต ควรใช้ฮอร์โมนแพลนโนฟิกซ์อัตรา ๕๐ ซี.ซี. ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ผสมปุ๋ยเกล็ดสูตร ๒๐-๒๐-๒๐ จำนวน ๕๐๐ กรัม ราดหรือฉีดพ่นให้ทั่วทั้งผล ในขณะที่ผลมีขนาดเท่ากำปั้น และกระทำทุกๆ ๓๐-๔๕ วัน ซึ่งจะช่วยเพิ่มขนาดและน้ำหนักของผล ทำให้เก็บเกี่ยวได้เร็วขึ้น

๗. กรณีที่ต้องการยืดอายุการเก็บเกี่ยวออกไปอีก ก็ให้ฉีดพ่นฮอร์โมนแพลนโนฟิกซ์ อัตรา ๑๐๐ ซี.ซี. ผสมน้ำ ๒๐๐ ลิตร และผสมปุ๋ยเกล็ดสูตร ๒๐-๒๐-๒๐ จำนวน ๕๐๐ กรัม ฉีดพ่นให้ทั่วผลสับปะรดก่อนที่ผลสับปะรดจะแก่หรือสุกประมาณ ๑๕ วัน ทำให้ผู้ปลูกทยอยเก็บเกี่ยวผลสับปะรดได้ทันทั้งไร่ ทั้งยังช่วยเพิ่มขนาดและปรับปรุงคุณภาพของสับปะรดที่เก็บเกี่ยวล่าช้านี้ให้ดียิ่งขึ้น

อาการผิดปกติของสับปะรด

๑. สับปะรดบ้าใบและจุก

เกิดจากการแบ่งเซลล์อย่างรวดเร็วผิดปกติของต้นหรือช่อดอกในระยะการเจริญเติบโตมักเกิดเฉพาะส่วนบนของลำต้นก้านผล ผล และจุก ซึ่งทำให้เกิดเป็นสับปะรด ๒ จุก อาจเกิดเป็นสับปะรดที่มีทั้งจุกและผลย่อยมากมายหลายร้อยจุกและมีน้ำหนักหลายเท่าของผลปกติก็ได้ ในสับปะรดพันธุ์ขาวมักพบอาการบ้าจุกเสมอสับปะรดที่ปลูกในดินเปิดใหม่ซึ่งมีความอุดมสมบูรณ์สูงจะพบโรคนี้เกิดขึ้นเสมอและอัตราการเกิดจะสูงกว่าสับปะรดซึ่งปลูกในดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำในบางกรณีการได้รับน้ำและปุ๋ยอย่างกะทันหันภายหลังจากที่สับปะรดผ่านช่วงแล้งมานานและเป็นช่วงที่พร้อมจะออกดอกก็เป็นสาเหตุหนึ่งซึ่งกระตุ้นให้เกิดอาการเช่นนี้ได้

๒. โรคผลไหม้

เกิดเนื่องจากความร้อนจากแสงแดดสับปะรดที่มีก้านผลอ่อนไม่แข็งแรงพอจะรับน้ำหนักผลได้ตามปกติ มักทำให้ผลสับปะรดเอนเอียงไปทางด้านใดด้านหนึ่ง ซึ่งเมื่อได้รับแสงแดดจัดตลอดวัน จะทำให้เซลล์ผิวเปลือกผลตายผลจะสุกเพียงด้านเดียวเปลือกและเนื้อในจะมีสีซีดมีรอยแตกในระหว่างผลย่อยต่อมาจะกลายเป็นรูพรุนและฟ่ามการขาดธาตุทองแดงและสังกะสีก็เป็นสาเหตุหนึ่งทำให้ความทนทานของเปลือกผลต่อแสงแดดลดลงทำให้ผิวเปลือกไหม้เกรียมเป็นแห่ง ๆ ได้

วิธีป้องกัน

ใช้หญ้าแห้งหรือฟางข้าวคลุมผลสับปะรดในระยะผลจวนแก่หรือรวบใบสับปะรดขึ้นมาห่อผลแล้วผูกปลายใบไว้เป็นวิธีที่ดีที่สุดโดยเฉพาะช่วงเดือนกุมภาพันธ์-มิถุนายนของทุกปี

การจัดการโรค แมลง และวัชพืช

๑. โรคเหี่ยวสับปะรด

สาเหตุ : เชื้อไวรัส ซึ่งมีความสัมพันธ์กับเพลี้ยแป้ง เชื้อไวรัสกระจายอยู่หนาแน่นเฉพาะภายในเซลล์ท่ออาหารของสับปะรด

ความรุนแรงของโรคจะเกิดกับสับปะรดในกลุ่ม Cayenne ได้แก่พันธุ์ปัตตาเวีย มีความอ่อนแอต่อไวรัสโรคเหี่ยวมากที่สุด สร้างความเสียหายรุนแรงในแหล่งปลูกทั่วประเทศ ส่วนกลุ่มอื่น ๆ จะต้านทานโรคนี้ได้ดีกว่าจึงไม่ค่อยแสดงอาการของโรคให้เห็นมากนัก

ลักษณะอาการ

อาการแรกนั้นเกิดกับระบบรากก่อนโดยรากจะไม่มีการสร้างเซลล์ส่วนปลายรากชะงักการเจริญเติบโต รากจะไม่ทำงานและเซลล์จะตายซึ่งต่อมาเนื้อเยื่อส่วนรากจะเน่าแล้วสับปะรดจะแสดงอาการให้เห็นทางส่วนปลายใบและตัวใบในเวลาต่อมา คือใบจะอ่อนนิ่ม มีสีเขียวอ่อน หรือสีเหลืองอ่อน ปลายใบแห้งเป็นสีน้ำตาล จนถึงสีแดงลามสู่โคนใบ ใบลู่ลง แผ่แบนไม่ตั้งขึ้นเหมือนใบปกติ ต่อมาต้นเหี่ยวและแห้ง รากสั้นกุด ถอนต้นง่าย การทำลายเริ่มตั้งแต่ปลูกจนถึงเก็บเกี่ยว ทั้งในแปลงต้นปลูกและแปลงต้นตอแสดงอาการเด่นชัดหลังการบังคับดอก ผลสับปะรดจะไม่พัฒนา มีขนาดเล็ก การทำลายให้คุณภาพ และผลผลิตเสียหายมาก ไม่สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้

ซึ่งความรุนแรงของโรคจะเกิดขึ้นกับระยะการเติบโตของสับปะรดความแข็งแรงและสภาพภูมิอากาศ แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าโดยปกติในระยะ ๑-๔ เดือนแรกสับปะรดมีการเติบโตปกติหลังจากนั้นอาจแสดงของโรคให้เห็นอย่างรวดเร็ว โดยสับปะรดจะเหี่ยวจากปลายใบแล้วลุกลามสู่ตัวใบต่อมาจะเปลี่ยนเป็นสีเหลืองอมแดง ชมพู หรือเหลืองจัด ใบหักงอและจะตายในที่สุด

สรุปอาการของโรคเหี่ยวเฉาตายของสับปะรดโดยแบ่งได้เป็น ๔ ระยะ ดังนี้

ระยะที่ ๑ ใบสับปะรดเริ่มเปลี่ยนเป็นสีเทาเงิน และสีแดงจากขอบปลายใบ โดยจะเกิดกับใบที่ ๓-๕ นับจากยอดกลางแต่ต้นสับปะรดยังมีการเติบโตปกติ

ระยะที่ ๒ ใบสับปะรดเปลี่ยนเป็นสีชมพูและเหลืองจัด เริ่มแสดงอาการเหี่ยว ปลายใบเริ่มเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล ปลายใบบิดเหลืองซีด แต่ต้นสับปะรดดูเติบโตปกติ

ระยะที่ ๓ ปลายใบสับปะรดใบที่ ๓-๔ และ ๕ (นับจากจุดกลางยอด) เปลี่ยนเป็นสีเหลืองแห้งส่วนบริเวณกลางใบ (ตัวใบ) เปลี่ยนเป็นสีชมพู ปลายใบเหี่ยวแห้งและบิดพับหักลงด้านล่าง ขอบใบม้วน ต้นสับปะรดที่เป็นโรคดูจะเล็กกว่าเทียบกับต้นสมบูรณ์ที่อยู่รอบข้าง

ระยะที่ ๔ บริเวณส่วนกลางใบของใบที่ ๓-๕ จะมีอาการเหี่ยวปลายใบบิดงอลงด้านล่างและเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลอมแดงหรือน้ำตาลอมชมพู ส่วนตัวใบจากบริเวณที่แสดงอาการเหี่ยวนั้น จะมีสีเขียวอ่อนไม่

สดใส เมื่อเทียบกับใบสับปะรดที่สมบูรณ์ สังเกตดูอาการของต้นสับปะรดที่เป็นโรคจะมีขนาดเล็กและแตกต่างกับต้นข้างเคียงที่สมบูรณ์ได้อย่างชัดเจน

การแพร่ระบาด

การระบาดอย่างรวดเร็วของโรคเหี่ยวเฉาตายของสับปะรดนี้เป็นเพราะมีการแพร่ระบาดของแมลงพาหะคือเพลี้ยแป้งที่มีนิสัยการดูดกินน้ำเลี้ยงจากต้นสับปะรด ที่เป็นต้นเหี่ยวตายสู้ต้นปกติในรูปแบบการกระจายตัวแบบวงกลมมีการขยายจากจุดกลาง (ต้นเกิดโรค) และค่อยๆ ลุกลามไปเรื่อย ๆโดยมีมดซึ่งเป็นตัวการนำเพลี้ยแป้งสู่ต้นอื่น ๆ

เพลี้ยแป้งเป็นพาหะนำเชื้อไวรัสสู่ต้นสับปะรดในขณะดูดกินน้ำเลี้ยงผ่านทาง phloem และเชื้อไวรัสจะเข้าฟักตัวในต้นสับปะรด และจะแสดงอาการเมื่ออ่อนแอ และสภาพแวดล้อมเหมาะสม สำหรับเพลี้ยแป้งนั้นมี ๒ ชนิดคือเพลี้ยแป้งสับปะรดสีชมพู มักพบเสมอบริเวณรากข้างหน่อ-ต้น หรืออาจพบที่ส่วนบนต้นปลายใบและผลอ่อน และเพลี้ยแป้งสับปะรดสีเทามักพบบริเวณส่วนบนต้นใบและผลสับปะรดมักปะปนอยู่กับเพลี้ยแป้งสีชมพู

การกระจายพันธุ์ของเพลี้ยแป้งอาศัยมดชนิดต่าง ๆ ช่วยในการขนย้ายโดยจะนำเพลี้ยแป้งจากต้นสับปะรดสู่ต้นสับปะรดแล้วจะขยายพันธุ์มากขึ้นซึ่งมดที่พบในแปลงสับปะรดมี ๒ ชนิดที่เป็นตัวการขนเพลี้ยแป้ง คือมดหัวโตและมดแดงนอกจากนี้ยังมีมดชนิดอื่นอีก ๔-๕ ชนิด ที่อาจเป็นพาหะขนย้ายเพลี้ยแป้งให้กระจายการระบาดได้รวดเร็วขึ้นโดยความสัมพันธ์ระหว่างเพลี้ยแป้งและมดนั้นเป็นไปแบบพึ่งพากันคือเมื่อเพลี้ยแป้งดูดน้ำเลี้ยงในท่ออาหารจากต้นสับปะรดจะขับถ่ายสารที่เป็นสารเข้มข้นเหนียวและมีความหวานซึ่งจะสะสมในบริเวณที่มีการระบาดของเพลี้ยแป้งจึงเป็นแหล่งอาหารของมดและเชื้อราโดยมดจะมีการอพยพหรือขนเพลี้ยแป้งจากต้นหนึ่งไปแหล่งอาหารต้นอื่น ๆ เป็นวัฏจักรไป

การป้องกันกำจัด

๑. การเขตกรรม คือการทำความสะอาดแปลงปลูก โดยการไถกลบซากวัชพืชให้หมดโดยเร็วที่สุดเพื่อทำลายตัวแก่ และแมลงพาหะ
๒. การตรวจสอบดูแปลงสับปะรด หากพบต้นที่แสดงอาการของโรคต้องรีบเก็บเผาทำลายทันที
๓. กำจัดแหล่งวัชพืชข้างเคียง เพื่อทำลายพืชอาศัย ซึ่งเพลี้ยแป้งใช้เป็นแหล่งอาหาร
๔. อุปกรณ์เครื่องมือ รถแทรกเตอร์ ฯลฯ จำเป็นต้องทำความสะอาดและตรวจสอบการปนเปื้อน/ติดมาของเพลี้ยแป้ง
๕. หน่อพันธุ์ จุก ต้องได้จากแหล่งที่ปลอดโรค และทำการจุ่มสารเคมีป้องกันและกำจัดก่อนปลูก
๖. ข้อแนะนำการใช้สารเคมีควบคุมและกำจัดเพลี้ยแป้งและมดทุกชนิด ดังนี้
   ๖.๑ สารมาราไธออน ชนิด ๘๓% E.C. อัตรา ๑๕-๒๐ ซีซี ผสมน้ำ ๒๐ ลิตร ใช้จุ่มหน่อ/จุก หรือฉีดพ่นในแปลงสับปะรดอายุ ๓ และ ๖ เดือน
   ๖.๒ สารคาร์บาริล ชนิด ๘๕% W.P. อัตรา ๑๕-๒๐ กรัมผสมน้ำ ๒๐ ลิตร ฉีดพ่นเมื่อสับปะรดอายุ ๓ และ ๖ หรือใช้จุ่มจุกและหน่อก่อนการปลูก

๖.๓ สารไดอะซินอน ชนิด ๖๐% E.C. อัตรา ๑๕-๒๐ ซีซี.ผสมน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ ๕๐๐ ซีซี.ต่อน้ำ ๖๐๐ ลิตร จุ่มหน่อ,หรือจุกฉีดพ่นสับปะรดเมื่ออายุ ๓ และ ๖ เดือน

๖.๔ สารโปรไทโอฟอสและสารโปรฟีโนฟอส อัตรา ๒๐-๒๕ ซีซี.ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ใช้จุ่มจุกหรือหน่อหรือฉีดพ่นในต้นสับปะรด ๑-๒ ครั้ง/ฤดู

๗. ถ้าโรคเหี่ยวระบาดเป็นบริเวณกว้างไม่สามารถถอนทิ้งได้ให้ใช้วิธีตัดใบที่เป็นโรค หลังจากนั้นฉีดพ่นปุ๋ยทางใบ ผสมแคลเซียมโบรอน จะทำให้ต้นฟื้นตัวสามารถให้ผลผลิตได้ระดับหนึ่ง

๒. โรคยอดเน่า และต้นล้ม

สาเหตุ : เชื้อบักเตรี

ลักษณะอาการ

ใบอ่อนแสดงอาการสีเขียวเข้ม ส่วนโคนใบมีลักษณะชุ่มน้ำ ซึ่งจะลุกลามเข้าทั่วเนื้อในของใบ และทำให้ใบเหลือง ส่วนเนื้อเยื่อที่เน่าโคนใบจะเปื่อยยุ่ยมองเห็นเป็นแถบสีม่วง และยอดที่เน่าจะดึงออกได้ง่าย โรคเข้าทำลายระยะผลแก่ ๑-๒ อาทิตย์ก่อนระยะเก็บเกี่ยว ทำให้ผลสับปะรดมีสีเขียวเข้ม มีน้ำไหลออกจากผล เนื่องจากเกิดการหมัก มีก๊าซออกมา เนื้อในผลเป็นโพรง

การแพร่ระบาด

เชื้อบักเตรีแพร่ระบาดจากดินเข้าทางยอด และเข้าทำลายโคนใบทำให้ใบเน่า เชื้อเข้าพักตัวตั้งแต่ระยะดอกจนผลสับปะรดแก่ มีการเพิ่มน้ำตาล และปริมาณโพลีพีนอลออกซีเดส ลดลงจึงทำลายระยะใกล้เก็บเกี่ยว

การป้องกันกำจัด

ควรเตรียมดินปลูกที่ดี เพื่อลดปริมาณเชื้อบักเตรีสาเหตุของโรคในดินที่จะกระเซ็นสู่ต้นสับปะรด และฉีดพ่นสารป้องกันกำจัดบักเตรี

๓. โรครากเน่าและยอดเน่า

สาเหตุ : เชื้อรา

ลักษณะอาการ

ใบยอดแสดงอาการใบซีดเหลือง ดึงออกได้ง่าย เพราะโคนใบเน่าเป็นสีน้ำตาล อาการเน่าจะลุกลามสู่ส่วนล่างของลำต้น และเชื้อราในดินจะทำให้รากเน่า เชื้อ P. parasittica ทำให้ลำต้นชะงักการเจริญเติบโต ทำให้รากเน่าน้อย แต่เชื้อรา P. parasittica ทำให้รากเน่ามากและทำให้ผลเน่าเป็นจุดสีเขียวเข้ม เมื่อผ่าดูจะพบว่าเนื้อเยื่อภายในจะเน่าเป็นสีน้ำตาล

การแพร่ระบาด

เชื้อ Phytophthora nicotianae var. parasittica ระบาดได้ดีที่สภาพอุณหภูมิ ๒๕-๓๐ องศาเซลเซียส และสภาพดินแห้งแล้งมีค่าความเป็นกรดเป็นด่างสูงมักเป็นโรคได้ง่าย ส่วน P. cinnamomic มักระบาดในสภาพดินที่เย็น อุณหภูมิ ๑๙-๒๕ องศาเซลเซียล และมีความชื้นสูง จะระบาดน้อยเมื่ออุณหภูมิสูง และมีฝนตกชุก

การป้องกันกำจัด

โดยการอบฆ่าเชื้อดินแปลงปลูก ด้วยไดคลอโรโพดีน ยกร่องสูงให้ระบายน้ำดี จุ่มหน่อหรือตะเกียงสับปะรดที่ทำพันธุ์ในสารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น ฟอสแอนทิล อลูมินัม หรือโดนการฉีดพ่นลำต้นเป็นระยะ ๆ ทุก ๆ ๓-๖ เดือน เพื่อป้องกันโรคนี้ การเตรียมดินโดยเพิ่มจุลินทรีย์ และเชื้อไตรโคเดอร์มาจะช่วยลดปัญหาโรคยอดเน่า

๔. โรคจุดดำในผล

สาเหตุ : เชื้อรา

ลักษณะอาการ

ผลสับปะรดที่เริ่มสุกจะแสดงการเปลี่ยนสีเขียวไปเป็นสีเหลืองไม่สม่ำเสมอ ทำให้เห็นเป็นปื้นสีเขียวแทรกสีเหลืองบนผลที่สุก ซึ่งมีชื่อเรียกว่ากรีนอาย (green eye) เมื่อปอกเปลือกผลจะพบจุดดำหรือสีน้ำตาลเป็นกลุ่มใต้เปลือกที่ไม่เปลี่ยนสี และถ้าผ่าผลตามขวางจะเห็นเนื้อเยื่อผลย่อยเน่าลึกลงไปในผลเกิดช่องว่าง และมีเส้นใยของเชื้อราแทรกอยู่ ผลย่อยไม่ขยายตัวทำให้ผลบิดเบี้ยว

การแพร่ระบาด

เชื้อราเข้าสู่ผลย่อยทางท่อน้ำหวาน และเจริญอย่างช้า ๆ ในผลเขียว และในผลสุกแสดงอาการรุนแรงเมื่อมีไรแดงดูดกินทำให้เกิดและรอยแตกทำให้เชื้อราเจริญเข้าสู่ภายในผล

การป้องกันกำจัด

โดยการฉีดสารป้องกันกำจัดไรแดงและสารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น คาร์เบนดาซิม

๕. โรคผลแกน

สาเหตุ : เชื้อบักเตรี

ลักษณะอาการ

เนื้อในผลสับปะรดที่สุกแสดงลักษณะสีน้ำตาลแกมแดง และมีลักษณะเป็นเนื้อเยื่อแข็งกรอบ สีของเนื้อเยื่อเริ่มจากสีขาวและเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลเข้มหรือแดง เมื่อผลสุกมากขึ้น ลักษณะเนื้อเยื่อแข็งเกิดกระจัดกระจายทั่วผล มักตรวจพบในผลสับปะรดอายุประมาณ ๑ เดือนก่อนเก็บเกี่ยว ลักษณะทั่วไปผิวภายนอกผลเป็นปกติ แต่เมื่อเคาะผลดูจะมีเสียงแตกต่างจากผลปกติ ผลที่เป็นโรคมีความเป็นกรด และมีเปอร์เซ็นต์น้ำตาลลดลง

การแพร่ระบาด

เชื้อบักเตรีเข้าสู่ผลทางแผล และทางท่อน้ำหวาน และอาจมีไรแดงระบาดซึ่งช่วยให้บักเตรีเข้าสู่ผลได้ง่าย สารจับใบที่ฉีดพ่นระยะดอกจะทำให้เป็นโรคมากขึ้น เนื่องจากความชื้นเป็นตัวนำเชื้อเข้าสู่ดอกเชื้อบักเตรีสามารถพักตัวในดอก และในผล และแสดงอาการของโรคเมื่อผลแก่ ในสภาพที่มีอากาศแล้งยาวนาน และมีฝนตกระยะใกล้ผลสุก ผลจะแสดงลักษณะแกนมาก และสภาพที่ขาดธาตุอาหารในท้องที่ปลูกสับปะรดนาน ๆ ก็มีรายงานพบโรคผลแกนสูง

การป้องกันกำจัด

โดยจัดการให้ระบบการให้น้ำที่ดี และหลีกเลี่ยงระยะผลสุกในฤดูร้อน หลีกเลี่ยงการให้ปุ๋ยบำรุงผลเพื่อให้ผลสับปะรดหวานมาก ซึ่งมีรายงานมีความสัมพันธ์กับการระบาดของโรคผลแกน การควบคุมการระบาดของแมลงไรแดง และเชื้อราเป็นระยะ ๆ ตลอดฤดูปลูก เน้นการควบคุมในสภาพอากาศร้อน และแห้งแล้ง อาจช่วยลดการระบาดของโรค

คุณค่าทางโภชนาการของสับปะรดต่อ ๑๐๐ กรัม

- พลังงาน ๕๐ กิโลแคลอรี
- คาร์โบไฮเดรต ๑๓.๑๒ กรัม
- น้ำตาล ๙.๘๕ กรัม
- เส้นใย ๑.๔ กรัม
- ไขมัน ๐.๑๒ กรัม
- โปรตีน ๐.๕๔ กรัม
- วิตามินบี ๑ ๐.๐๗๙ มิลลิกรัม ๗%
- วิตามินบี ๒ ๐.๐๓๒ มิลลิกรัม ๓%
- วิตามินบี ๓ ๐.๕ มิลลิกรัม ๓%
- วิตามินบี ๕ ๐.๒๑๓ มิลลิกรัม ๔%
- วิตามินบี ๖ ๐.๑๑๒ มิลลิกรัม ๙%
- วิตามินบี ๙ ๑๘ ไมโครกรัม ๕%
- โคลีน ๕.๕ มิลลิกรัม ๑%
- วิตามินซี ๔๗.๘ มิลลิกรัม ๕๘%
- ธาตุแคลเซียม ๑๓ มิลลิกรัม ๑%
- ธาตุเหล็ก ๐.๒๙ มิลลิกรัม ๒%
- ธาตุแมกนีเซียม ๑๒ มิลลิกรัม ๓%
- ธาตุแมงกานีส ๐.๙๒๗ มิลลิกรัม ๔๔%
- ธาตุฟอสฟอรัส ๘ มิลลิกรัม ๑%
- ธาตุโพแทสเซียม ๑๐๙ มิลลิกรัม ๒%
- ธาตุโซเดียม ๑ มิลลิกรัม ๐%
- ธาตุสังกะสี ๐.๑๒ มิลลิกรัม ๑%

ประโยชน์และสรรพคุณของสับปะรด

ผลของสับปะรดมีสรรพคุณในการขับเหงื่อ ห้ามเลือด แก้ทางปัสสาวะ ขับพยาธิ ฆ่าพยาธิ แก้โลหิตระดู บำรุงโลหิต แก้นิ่ว แก้ระดูขาว เป็นยาระบาย แก้หนองใน ทำให้แท้ง ช่วยย่อยอาหาร แก้ปัสสาวะพิการ (ปัสสาวะขัด) ขับปัสสาวะ กัดเสมหะในลำคอ แก้เสมหะเหนียว ขับเสมหะ แก้ไอ ระงับการอักเสบและบวม ทำให้แผลหายเร็ว

การศึกษาฤทธิ์ทางเภสัชวิทยาพบว่าน้ำคั้นจากสับปะรดมีฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระอย่างอ่อน มีฤทธิ์ต้านแบคทีเรีย ต้านการอักเสบ และยับยั้งการเกิดมะเร็ง เอนไซม์บรอมมีเลนมีฤทธิ์ย่อยโปรตีน ช่วยเพิ่มภูมิต้านทาน ต้านมะเร็งบางชนิด เช่น มะเร็งเต้านมและมะเร็งรังไข่ ยับยั้งการเกาะกลุ่มของเกล็ดเลือด ช่วยย่อยอาหาร และ ลดอาการบวมและการอักเสบ การทดสอบทางคลินิกในผู้ป่วยที่มีอ เอนไซม์บรอมมีเลนขนาด 200 และ 400 มก./วัน พบว่าผู้ป่วยมี รอมมีเลนเป็นยาแผนปัจจุบัน เช่น ยาช่วยย่อย และยารักษาอาการ

4. ช่วยให้เลือดลมไหลเวียนได้ดีมากขึ้น
5. ช่วยให้สุขภาพในช่องปากแข็งแรง ป้องกันไม่ให้เกิดโรคเหงือก
6. ช่วยบรรเทาอาการร้อน กระสับกระส่าย หิวน้ำ
7. ช่วยแก้อาการท้องผูก ขับถ่ายไม่สะดวก
8. ช่วยในการย่อยอาหารจำพวกโปรตีน
9. ช่วยลดเสมหะในลำคอได้
10. ช่วยในการขับปัสสาวะ ปัสสาวะไม่ออก
11. เป็นยารักษาโรคผิวหนัง
12. ใบสด นำมาใช้เป็นยาถ่ายหรือยาฆ่าพยาธิได้
13. ผลดิบสามารถนำมาใช้ห้ามเลือดได้
14. ช่วยรักษาโรคนิ่ว
15. ช่วยรักษาโรคไตอักเสบ
16. ช่วยรักษาโรคความดันโลหิตสูง
17. ช่วยรักษาโรคหลอดลมอักเสบ
18. ช่วยบรรเทาอาการของโรคบิด
19. เชื่อว่าช่วยรักษาและบรรเทาอาการของโรคนิ้วล็อก
20. ช่วยรักษาอาการบวมน้ำ
21. ช่วยรักษาอาการแผลเป็นหนอง
22. ช่วยแก้ปัญหาส้นเท้าแตก
23. ช่วยลดการอักเสบจากบาดแผล
24. ผลดิบสับปะรดช่วยขับประจำเดือน
25. ส่วนของรากสับปะรดนำมาใช้เป็นยาแก้กระษัย บำรุงไตได้
26. หนามของสับปะรดช่วยแก้พิษฝีต่าง ๆ ได้

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับสินค้าเกษตร สับปะรด

สับปะรดเป็นพืชหนึ่งที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศไทย เนื่องจากเป็นวัตถุดิบหลักที่สำคัญของอุตสาหกรรมสับปะรดที่สามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศปีละกว่า ๒๐,๐๐๐ ล้านบาท ซึ่งประเทศไทยเป็นผู้ส่งออกสับปะรดกระป๋องเป็นอันดับ ๑ ของโลก โดยมีตลาดหลัก ได้แก่ สหภาพยุโรป สหรัฐอเมริกา อุตสาหกรรมสับปะรดยังมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของไทย ทั้งในระดับมหภาค ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมเกษตรที่สร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้วัตถุดิบภายในประเทศ รวมทั้งเป็นอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดการจ้างแรงงานเป็นจำนวนมาก ทำให้กำลังการบริโภคของแรงงานดังกล่าวเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ระบบเศรษฐกิจมีการเติบโต ส่วนในระดับไร่นานั้น อุตสาหกรรมสับปะรดมีส่วนสำคัญในการเสริมสร้างรายได้ให้ภาคการเกษตร โดยเป็นอุตสาหกรรมเชื่อมโยงภาคการผลิตด้านการเกษตร กับภาคอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มที่เป็นแหล่งรองรับผลผลิตของเกษตรกร และสภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศของประเทศไทยเหมาะสมต่อการปลูกสับปะรด สามารถปลูกได้ทุกภูมิภาคของประเทศ

ปริมาณการผลิตและราคา

๑. ของโลก

๑.๑ การผลิต ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓ ผลผลิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๑๒ ต่อปี จากผลผลิต ๒๕.๘๓ ล้านตัน ในปี ๒๕๕๙ เพิ่มขึ้นเป็น ๒๗.๐๐ ล้านตัน ในปี ๒๕๖๓ ทั้งนี้ผลผลิตในปี ๒๕๖๓ ลดลงจาก ๒๘.๐๐ ล้านตัน ของปี ๒๕๖๒ ร้อยละ ๓.๕๗ เนื่องจากแหล่งผลิตบางประเทศมีสภาพอากาศไม่เอื้ออำนวยต่อการผลิต

ตารางที่ ๑ ผลผลิตสับปะรดของประเทศผู้ผลิตที่สำคัญ ปี ๒๕๕๙-๒๕๖๓

ประเทศ	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
คอสตาริก้า	๒.๙๒	๓.๓๒	๓.๔๒	๓.๔๐	๓.๓๐	๒.๗๐
ฟิลิปปินส์	๒.๖๑	๒.๖๗	๒.๗๓	๒.๖๘	๒.๖๐	-๐.๐๘
บราซิล	๒.๕๖	๒.๓๑	๒.๖๕	๒.๖๐	๒.๕๐	๐.๗๓
ไทย	๒.๐๑	๒.๓๓	๒.๓๕	๑.๘๓	๑.๓๙	-๙.๓๒
จีน	๑.๙๓	๒.๐๕	๒.๐๑	๒.๐๐	๑.๙๐	-๐.๕๑
อินโดนีเซีย	๑.๔๐	๑.๘๐	๑.๘๑	๑.๘๐	๑.๗๐	๔.๐๕
อื่น ๆ	๑๒.๓๙	๑๒.๙๑	๑๒.๙๖	๑๓.๖๙	๑๓.๖๑	๒.๔๙
รวม	๒๕.๘๓	๒๗.๓๘	๒๗.๙๒	๒๘.๐๐	๒๗.๐๐	๑.๑๒

หมายเหตุ: ๑/ ประมาณการ (ณ พฤศจิกายน ๒๕๖๓) ๒/ ข้อมูลสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (ณ พฤศจิกายน๒๕๖๓)
ที่มา: Food and Agricultural Organization of The United Nations (FAO), October ๒๐๒๐

๑.๒ การตลาด

(๑) การส่งออก

๑) สับปะรดกระป๋อง ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓ ปริมาณและมูลค่าการส่งออกลดลงร้อยละ ๙.๑๖ และ ร้อยละ ๑๑.๙๘ ต่อปี ตามลำดับ จากปริมาณ ๑.๒๐ ล้านตัน มูลค่า ๑,๓๖๔.๒๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี ๒๕๕๙ ลดลงเป็นปริมาณ ๐.๘๔ ล้านตัน มูลค่า ๘๗๖.๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี ๒๕๖๓ โดยปี ๒๕๖๓ ไทยส่งออก มากที่สุดปริมาณ ๐.๓๑ ล้านตัน หรือร้อยละ ๓๗.๓๒ ของปริมาณการส่งออกทั้งหมด รองลงมาได้แก่ ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย ส่งออกปริมาณ ๐.๒๒ ล้านตัน และ ๐.๑๗ ล้านตัน หรือร้อยละ ๒๖.๒๗ และร้อยละ ๑๙.๘๓ ของปริมาณการส่งออกทั้งหมด ตามลำดับ สำหรับมูลค่าการส่งออกปี ๒๕๖๓ ไทยส่งออกมากที่สุดมูลค่า ๓๒๘.๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือร้อยละ ๓๗.๔๔ ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด รองลงมาได้แก่ ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย ส่งออกมูลค่า ๑๙๒.๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และ ๑๖๗.๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือร้อยละ ๒๑.๙๒ และร้อยละ ๑๙.๐๖ ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด ตามลำดับ

ตารางที่ ๒ ปริมาณและมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญ ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓

ปริมาณ: ล้านตัน มูลค่า: ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ประเทศ	๒๕๕๙		๒๕๖๐		๒๕๖๑		๒๕๖๒		๒๕๖๓		อัตราเพิ่ม(ร้อยละ)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
ไทย	๐.๔๙	๕๙๑.๘๖	๐.๕๓	๕๗๔.๐๕	๐.๔๘	๔๐๐.๓๓	๐.๓๙	๓๓๗.๐๐	๓๒๘.๐๐	๐.๓๑	-๑๑.๕๒	-๑๕.๗๔
ฟิลิปปินส์	๐.๓๘	๓๔๑.๔๗	๐.๓๒	๒๗๗.๓๓	๐.๒๔	๑๙๒.๑๖	๐.๒๓	๑๘๒.๐๐	๑๙๒.๐๐	๐.๒๒	-๑๓.๑๕	-๑๔.๕๕
อินโดนีเซีย	๐.๑๒	๑๕๒.๔๙	๐.๑๗	๑๙๖.๗๖	๐.๑๙	๑๕๗.๓๘	๐.๑๙	๑๖๒.๐๐	๑๖๗.๐๐	๐.๑๗	๗.๑๑	-๐.๑๓
เคนยา	๐.๐๕	๖๐.๘๐	๐.๐๔	๕๐.๕๖	๐.๐๓	๓๘.๒๖	๐.๐๔	๕๙.๐๐	๕๔.๐๐	๐.๐๔	-๗.๔๐	-๐.๘๒
เนเธอร์แลนด์	๐.๐๓	๔๕.๐๘	๐.๐๓	๔๕.๙๓	๐.๐๓	๔๕.๐๐	๐.๐๓	๓๘.๐๐	๓๗.๐๐	๐.๐๒	-๑๐.๗๕	-๕.๖๘
เยอรมนี	๐.๐๒	๒๘.๔๖	๐.๐๒	๒๖.๙๓	๐.๐๑	๒๑.๔๒	๐.๐๑	๑๘.๐๐	๑๙.๐๐	๐.๐๑	-๗.๓๓	-๑๑.๔๐
อื่น ๆ	๐.๑๑	๑๔๔.๐๕	๐.๑๒	๑๔๔.๓๔	๐.๐๗	๑๐๓.๖๖	๐.๐๗	๙๕.๐๐	๗๙.๐๐	๐.๐๗	-๑๑.๖๑	-๑๔.๙๕
รวม	๑.๒๐	๑๓๖๔.๒๐	๑.๒๓	๑๓๑๕.๙๔	๑.๐๕	๙๕๘.๒๑	๐.๙๖	๘๙๑.๐๐	๘๗๖.๐๐	๐.๘๔	-๙.๑๖	-๑๑.๙๘

หมายเหตุ: ๑/ ประมาณการ (สับปะรดกระป๋อง รหัส ๒๐๐๘๒๐) ณ ตุลาคม ๒๕๖๓

ที่มา: The International Trade Centre (ITC), October ๒๐๒๐

๒) น้ำสับปะรด ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓ ปริมาณและมูลค่าการส่งออกลดลงร้อยละ ๘.๒๕ และร้อยละ ๑๕.๐๗ ต่อปี ตามลำดับ จากปริมาณ ๐.๘๖ ล้านตัน มูลค่า ๙๒๓.๘๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี ๒๕๕๙ ลดลงเป็น ๐.๖๑ ล้านตัน มูลค่า ๔๙๘.๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี ๒๕๖๓ โดยปี ๒๕๖๓ คอสตาริกา ส่งออกมากที่สุด ปริมาณ ๐.๑๖ ล้านตัน หรือร้อยละ ๒๖.๘๐ ของปริมาณการส่งออกทั้งหมด รองลงมาได้แก่ ฟิลิปปินส์ และเนเธอร์แลนด์ ส่งออกปริมาณ ๐.๑๔ ล้านตัน และ ๐.๐๗ ล้านตัน หรือร้อยละ ๒๓.๑๗ และร้อยละ ๑๒.๐๖ ของปริมาณการส่งออก ทั้งหมด ตามลำดับ สำหรับมูลค่าการส่งออกปี ๒๕๖๓ ฟิลิปปินส์ส่งออกมากที่สุดมูลค่า ๙๙.๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือร้อยละ ๑๙.๘๘ ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด รองลงมาได้แก่ คอสตาริกา และไทย ส่งออกมูลค่า ๙๒.๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และ ๗๙.๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือร้อยละ ๑๘.๔๗ และร้อยละ ๑๕.๘๖ ของมูลค่าการ ส่งออกทั้งหมด ตามลำดับ

ตารางที่ ๓ ปริมาณและมูลค่าการส่งออกน้ำสับปะรดของประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญ ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓

ปริมาณ: ล้านตัน มูลค่า: ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ประเทศ	๒๕๕๙		๒๕๖๐		๒๕๖๑		๒๕๖๒		๒๕๖๓		อัตราเพิ่ม(ร้อยละ)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
ฟิลิปปินส์	๐.๑๙	๑๐๓.๒๖	๐.๑๕	๑๐๗.๓๗	๐.๑๔	๘๒.๗๖	๐.๑๕	๑๐๑.๐๐	๐.๑๔	๙๙.๐๐	-๕.๘๒	-๑.๔๔
คอสตาริก้า	๐.๒๑	๒๐๐.๕๐	๐.๒๐	๑๕๖.๑๖	๐.๑๘	๑๐๔.๕๕	๐.๑๘	๙๔.๐๐	๐.๑๖	๙๒.๐๐	-๖.๘๘	-๑๘.๖๘
ไทย	๐.๐๙	๑๘๒.๘๑	๐.๑๑	๑๑๖.๓๑	๐.๑๑	๑๑๑.๔๗	๐.๐๙	๙๒.๐๐	๐.๐๗	๗๙.๐๐	-๗.๔๒	-๑๘.๘๒
เนเธอร์แลนด์	๐.๑๓	๑๕๖.๘๙	๐.๑๒	๓๙.๓๑	๐.๑๓	๙๐.๑๔	๐.๐๙	๘๗.๐๐	๐.๐๗	๗๓.๐๐	-๑๒.๖๔	-๑๖.๖๔
อินโดนีเซีย	๐.๐๑	๓๔.๙๖	๐.๐๓	๑๕.๓๑	๐.๐๓	๒๘.๘๐	๐.๐๓	๒๙.๐๐	๐.๐๒	๒๗.๐๐	๑๑.๕๗	-๗.๘๘
เคนยา	๐.๐๑	๑๕.๓๖	๐.๐๑	๑๕.๓๙	๐.๐๑	๒๒.๔๒	๐.๐๑	๑๙.๐๐	๐.๐๑	๑๘.๐๐	๐.๒๔	๕.๔๒
อื่น ๆ	๐.๒๒	๒๓๐.๐๖	๐.๑๙	๒๔๘.๑๒	๐.๑๔	๑๓๗.๘๔	๐.๑๖	๑๓๐.๐๐	๐.๑๓	๑๑๐.๐๐	-๑๒.๐๓	-๑๙.๑๒
รวม	๐.๘๖	๙๒๓.๘๕	๐.๘๒	๘๒๑.๐๙	๐.๗๔	๕๗๗.๙๙	๐.๗๐	๕๕๒.๐๐	๐.๖๑	๔๙๘.๐๐	-๘.๒๕	-๑๕.๐๗

หมายเหตุ: ๑/ ประมาณการ (น้ำสับปะรด รวมรหัส ๒๐๐๙๔๑ และ ๒๐๐๙๔๙) ณ ตุลาคม ๒๕๖๓

ที่มา: The International Trade Centre (ITC), October ๒๐๒๐

(๒) การนำเข้า

๑) สับปะรดกระป๋อง ปี ๒๕๖๓ สหรัฐอเมริกานำเข้ามากที่สุดปริมาณ ๐.๒๕ ล้านตัน หรือร้อยละ ๒๙.๔๓ ของปริมาณการนำเข้าทั้งหมด รองลงมาได้แก่ เยอรมนี และสเปน นำเข้าปริมาณ ๐.๐๖ ล้านตัน และ ๐.๐๕ ล้านตัน หรือร้อยละ ๗.๐๑ และร้อยละ ๕.๔๔ ของปริมาณการนำเข้าทั้งหมด ตามลำดับ สำหรับมูลค่าการนำข้าสับปะรดกระป๋อง สหรัฐอเมริกานำเข้ามากที่สุดมูลค่า ๓๐๕.๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือร้อยละ ๓๑.๓๘ ของมูลค่า การนำเข้าทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ เยอรมนี และสเปน นำเข้ามูลค่า ๖๔.๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และ ๕๐.๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือร้อยละ ๖.๕๘ และร้อยละ ๕.๑๔ ของมูลค่าการนำเข้าทั้งหมดตามลำดับ

ตารางที่ ๔ ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าสับปะรดกระป๋องของประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญ ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓

ปริมาณ: ล้านตัน มูลค่า: ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ประเทศ	๒๕๕๙		๒๕๖๐		๒๕๖๑		๒๕๖๒		๒๕๖๓		อัตราเพิ่ม(ร้อยละ)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
สหรัฐอเมริกา	๐.๓๒	๔๒๐.๘๑	๐.๓๒	๓๘๙.๐๗	๐.๐๓	๓๑๗.๔๙	๐.๒๙	๓๑๐.๐๐	๐.๒๕	๓๐๕.๐๐	-๕.๕๙	-๘.๓๔
เยอรมนี	๐.๐๘	๑๐๗.๗๑	๐.๐๘	๑๐๔.๕๓	๐.๐๗	๗๖.๙๑	๐.๐๗	๖๕.๐๐	๐.๐๖	๖๔.๐๐	-๗.๑๕	-๑๔.๐๗
สเปน	๐.๐๔	๖๗.๗๗	๐.๐๖	๑๐๑.๑๒	๐.๐๖	๖๑.๘๑	๐.๐๕	๕๑.๐๐	๐.๐๕	๕๐.๐๐	-๐.๑๙	-๑๒.๑๓
รัสเซีย	๐.๐๔	๔๐.๘๕	๐.๐๖	๕๓.๔๙	๐.๐๕	๕๔.๒๑	๐.๐๔	๔๓.๐๐	๐.๐๔	๔๒.๐๐	-๔.๖๘	-๑.๖๑
เนเธอร์แลนด์	๐.๐๔	๕๗.๔๙	๐.๐๔	๕๘.๘๕	๐.๐๔	๔๑.๖๖	๐.๐๔	๓๘.๐๐	๐.๐๔	๓๗.๐๐	-๓.๕๗	-๑๒.๓๕
อังกฤษ	๐.๐๓	๔๕.๗๘	๐.๐๔	๔๙.๖๙	๐.๐๓	๔๐.๕๗	๐.๐๓	๓๖.๐๐	๐.๐๓	๓๕.๐๐	-๓.๘๖	-๘.๒๓
อื่น ๆ	๐.๔๑	๕๓๕.๙๖	๐.๔๙	๖๐๘.๔๒	๐.๔๒	๔๗๕.๑๕	๐.๓๙	๔๔๓.๐๐	๐.๓๘	๔๓๙.๐๐	-๓.๒๗	-๖.๙๑
รวม	๐.๙๗	๑๒๗๖.๓๖	๑.๐๘	๑๓๖๕.๑๗	๐.๙๗	๑๐๖๗.๗๙	๐.๙๒	๙๘๖.๐๐	๐.๘๔	๙๗๒.๐๐	-๔.๒๘	-๘.๓๓

หมายเหตุ: ๑/ ประมาณการ (สับปะรดกระป๋อง รหัส ๒๐๐๘๒๐) ณ ตุลาคม ๒๕๖๓

ที่มา: The International Trade Centre (ITC), October ๒๐๒๐

๒) น้ำสับปะรด สหรัฐอเมริกานำเข้ามากที่สุดปริมาณ ๐.๑๓ ล้านตัน หรือร้อยละ ๒๓.๕๓ ของปริมาณการนำเข้าทั้งหมด รองลงมาได้แก่ เนเธอร์แลนด์ และฝรั่งเศส นำเข้าปริมาณ ๐.๐๙ ล้านตัน และ ๐.๐๕ ล้านตัน หรือร้อยละ ๑๕.๒๗ และร้อยละ ๘.๔๖ ของปริมาณการนำเข้าทั้งหมด ตามลำดับ สำหรับมูลค่าการนำเข้าน้ำสับปะรด เนเธอร์แลนด์นำเข้ามากที่สุดมูลค่า ๗๐.๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือร้อยละ ๑๔.๔๓ ของมูลค่า การนำเข้าทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ สหรัฐอเมริกา และฝรั่งเศส นำเข้ามูลค่า ๖๘.๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และ ๔๕.๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือร้อยละ ๑๔.๐๒ และร้อยละ ๙.๒๘ ของมูลค่าการนำเข้าทั้งหมดตามลำดับ

ตารางที่ ๕ ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าน้ำสับปะรดของประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญ ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓
ปริมาณ: ล้านตันมูลค่า: ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ประเทศ	๒๕๕๙		๒๕๖๐		๒๕๖๑		๒๕๖๒		๒๕๖๓		อัตราเพิ่ม(ร้อยละ)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า		ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ
เนเธอร์แลนด์	๐.๑๐	๑๔๗.๐๗	๐.๑๐	๑๑๖.๔๕	๐.๐๙	๘๒.๑๖	๐.๐๙	๗๐.๐๐	๐.๐๙	๗๐.๐๐	-๓.๑๘	-๑๘.๐๘
สหรัฐอเมริกา	๐.๒๖	๑๓๑.๓๖	๐.๒๕	๑๑๖.๑๘	๐.๑๖	๖๖.๐๙	๐.๑๕	๖๘.๕๐	๐.๑๓	๖๘.๐๐	-๑๖.๔๗	-๑๖.๘๕
ฝรั่งเศส	๐.๐๕	๖๘.๒๙	๐.๐๔	๕๕.๑๓	๐.๐๕	๕๒.๗๙	๐.๐๕	๔๕.๐๐	๐.๐๕	๔๕.๐๐	**๐.๗๖**	-๙.๘๕
สเปน	๐.๐๔	๗๐.๒๖	๐.๐๗	๔๔.๙๖	๐.๐๕	๔๑.๔๓	๐.๐๔	๓๖.๐๐	๐.๐๔	๓๖.๐๐	-๓.๘๖	-๑๔.๔๔
เยอรมนี	๐.๐๔	๕๕.๘๙	๐.๐๔	๔๖.๙๙	๐.๐๕	๔๐.๔๕	๐.๐๕	๓๓.๕๐	๐.๐๕	๓๔.๐๐	**๑.๙๕**	-๑๒.๔๗
อังกฤษ	๐.๐๒	๓๕.๙๐	๐.๐๒	๒๙.๑๒	๐.๐๒	๑๕.๖๙	๐.๐๒	๑๙.๕๐	๐.๐๒	๒๐.๐๐	-๑๐.๔๔	-๑๔.๕๔
อื่น ๆ	๐.๒๒	๓๗๒.๓๖	๐.๑๗	๒๙๔.๑๐	๐.๒๐	๒๓๘.๒๒	๐.๒๑	๒๑๔.๕๐	๐.๒๐	๒๑๒.๐๐	-๐.๓๖	-๑๓.๔๓
รวม	**๐.๗๓**	**๘๘๑.๑๔**	**๐.๖๙**	**๗๐๒.๙๓**	**๐.๖๓**	**๕๓๖.๘๓**	**๐.๖๐**	**๔๘๗.๐๐**	**๐.๕๗**	**๔๘๕.๐๐**	-๖.๒๘	-๑๔.๔๕

หมายเหตุ: ๑/ ประมาณการ (น้ำสับปะรด รวมรหัส ๒๐๐๙๔๑ และ ๒๐๐๙๔๙) ณ ตุลาคม ๒๕๖๓
ที่มา: The International Trade Centre (ITC), October ๒๐๒๐

(๓) ราคา

๑) ราคาส่งออก

- สับปะรดกระป๋อง ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓ ราคาส่งออกลดลงร้อยละ ๓.๗๗ ต่อปี จากตันละ ๑,๑๓๕ ดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี ๒๕๕๙ ลดลงเป็นตันละ ๑,๐๐๕ ดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี ๒๕๖๓ โดยปี ๒๕๖๓ ราคา ส่งออกสับปะรดกระป๋องของเนเธอร์แลนด์มีราคาสูงที่สุดตันละ ๑,๔๙๕ ดอลลาร์สหรัฐฯ รองลงมาได้แก่ เคนยา และเยอรมนี ราคาส่งออกตันละ ๑,๔๔๕ ดอลลาร์สหรัฐฯ และ ๑,๔๑๐ ดอลลาร์สหรัฐฯ ตามลำดับ

ตารางที่ ๖ ราคาส่งออกสับปะรดกระป๋อง และน้ำสับปะรดของประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญ ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓

หน่วย: ดอลลาร์สหรัฐฯ/ตัน

สับปะรดกระป๋อง						
ประเทศ	**๒๕๕๙**	**๒๕๖๐**	**๒๕๖๑**	**๒๕๖๒**	**๒๕๖๓**	**อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)**
เนเธอร์แลนด์	๑,๖๘๖	๑,๗๘๙	๑,๖๗๔	๑,๔๕๖	๑,๔๙๕	**- ๔.๓๖**
เคนยา	๑,๑๑๒	๑,๒๐๘	๑,๒๖๙	๑,๓๘๙	๑,๔๔๕	**๖.๘๖**
เยอรมนี	๑,๕๔๖	๑,๕๘๑	๑,๔๔๖	๑,๒๓๕	๑,๔๑๐	**- ๔.๓๖**
ไทย	๑,๑๙๗	๑,๐๗๔	๘๓๙	๘๖๕	๑,๐๔๕	**- ๔.๗๗**
อินโดนีเซีย	๑,๒๓๕	๑,๑๔๐	๘๔๙	๘๖๓	๘๙๕	**- ๘.๘๑**
ฟิลิปปินส์	๙๑๐	๘๖๔	๗๙๐	๘๐๕	๘๗๐	**- ๑.๕๙**
เฉลี่ย	**๑,๑๓๕**	**๑,๐๖๙**	**๙๑๔**	**๙๒๗**	**๑,๐๐๕**	**- ๓.๗๗**

- น้ำสับปะรด ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓ ราคาส่งออกลดลงร้อยละ ๗.๔๘ ต่อปี จากตันละ ๑,๐๗๓ ดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี ๒๕๕๙ ลดลงเป็นตันละ ๘๒๐ ดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี ๒๕๖๓ โดยปี ๒๕๖๓ ราคาส่งออก น้ำสับปะรดของเคนยามีราคาสูงที่สุดตันละ ๑,๕๒๕ ดอลลาร์สหรัฐฯ รองลงมาได้แก่ ไทย และอินโดนีเซีย ราคาส่งออกตันละ ๑,๑๗๕ ดอลลาร์สหรัฐฯ และ ๑,๑๖๐ ดอลลาร์สหรัฐฯ ตามลำดับ

น้ำสับปะรด						
ประเทศ	**๒๕๕๙**	**๒๕๖๐**	**๒๕๖๑**	**๒๕๖๒**	**๒๕๖๓**	**อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)**
เคนยา	๑,๒๘๐	๑,๔๑๘	๑,๕๐๗	๑,๖๑๐	๑,๕๒๕	**๔.๘๗**
ไทย	๒,๑๑๐	๑,๒๕๑	๙๘๐	๑,๐๘๐	๑,๑๗๕	**- ๑๒.๓๔**
อินโดนีเซีย	๒,๖๘๗	๑,๔๑๕	๙๗๐	๑,๐๗๙	๑,๑๖๐	**- ๑๗.๗๔**
เนเธอร์แลนด์	๑,๒๔๖	๙๔๔	๖๘๓	๙๑๗	๑,๐๐๐	**- ๔.๕๘**
ฟิลิปปินส์	๕๕๒	๗๑๘	๖๑๒	๖๙๐	๗๐๕	**๔.๖๐**
คอสตาริกา	๙๓๖	๗๖๓	๕๘๗	๕๓๘	๕๖๕	**- ๑๒.๗๓**
เฉลี่ย	**๑,๐๗๓**	**๑,๐๐๐**	**๗๗๗**	**๗๘๗**	**๘๒๐**	**- ๗.๔๘**

หมายเหตุ: ๑/ ประมาณการ (สับปะรดกระป๋อง / น้ำสับปะรด) ณ ตุลาคม ๒๕๖๓

ที่มา: The International Trade Centre (ITC), October ๒๐๒๐

๒) ราคานำเข้า

- สับปะรดกระป๋อง ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓ ราคานำเข้าลดลงร้อยละ ๔.๒๕ ต่อปี จากตันละ ๑,๓๒๐ ดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี ๒๕๕๙ ลดลงเป็นตันละ ๑,๑๕๐ ดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี ๒๕๖๓ โดยปี ๒๕๖๓ ราคานำเข้าสับปะรดกระป๋องของสหรัฐอเมริกา มีราคาสูงที่สุดตันละ ๑,๒๒๕ ดอลลาร์สหรัฐฯ รองลงมาได้แก่ สหราชอาณาจักร (อังกฤษ) และสเปน ราคาส่งออกตันละ ๑,๒๐๐ ดอลลาร์สหรัฐฯ และ ๑,๐๙๕ ดอลลาร์สหรัฐฯ ตามลำดับ

ตารางที่ ๗ ราคานำเข้าสับปะรดกระป๋อง และน้ำสับปะรดของประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญ ปี ๒๕๕๙ – ๒๕๖๓

หน่วย: ดอลลาร์สหรัฐฯ/ตัน

สับปะรดกระป๋อง						
ประเทศ	**๒๕๕๙**	**๒๕๖๐**	**๒๕๖๑**	**๒๕๖๒**	**๒๕๖๓**	**อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)**
สหรัฐอเมริกา	๑,๓๑๓	๑,๒๓๕	๑,๐๖๑	๑,๐๕๑	๑,๒๒๕	**- ๒.๙๕**
อังกฤษ	๑,๓๖๖	๑,๔๐๔	๑,๒๖๔	๑,๑๗๑	๑,๒๐๐	**- ๔.๓๑**
สเปน	๑,๕๗๕	๑,๕๘๕	๑,๓๖๔	๑,๒๐๙	๑,๐๙๕	**- ๙.๔๙**
เยอรมนี	๑,๓๒๔	๑,๒๙๓	๑,๐๖๖	๙๐๒	๑,๐๘๐	**- ๗.๓๘**
เนเธอร์แลนด์	๑,๔๐๕	๑,๔๑๔	๑,๑๔๓	๑,๐๒๒	๑,๐๒๕	**- ๙.๑๑**
รัสเซีย	๙๖๗	๙๑๗	๘๔๔	๘๙๑	๑,๐๒๐	**๐.๗๙**
เฉลี่ย	**๑,๓๒๐**	**๑,๒๖๒**	**๑,๐๙๘**	**๑,๐๗๖**	**๑,๑๕๐**	**-๔.๒๕**

หมายเหตุ: ๑/ ประมาณการ (สับปะรดกระป๋อง / น้ำสับปะรด) ณ ตุลาคม ๒๕๖๓

ที่มา: The International Trade Centre (ITC), October ๒๐๒๐

- น้ำสับปะรด ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓ ราคานำเข้าลดลงร้อยละ ๘.๙๒ ต่อปีจากตันละ ๑,๒๑๐ ดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี ๒๕๕๙ ลดลงเป็นตันละ ๘๕๐ ดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี ๒๕๖๓ โดยปี ๒๕๖๓ ราคานำเข้าน้ำสับปะรดของสหราชอาณาจักร (อังกฤษ) มีราคาสูงที่สุดตันละ ๑,๒๙๐ ดอลลาร์สหรัฐฯ รองลงมาได้แก่ ฝรั่งเศส และสเปน ราคานำเข้าตันละ ๙๓๐ ดอลลาร์สหรัฐฯ และ ๙๐๐ ดอลลาร์สหรัฐฯ ตามลำดับ

น้ำสับปะรด						
ประเทศ	**๒๕๕๙**	**๒๕๖๐**	**๒๕๖๑**	**๒๕๖๒**	**๒๕๖๓**	**อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)**
อังกฤษ	๑,๕๙๗	๑,๓๗๑	๗๑๒	๑,๒๕๔	๑,๒๙๐	**- ๕.๐๓**
ฝรั่งเศส	๑,๓๙๗	๑,๒๓๑	๙๘๕	๘๘๗	๙๓๐	**- ๑๐.๗๘**
สเปน	๑,๙๐๓	๖๔๐	๘๙๙	๘๕๐	๙๐๐	**- ๑๑.๔๓**
เนเธอร์แลนด์	๑,๕๒๙	๑,๑๗๗	๘๘๕	๗๘๕	๘๐๐	**- ๑๕.๖๔**
เยอรมนี	๑,๒๙๖	๑,๑๒๕	๘๑๘	๗๒๒	๗๔๐	**- ๑๔.๔๖**
สหรัฐอเมริกา	๕๘๔	๕๓๑	๔๗๐	๕๐๙	๕๘๐	**- ๐.๕๖**
เฉลี่ย	**๑,๒๑๐**	**๑,๐๑๔**	**๘๕๕**	**๘๐๘**	**๘๕๐**	**- ๘.๙๒**

๒. ของไทย

๒.๑ การผลิต ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓ เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตรวมและผลผลิตต่อไร่ สับปะรดพันธุ์ปัตตาเวีย มีแนวโน้ม ลดลงร้อยละ ๔.๗๖ ร้อยละ ๙.๓๒ และร้อยละ ๔.๗๙ ต่อปี ตามลำดับ จากเนื้อที่เก็บเกี่ยว ๔๙๓,๒๖๖ ไร่ ผลผลิตรวม ๒.๐๑ ล้านตัน ผลผลิตต่อไร่ ๔,๐๘๒ กิโลกรัม ในปี ๒๕๕๙ ลดลงเป็นเนื้อที่เก็บเกี่ยว ๔๑๔,๔๙๙ ไร่ ผลผลิตรวม ๑.๓๙ ล้านตัน ผลผลิตต่อไร่ ๓,๓๖๔ กิโลกรัม ในปี ๒๕๖๓ เนื่องจากช่วงปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑ เนื้อที่เก็บเกี่ยวเพิ่มขึ้นและ ปริมาณผลผลิตเกินความต้องการของตลาด ราคาสับปะรดลดลงอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๓ เกษตรกรลดพื้นที่ปลูกโดยปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชอื่น ประกอบกับเกษตรกรขาดเงินทุนในการดูแลรักษา รวมทั้งได้รับ ผลกระทบจากสภาพอากาศแล้ง ต้นสับปะรดไม่สมบูรณ์ บางส่วนไม่ออกดอก ผลแคระแกร็นไม่มีน้ำหนัก

ตารางที่ ๘ เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ สับปะรดของไทย ปี ๒๕๕๙-๒๕๖๔

ปี	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)
๒๕๕๙	๔๙๓,๒๖๖	๒.๐๑	๔,๐๘๒
๒๕๖๐	๕๕๗,๙๕๘	๒.๓๓	๔,๑๗๓
๒๕๖๑	๕๖๘,๓๙๔	๒.๓๕	๔,๑๓๖
๒๕๖๒	๔๘๕,๓๙๙	๑.๘๓	๓,๗๖๐
๒๕๖๓*	๔๑๔,๔๙๙	๑.๓๙	๓,๓๖๔
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	**- ๔.๗๖**	**- ๙.๓๒**	**- ๔.๗๙**
๒๕๖๔*	๔๙๐,๙๖๕	๒.๐๒	๔,๑๐๗

หมายเหตุ: * ประมาณการ (ณ พฤศจิกายน ๒๕๖๓)

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

๒.๒ การตลาด

(๑) การบริโภค ผลผลิตสับปะรด (พันธุ์ปัตตาเวีย) ประมาณร้อยละ ๒๐ ของผลผลิตทั้งหมด ใช้เพื่อบริโภคภายใน ประเทศ และผลผลิตประมาณร้อยละ ๘๐ ของผลผลิตทั้งหมด จะเข้าสู่โรงงานแปรรูปเพื่อแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ ต่าง ๆ ส่งออกไปต่างประเทศ

(๒) การส่งออก ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓ ปริมาณและมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์สับปะรดมีแนวโน้มลดลงร้อยละ ๑๓.๘๑ และร้อยละ ๑๗.๘๕ ต่อปี จากปริมาณ ๐.๖๑ ล้านตัน มูลค่า ๓๐,๑๖๒ ล้านบาท ในปี ๒๕๕๙ ลดลงเป็นปริมาณ ๐.๓๔ ล้านตัน มูลค่า ๑๔,๘๒๕ ล้านบาท ในปี ๒๕๖๓ ตามลำดับ โดยผลิตภัณฑ์สำคัญได้แก่

๑) สับปะรดกระป๋อง ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓ ปริมาณและมูลค่าการส่งออกลดลงร้อยละ ๑๑.๕๖ และ ร้อยละ ๑๘.๖๗ ต่อปี ตามลำดับ จากปริมาณ ๐.๔๙ ล้านตัน มูลค่า ๒๐,๙๐๕ ล้านบาท ในปี ๒๕๕๙ ลดลงเป็นปริมาณ ๐.๓๑ ล้านตัน มูลค่า ๑๐,๑๕๐ ล้านบาท ในปี ๒๕๖๓ โดยปี ๒๕๖๓ ปริมาณและมูลค่าการส่งออกลดลงจาก ๐.๓๙ ล้านตัน มูลค่า ๑๐,๔๕๙ ล้านบาท ของปี ๒๕๖๒ ร้อยละ ๑๙.๔๐ และร้อยละ ๒.๙๕ ตามลำดับ

๒) น้ำสับปะรด ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓ ปริมาณและมูลค่าการส่งออกลดลงร้อยละ ๗.๔๔ และร้อยละ ๒๑.๕๙ ต่อปี ตามลำดับ จากปริมาณ ๐.๐๙ ล้านตัน มูลค่า ๖,๔๕๙ ล้านบาท ในปี ๒๕๕๙ ลดลงเป็นปริมาณ ๐.๐๗ ล้านตัน มูลค่า ๒,๔๕๐ ล้านบาท ในปี ๒๕๖๓ โดยปี ๒๕๖๓ ปริมาณและมูลค่าการส่งออกลดลงจาก ๐.๐๙ ล้านตัน มูลค่า ๒,๘๖๑ ล้านบาท ของปี ๒๕๖๒ ร้อยละ ๒๑.๕๔ และร้อยละ ๑๔.๓๗ ตามลำดับ

ตารางที่ ๙ ปริมาณ มูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋อง น้ำสับปะรดและผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ของไทยปี ๒๕๕๙-๒๕๖๓

ปี	สับปะรดกระป๋อง		น้ำสับปะรด		อื่น ๆ (กวน สด แห้ง แช่แข็ง)		รวม	
	ปริมาณ (ล้านตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ล้านตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ล้านตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ล้านตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
๒๕๕๙	๐.๔๙	๒๐,๙๐๕	๐.๐๙	๖,๔๕๙	๐.๐๓	๒,๗๙๘	๐.๖๑	๓๐,๑๖๒
๒๕๖๐	๐.๕๓	๑๙,๔๗๕	๐.๑๑	๔,๖๘๔	๐.๐๔	๒,๘๘๒	๐.๖๙	๒๗,๐๔๑
๒๕๖๑	๐.๔๘	๑๒,๘๗๗	๐.๑๑	๓,๖๐๑	๐.๐๕	๒,๕๖๙	๐.๖๔	๑๙,๐๔๗
๒๕๖๒	๐.๓๙	๑๐,๔๕๙	๐.๐๙	๒,๘๖๑	๐.๐๔	๒,๓๓๙	๐.๕๒	๑๕,๖๕๙
๒๕๖๓*	๐.๓๑	๑๐,๑๕๐	๐.๐๗	๒,๔๕๐	๐.๐๓	๒,๒๒๕	๐.๓๔	๑๔,๘๒๕
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	**- ๑๑.๕๖**	**- ๑๘.๖๗**	**- ๗.๔๔**	**- ๒๑.๕๙**	**- ๓.๐๖**	**- ๖.๔๕**	**- ๑๓.๘๑**	**- ๑๗.๘๕**

หมายเหตุ: * ประมาณการ (ณ พฤศจิกายน ๒๕๖๓)

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

(๓) ราคา

๑) ราคาที่เกษตรกรขายได้

- สับปะรดโรงงาน ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓ ราคาสับปะรดโรงงานที่เกษตรกรขายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๓๘ ต่อปี จากกิโลกรัมละ ๑๐.๑๘ บาท ในปี ๒๕๕๙ เพิ่มขึ้นเป็นกิโลกรัมละ ๑๑.๐๐ บาท ในปี ๒๕๖๓ โดยปี ๒๕๖๓ ราคาสับปะรดโรงงานที่เกษตรกรขายได้เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ ๕.๙๑ บาท ของปี ๒๕๖๒ ร้อยละ ๘๖.๑๓ เนื่องจากปริมาณผลผลิตที่ออกสู่ตลาดลดลงจากการที่เกษตรกรลดพื้นที่และการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูก รวมทั้งสภาพอากาศแล้ง ทำให้ปริมาณผลผลิตออกสู่ตลาดลดลง และไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาด ส่งผลให้ราคาสับปะรด ที่เกษตรกรขายได้ปรับตัวเพิ่มขึ้น

- สับปะรดบริโภคสด (พันธุ์ปัตตาเวีย) ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓ ราคาสับปะรดบริโภคสดที่เกษตรกร ขายได้ลดลงร้อยละ ๓.๖๗ ต่อปี จากกิโลกรัมละ ๑๓.๔๕ บาท ในปี ๒๕๕๙ ลดลงเป็นกิโลกรัมละ ๑๒.๘๐ บาท ในปี ๒๕๖๓ โดยปี ๒๕๖๓ ราคาสับปะรดบริโภคที่เกษตรกรขายได้เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ ๗.๙๕ บาท ของปี ๒๕๖๒ ร้อยละ ๖๑.๐๑

๒) ราคาจำหน่ายส่งตลาดกรุงเทพฯ ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓ ราคาจำหน่ายส่งสับปะรดบริโภคสด (ศรีราชา เบอร์ ๑) เพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๑๕ ต่อปี จากกิโลกรัมละ ๒๒.๒๕ บาท ในปี ๒๕๕๙ เพิ่มขึ้นเป็นกิโลกรัมละ ๒๒.๖๐ บาท ในปี ๒๕๖๓ โดยปี ๒๕๖๓ ราคาจำหน่ายส่งตลาดกรุงเทพฯ เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ ๑๘.๓๒ บาท ของปี ๒๕๖๒ ร้อยละ ๒๓.๓๖

๓) ราคาส่งออก

- สับปะรดกระป๋อง ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓ ราคาส่งออกลดลงร้อยละ ๗.๙๙ ต่อปี จากกิโลกรัมละ ๔๒.๒๐ บาท ในปี ๒๕๕๙ ลดลงเป็นกิโลกรัมละ ๓๒.๔๐ บาท ในปี ๒๕๖๓ โดยปี ๒๕๖๓ ราคาส่งออกสับปะรดกระป๋อง เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ ๒๖.๘๔ บาท ของปี ๒๕๖๒ ร้อยละ ๒๐.๗๑

- น้ำสับปะรด ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓ ราคาส่งออกลดลงร้อยละ ๑๕.๒๗ ต่อปี จากกิโลกรัมละ ๗๔.๔๕ บาท ในปี ๒๕๕๙ ลดลงเป็นกิโลกรัมละ ๓๖.๖๐ บาท ในปี ๒๕๖๓ โดยปี ๒๕๖๓ ราคาส่งออกน้ำสับปะรด เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ ๓๓.๕๐ บาท ของปี ๒๕๖๒ ร้อยละ ๙.๒๖

ตารางที่ ๑๐ ราคาที่เกษตรกรขายได้ ราคาจำหน่ายส่ง ณ ตลาดกรุงเทพฯ และราคาส่งออก ปี ๒๕๕๙-๒๕๖๓

ปี	ราคาที่เกษตรกรขายได้		ราคาจำหน่ายส่งสับปะรดบริโภคสด	ราคาส่งออก	
	สับปะรดโรงงาน	สับปะรดบริโภคสด		สับปะรดโรงงาน	สับปะรดบริโภคสด
๒๕๕๙	๑๐.๑๘	๑๓.๔๕	๒๒.๒๕	๔๒.๒๐	๗๔.๔๕
๒๕๖๐	๔.๙๕	๑๐.๔๗	๑๘.๖๐	๓๖.๓๗	๔๒.๔๑
๒๕๖๑	๒.๙๗	๗.๐๙	๑๖.๗๘	๒๖.๙๘	๓๑.๖๕
๒๕๖๒	๕.๙๑	๗.๙๕	๑๘.๓๒	๒๖.๘๔	๓๓.๕๐
๒๕๖๓*	๑๑.๐๐	๑๒.๘๐	๒๒.๖๐	๓๒.๔๐	๓๖.๖๐
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	๓.๓๘	- ๓.๖๗	๐.๑๕	- ๗.๙๙	- ๑๕.๒๗

หมายเหตุ: * ประมาณการ (ณ พฤศจิกายน ๒๕๖๓)

ที่มา: ๑/สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร๒/ปี ๒๕๕๙ -๒๕๖๓ กรมการค้าภายใน (ศรีราชาเบอร์ ๑) ๓/การคำนวณข้อมูลกรมศุลกากร

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิตและการส่งออก

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิต

(๑) พฤติกรรมการตอบสนองต่อราคาของเกษตรกร เนื่องจาก ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๒ และตลอดปี ๒๕๖๓ โรงงานแปรรูปรับซื้อเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกษตรกรขยายพื้นที่ปลูกสับปะรดในพื้นที่ว่าง รวมถึงปลูกแซมในสวนยางพาราที่ปลูกใหม่เพิ่มขึ้น และจะเพิ่มการดูแลรักษาต้น ส่งผลให้ผลผลิตรวมทั้งประเทศ ในปี ๒๕๖๔ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

(๒) สภาพอากาศ เนื่องจาก การปลูกสับปะรดส่วนใหญ่ของไทยอยู่ในพื้นที่บริเวณเชิงเขา ต้องอาศัยน้ำฝนจากธรรมชาติและสภาพอากาศหนาวเย็น โดยคาดว่า ปี ๒๕๖๔ สภาพอากาศจะเอื้ออำนวยต่อการผลิตสับปะรด ปริมาณน้ำฝนเพียงพอ ทำให้ต้นมีความสมบูรณ์ ส่งผลให้ผลผลิตรวมทั้งประเทศในปี ๒๕๖๔ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการส่งออก

(๑) ผลกระทบจากมาตรการเพื่อป้องกันการระบาดของโรคโควิด ๑๙ เช่น ล็อกดาวน์ การปิดด่านศุลกากร การหยุดให้บริการอำนวยความสะดวกทางการค้า การเคลื่อนย้ายแรงงาน เป็นปัจจัยลบทำให้เศรษฐกิจ โลกชะลอตัว ความต้องการสับปะรดกระป๋องและน้ำสับปะรดในตลาดโลกลดลง โดยเฉพาะกลุ่มธุรกิจท่องเที่ยว และร้านอาหาร ปัญหาการขาดแคลนแรงงานต่างด้าวในภาคอุตสาหกรรมสับปะรดของไทย ฯลฯ หากการทดลอง วัคซีนมีความคืบหน้า และมีการผ่อนปรนมาตรการล็อกดาวน์ รวมทั้งการดำเนินมาตรการเยียวยาและ ลดผลกระทบของโรคโควิด ๑๙ ในต่างประเทศ เช่น การช่วยเหลือภาคธุรกิจและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises: SMEs) มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ มาตรการดูแลครัวเรือนและการจ้างงาน จะทำให้เศรษฐกิจและความต้องการของตลาดมีทิศทางดีขึ้น

(๒) ปริมาณผลผลิตสับปะรดโลกและราคาสินค้าของประเทศคู่แข่ง คาดว่าปี ๒๕๖๔ สภาพอากาศจะเอื้ออำนวยต่อการเพิ่มขึ้นของปริมาณผลผลิตสับปะรดโลก รวมทั้งประเทศฟิลิปปินส์และอินโดนีเซีย ซึ่งเป็นการ ผลิตโดยบริษัทขนาดใหญ่ มีต้นทุนการผลิตต่ำรวมทั้งได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรทั่วไป (Generalized System of Preferences: GSP) จะเสนอราคาจำหน่ายต่ำกว่าไทย ทำให้ตัวแทนการค้า (Broker) จะปรับ การซื้อจากฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย เพิ่มขึ้น

(๓) แนวโน้มการบริโภคสินค้าเพื่อสุขภาพ ทำให้ตลาดโลกมีความต้องการสับปะรดสดและ น้ำผลไม้แบบคั้นสดเพิ่มขึ้น รวมทั้งราคาผลิตภัณฑ์นำผลไม้ชนิดอื่นมีแนวโน้มลดลง เป็นปัจจัยลบทำให้ความต้องการผลิตภัณฑ์สับปะรดแปรรูปและน้ำสับปะรดชะลอตัว

สับปะรดโรงงาน: เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ ของประเทศผู้ผลิตที่สำคัญ ๑๐ อันดับแรก ปี ๒๕๖๐-๒๕๖๒

ประเทศ	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (๑,๐๐๐ ไร่)			ผลผลิต (๑,๐๐๐ ตัน)			ผลผลิตต่อไร่ (กก.)		
	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒
รวมทั้งโลก	๖,๖๗๒	๖,๙๘๔	๗,๐๓๑	๒๖,๘๑๖	๒๗,๘๐๖	๒๘,๑๙๖	๔,๐๑๙	๓,๙๘๑	๔,๐๑๐
คอสตาริกา	๒๘๑	๒๘๑	๒๕๐	๓,๓๑๗	๓,๔๑๘	๓,๓๒๘	๑๑,๗๙๔	๑๒,๑๕๓	๑๓,๓๑๒
ฟิลิปปินส์	๔๑๒	๔๑๔	๔๑๓	๒,๖๗๒	๒,๗๓๑	๒,๗๔๘	๖,๔๗๗	๖,๖๐๒	๖,๖๕๗
บราซิล	๓๘๘	๔๔๘	๔๒๐	๒,๓๑๐	๒,๖๕๒	๒,๔๒๗	๕,๙๕๓	๕,๙๒๒	๕,๗๘๐
ไทย	๔๙๓	๕๕๘	๕๖๘	๒,๐๑๔	๒,๓๒๘	๒,๓๕๑	๔,๐๘๒	๔,๑๗๓	๔,๑๓๖
อินโดนีเซีย	๙๗	๙๒	๑๐๗	๑,๗๙๖	๑,๘๐๕	๒,๑๙๖	๑๘,๕๓๙	๑๙,๕๖๙	๒๐,๕๓๒
จีน	๕๑๑	๕๒๕	๕๔๗	๒,๐๔๘	๒,๐๕๗	๒,๑๕๙	๔,๐๐๙	๓,๙๑๗	๓,๙๔๙
อินเดีย	๖๙๔	๖๔๔	๖๕๐	๑,๘๖๑	๑,๗๐๖	๑,๗๑๑	๒,๖๘๓	๒,๖๕๐	๒,๖๓๒
ไนจีเรีย	๑,๒๑๔	๑,๒๓๕	๑,๒๕๖	๑,๖๐๑	๑,๖๓๖	๑,๖๗๑	๑,๓๑๙	๑,๓๒๕	๑,๓๓๑
เม็กซิโก	๑๒๕	๑๓๐	๑๔๑	๙๔๕	๑,๐๐๐	๑,๐๔๑	๗,๕๕๙	๗,๗๐๐	๗,๓๗๖
โคลัมเบีย	๑๓๙	๑๓๒	๑๔๖	๙๔๔	๘๙๙	๑,๐๐๙	๖,๗๗๑	๖,๗๙๑	๖,๙๐๓
อื่น ๆ	๒,๓๑๗	๒,๕๒๕	๒,๕๓๔	๗,๓๐๙	๗,๕๗๓	๗,๕๕๕	๓,๑๕๔	๒,๙๙๙	๒,๙๘๒

ที่มา : องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ

หมายเหตุ: ข้อมูลประเทศไทยปรับปรุงโดย สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

อันดับเรียงตามผลผลิต

ข้อมูล ณ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๔

สับปะรดโรงงาน: เนื้อที่ ผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ ราคา และมูลค่าของผลผลิต ปี ๒๕๕๔-๒๕๖๓

ปี	เนื้อที่เพาะปลูก (๑,๐๐๐ ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (๑,๐๐๐ ไร่)	ผลผลิต (๑,๐๐๐ ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/กก.)	มูลค่าของผลผลิต (ล้านบาท)
๒๕๕๔	๖๖๐	๖๔๖	๒,๕๙๓	๔,๐๑๒	๔.๙๒	๑๒,๗๕๙
๒๕๕๕	๖๒๕	๖๒๐	๒,๔๐๐	๓,๘๗๔	๓.๓๐	๗,๙๒๑
๒๕๕๖	๕๔๔	๕๓๓	๒,๐๖๘	๓,๘๘๐	๔.๕๓	๙,๓๖๘
๒๕๕๗	๔๗๖	๔๕๒	๑,๙๑๗	๔,๒๓๗	๗.๑๕	๑๓,๗๐๗
๒๕๕๘	๔๕๕	๔๔๗	๑,๘๒๕	๔,๐๘๕	๑๐.๒๙	๑๘,๗๗๙
๒๕๕๙	๕๐๔	๔๙๓	๒,๐๑๔	๔,๐๘๒	๑๐.๑๘	๒๐,๕๐๓
๒๕๖๐	๕๖๖	๕๕๘	๒,๓๒๘	๔,๑๗๓	๔.๙๕	๑๑,๕๒๔
๒๕๖๑	๕๗๖	๕๖๘	๒,๓๕๑	๔,๑๓๖	๒.๙๗	๖,๙๘๒
๒๕๖๒	๔๙๑	๔๘๕	๑,๘๒๕	๓,๗๖๐	๕.๙๑	๑๐,๗๘๖
๒๕๖๓	(p) ๔๓๔	(p) ๔๒๗	(p) ๑,๕๐๔	(p) ๓,๕๒๑	๑๐.๖๘	๑๖,๐๖๑

๓. ของจังหวัดราชบุรี

สับปะรดของจังหวัดราชบุรี พื้นที่ปลูกส่วนใหญ่อยู่ในเขตอำเภอบ้านคา อำเภอปากท่อ อำเภอจอมบึง และอำเภอสวนผึ้ง โดยมีการปลูกเพื่อส่งโรงงานแปรรูปสับปะรด และปลูกเพื่อรับประทานผลสด

พื้นที่ปลูกสับปะรดของจังหวัดราชบุรี มีลักษณะเป็นที่ราบ และที่ราบเชิงเขารวมทั้งอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก สำหรับพันธุ์สับปะรดที่เหมาะสมพื้นที่และเกษตรกรนิยมปลูกส่วนใหญ่ คือ พันธุ์ปัตตาเวีย ซึ่งเป็นพันธุ์ที่เหมาะสมกับดินทรายและดินร่วนปนทราย และเป็นสับปะรดที่ส่งเข้าเป็นวัตถุดิบของโรงงานแปรรูปสับปะรดประมาณร้อยละ ๖๐ และผลผลิตร้อยละ ๔๐ เป็นสับปะรดบริโภคสด

สับปะรดบ้านคา จังหวัดราชบุรี มีลักษณะเด่น รสหวานฉ่ำ ไม่กัดลิ้น กลิ่นหอม นับว่ามีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักและเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป เป็นอีกหนึ่งผลผลิตทางการเกษตรขึ้นชื่อของจังหวัดราชบุรี และเป็นที่ต้องการของตลาด โดยได้รับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ปลูกในพื้นที่ ๔ อำเภอ ได้แก่ อำเภอบ้านคา อำเภอปากท่อ อำเภอจอมบึง และอำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี มีเกษตรกรที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ตราสัญลักษณ์ ๘๙ ราย ในอำเภอบ้านคา จำนวน ๘๕๐ ไร่ ผลผลิต ๒,๐๐๐ ตัน (ข้อมูล ณ มีนาคม ๒๕๖๔)

พื้นที่ปลูกสับปะรดในชั้นความเหมาะสมต่างๆ รายอำเภอ

อำเภอ	พื้นที่ปลูกสับปะรด (ไร่)		รวม (ไร่)	พื้นที่ปลูกสับปะรด (ไร่)		รวม (ไร่)
	เหมาะสมมาก	เหมาะสมปานกลาง		เหมาะสมน้อย	ไม่เหมาะสม	
๑. จอมบึง	-	๖,๖๑๑.๓๓	๖๖๑๑.๓๓	๔๘๐.๓๒	๓๒๒.๑๗	๘๐๒.๔๙
๒. บ้านคา	๕๗๓.๘๓	๒๖,๙๗๗.๐๒	๒๗๕๕๐.๙	๔๐๑.๗	๑,๘๖๘.๔๙	๒๒๗๐.๑๙
๓. ปากท่อ	-	๙,๙๔๗.๘๓	๙๙๔๗.๘๓	๑,๔๑๒.๔๑	๗๖๗.๓๕	๒,๑๗๙.๗๖
๔. เมืองราชบุรี	-	๔๓.๗๕	๔๓.๗๕	-	-	
๕. สวนผึ้ง	๑๘๓.๖๕	๕,๗๑๑.๑๖	๕๘๙๔.๘๑	๗๐.๘๙	๒๕๗.๘๘	๓๒๘.๗๗
รวม	๗๕๗.๔๘	๔๙,๒๙๑.๐๙	๕๐,๐๔๘.๖	๒,๓๖๕.๓๒	๓,๒๑๕.๘๙	๕,๕๘๑.๒๑

ที่มา: Agri Map Online (ปี ๒๕๖๐)

การผลิตสับปะรดโรงงานของจังหวัดราชบุรี

อำเภอ	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)			เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)			ผลผลิต (ตัน)		
	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓
บ้านคา	๕๔,๐๘๐	๔๓,๔๐๐	๕๙,๐๑๐	๓๕,๖๔๖	๒๙,๕๑๕	๒๙,๕๐๕	๑๒๑,๘๓๘	๘๙,๙๐๓	๗๖,๐๕๐
สวนผึ้ง	๕,๖๐๕	๙,๑๗๐	๑๑,๑๔๗	๕,๐๓๕	๔,๑๑๖	๕,๕๗๔	๑๗,๕๐๗	๑๒,๙๓๒	๑๔,๓๖๗
ปากท่อ	๑๖,๘๘๑	๑๑,๓๔๐	๙,๘๙๒	๘,๒๒๔	๗,๒๙๕	๔,๙๔๖	๒๙,๕๐๘	๒๓,๓๙๕	๑๒,๗๔๘
จอมบึง	๒,๒๗๐	๑,๙๘๐	๕,๕๒๓	๓,๑๔๑	๒,๓๔๕	๒,๗๖๒	๑๐,๙๑๒	๗,๒๓๒	๗,๑๑๙
รวม	๗๘,๘๓๖	๖๕,๘๙๐	๘๕,๕๗๒	๕๒,๐๔๖	๔๓,๒๗๑	๔๒,๗๘๗	๑๗๙,๗๖๕	๑๓๓,๔๖๒	๑๑๐,๒๘๔

ที่มา : กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต สนง.เกษตรจังหวัดราชบุรี (เนื้อที่เพาะปลูก ๒๕๖๑ – ๒๕๖๓ เนื้อที่เก็บเกี่ยว ๒๕๖๓ และผลผลิต ๒๕๖๓) สนง.เศรษฐกิจการเกษตร เนื้อที่เก็บเกี่ยว ๒๕๖๑-๒๕๖๒ และผลผลิต ๒๕๖๑-๒๕๖๒

การผลิตสับปะรดผลสดของจังหวัดราชบุรี

อำเภอ	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)			เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)			ผลผลิต (ตัน)		
	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓
บ้านคา	๒๙,๑๒๐	๑๘,๖๐๐	๒๕,๙๗๓	๑๓,๘๖๐	๙,๗๓๘	๑๒,๙๘๖	๔๕,๑๙๙	๓๐,๐๗๓	๓๓,๔๖๕
สวนผึ้ง	๓,๐๑๘	๓,๙๓๐	-	๑,๖๘๒	๓,๐๖๕	-	๕,๕๕๑	๑๑,๘๗๖	-
ปากท่อ	-	๑,๒๖๐	-	-	๘๔๕	-	-	๔,๒๕๗	-
จอมบึง	-	๒๒๐	-	-	๑๒๖	-	-	๓๘๖	-
รวม	๓๒,๑๓๘	๒๔,๐๑๐	๒๕,๙๗๓	๑๕,๕๔๒	๑๓,๗๗๔	๑๒,๙๘๖	๕๐,๗๕๐	๔๖,๕๙๒	๓๓,๔๖๕

ที่มา : กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต สนง.เกษตรจังหวัดราชบุรี

สับปะรดโรงงาน : เปรียบเทียบ ผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ รายจังหวัด รายอำเภอ ปี ๒๕๖๒ กับ ๒๕๖๓

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)		ผลผลิต (ตัน)		ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	
	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๒	๒๕๖๓
ภาคตะวันตก (กาญจนบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์)	๒๗๑,๑๘๗	๒๔๐,๔๐๕	๙๔๙,๔๑๕	๘๕๐,๖๙๘	๓,๕๐๑	๓,๕๓๙
กาญจนบุรี	๑๘,๔๙๒	๑๖,๘๕๖	๕๗,๓๒๗	๕๐,๐๑๑	๓,๑๐๐	๒,๙๖๗
เพชรบุรี	๓๒,๗๖๓	๒๕,๘๘๒	๙๕,๑๗๔	๗๒,๗๒๑	๒,๙๐๕	๒,๘๑๐
ประจวบคีรีขันธ์	๑๗๖,๖๖๑	๑๕๙,๔๗๐	๖๖๓,๔๕๒	๖๑๓,๙๘๗	๓,๗๕๖	๓,๘๕๐
ราชบุรี	๔๓,๒๗๑	๓๘,๑๙๗	๑๓๓,๔๖๒	๑๑๓,๙๗๙	๓,๐๘๔	๒,๙๘๔
จอมบึง	๒,๓๔๕	๑,๙๑๖	๗,๒๓๒	๕,๗๖๑	๓,๐๘๔	๓,๐๐๗
สวนผึ้ง	๔,๑๑๖	๓,๘๖๑	๑๒,๙๓๒	๑๐,๙๖๕	๓,๑๔๒	๒,๘๔๐
ปากท่อ	๗,๒๙๕	๖,๐๓๖	๒๓,๓๙๕	๑๘,๖๘๑	๓,๒๐๗	๓,๐๙๕
บ้านคา	๒๙,๕๑๕	๒๖,๓๘๔	๘๙,๙๐๓	๗๘,๕๗๒	๓,๐๔๖	๒,๙๗๘

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑๐ จังหวัดราชบุรี

ราคาสับปะรดของจังหวัดราชบุรี

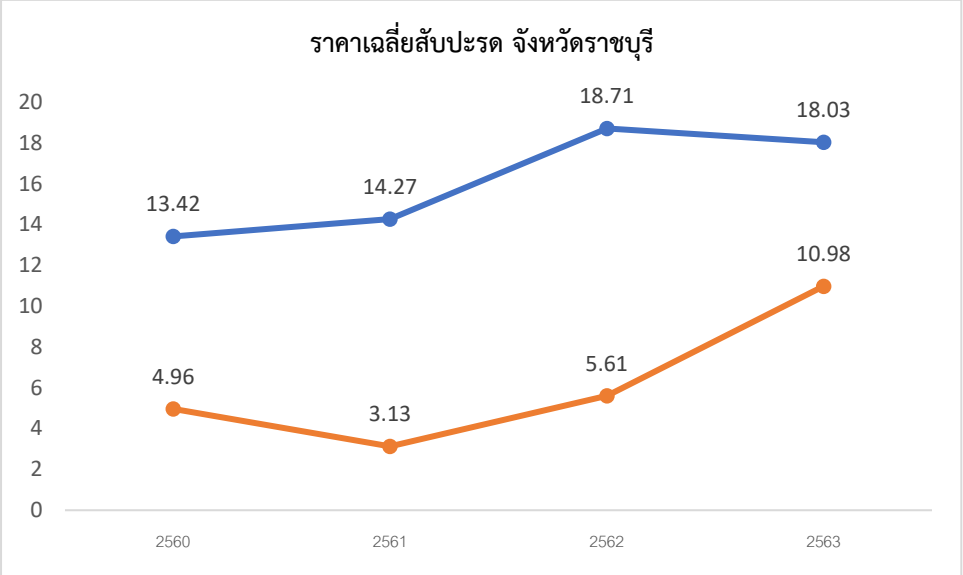

ที่มา สำนักงานพาณิชย์จังหวัดราชบุรี

ราคาสับปะรดเข้าสู่โรงงานแปรรูป

ปี	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	เฉลี่ย
๒๕๖๐	๖.๗๕	๖.๗๕	๖.๗๕	๕.๓๕	๔.๕๐	๔.๕๐	๔.๕๐	๔.๕๐	๔.๕๐	๔.๕	๓.๕๒	๓.๕๔	๔.๙๖
๒๕๖๑	๓.๔๕	๓.๔๕	๓.๕๐	๓.๗๕	๓.๗๕	๓.๗๕	๒.๒๐	๒.๒๐	๒.๒๐	๓.๔๐	๓.๐๕	๒.๙๐	๓.๑๓
๒๕๖๒	๓.๑๐	๓.๙๐	๔.๗๑	๕.๑๐	๖.๒๘	๗.๑๐	-	-	-	-	๗.๐๓	๗.๖๕	๕.๖๑
๒๕๖๓	๘.๕๐	๑๐.๖๐	๑๑.๒๔	๑๐.๗๓	๑๒.๐๐	๑๓.๗๐	๑๓.๗๕	๑๓.๕๐	-	๑๒.๑๐	๘.๗๕	๕.๙๕	๑๐.๙๘

ราคาสับปะรดผลสดเพิ่มการบริโภค

ปี	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	เฉลี่ย
๒๕๖๐	๑๒.๕๐	๑๒.๕๐	๑๒.๕๐	๑๒.๕๐	๑๐.๐๐	๑๑.๐๐	๑๒.๕๐	๑๔.๕๐	๑๗.๕๐	๑๗.๐๐	๑๕.๐๐	๑๓.๕๐	๑๓.๔๒
๒๕๖๑	๑๓.๕๐	๑๓.๕๐	๑๔.๕๐	๑๕.๕๐	๑๕.๕๐	๑๕.๕๐	๙.๕๐	๑๔.๐๐	๑๔.๐๐	๑๕.๐๐	๑๕.๗๕	๑๕.๐๐	๑๔.๒๗
๒๕๖๒	๑๖.๕๐	๑๗.๐๐	๑๗.๕๐	๑๘.๐๐	๑๘.๐๐	๑๘.๕๐	๑๘.๐๐	๒๐.๐๐	๒๑.๐๐	๒๑.๐๐	๑๙.๐๐	๒๐.๐๐	๑๘.๗๑
๒๕๖๓	๒๑.๐๐	๒๒.๐๐	๒๑.๖๖	๒๑.๐๐	๒๐.๐๐	๒๑.๖๒	๒๑.๗๑	๑๘.๕๐	๑๕.๙๒	๑๔.๑๐	๑๒.๗๕	๖.๑๕	๑๘.๐๓

จังหวัด	ร้อยละและปริมาณผลผลิต (ตัน)												รวม
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
ราชบุรี	๑๔.๗๐	๘.๔๙	๘.๓๗	๑๖.๔๖	๑๖.๗๘	๗.๖๑	๐.๙๗	๐.๒๖	๐.๑๙	๓.๒๖	๘.๓๘	๑๔.๕๓	๑๐๐
	๑๖,๗๕๕	๙,๖๗๗	๙,๕๔๐	๑๘,๗๖๑	๑๙,๑๒๖	๘,๖๗๔	๑,๑๐๖	๒๙๖	๒๑๗	๓,๗๑๖	๙,๕๕๑	๑๖,๕๖๑	๑๑๓,๙๗๙

สับปะรดโรงงาน : ร้อยละและปริมาณผลผลิตรายเดือน ปี ๒๕๖๓

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑๐ จังหวัดราชบุรี

ต้นทุนการผลิต

อำเภอบ้านคามีต้นทุนการผลิตสับปะรด เป็นเงิน ๒๕,๖๖๐ บาท ต่อไร่

ต้นทุนการผลิตสับปะรดต่อไร่ ปี ๒๕๖๒ อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี

รายการ	บาท
ค่าเตรียมดิน	๒,๘๐๐
ค่าหน่อพันธุ์ (รวมค่าปลูก)	๑๐,๐๐๐
ค่าสารเคมียาคุมหญ้า/ยาฆ่าหญ้า	๑,๕๐๐
ค่าปุ๋ยเคมี	๕,๐๐๐
สารบังคับออกดอก	๑,๖๖๐
ค่าขนส่ง	๒,๔๐๐
ค่าแรงงาน	๒,๓๐๐
รวม	**๒๕,๖๖๐**

ที่มา : แผนพัฒนาการเกษตรอำเภอบ้านคา ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕ (ฉบับทบทวน ๒๕๖๓)

ผลผลิตเฉลี่ย	๔,๕๐๐ กก./ไร่
ราคาผลผลิต กก.ละ	๖.๘๐ บาท
เป็นเงิน	๔๗,๖๐๐ บาท
หักต้นทุน	๒๕,๖๖๐ บาท
กำไร	๒๑,๙๔๐ บาท/ไร่

การจัดระบบการปลูกเพื่อกำหนดวันเก็บเกี่ยว

สับปะรดสามารถปลูกได้ตลอดทั้งปี แต่การวางแผนปลูกเพื่อกระจายผลผลิตให้ออกตลอดปี เพื่อป้องกันผลผลิตออกกระจุกตัวและราคาตกต่ำ เกษตรกรจึงปลูกทุกเดือนตลอดปีแต่ใช้วัสดุปลูกที่แตกต่างกัน เช่น ใช้หน่อใหญ่ ใช้จุก หรือใช้หน่อทุกขนาด (แต่ต้องคัดหน่อ) ซึ่งเกษตรกรทยอยปลูกโดย

-ปลายฤดูแล้งถึงต้นฤดูฝน ฤดูปลายแล้งต้นฝน ปลูกช่วงเดือนกุมภาพันธ์ ถึงเดือนพฤษภาคม การปลูกช่วงนี้ปลูกด้วยจุก การปลูกด้วยจุกเพื่อป้องกันไม่ให้สับปะรดออกดอกในช่วงฤดูสับปะรดปี เดือนพฤศจิกายน ถึงมกราคม และบังคับผลได้ในช่วงเดือนมีนาคม ถึงกรกฎาคม และจะเก็บเกี่ยวผลสับปะรดได้ในช่วงเดือนสิงหาคม ถึงธันวาคม แต่ต้นที่จะบังคับผลในช่วงเดือนมีนาคม ถึงเมษายน ต้องให้น้ำในช่วงเดือนธันวาคม ถึงมีนาคม เพื่อให้ต้นมีความสมบูรณ์

	ปลูก										
ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
	บังคับดอก						เก็บเกี่ยว				

- กลางฤดูฝนถึงปลายฤดูฝน ปลูกในช่วงเดือนมิถุนายน ถึงเดือนตุลาคม ปลูกตื้นกว่าช่วงฤดูแล้ง และปลูกด้วยหน่อ อาจเป็นหน่อขนาดเล็ก ขนาดกลางหรือขนาดใหญ่ก็ได้ แต่ต้องคัดขนาดหน่อที่มีขนาดเดียวกันปลูกในแปลงเดียวกัน โดยปกติสับปะรดที่ปลูกในช่วงนี้จะไม่ออกผลเองตามธรรมชาติในช่วงสับปะรดปี หรือถ้าออกก็น้อยมาก และสามารถบังคับผลได้ตั้งแต่เดือนเมษายน ถึงพฤศจิกายน และจะเก็บเกี่ยวผลผลิตสับปะรดในช่วงเดือนกันยายน ถึงมีนาคม ในกรณีที่บังคับผลช่วงเดือนสิงหาคม ถึงตุลาคม ต้องให้น้ำสับปะรดในช่วงเดือนธันวาคม ถึงกุมภาพันธ์ เพื่อให้ต้นมีความสมบูรณ์

					ปลูก						
ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
			บังคับดอก								
								เก็บเกี่ยว			
เก็บเกี่ยว											

- ฤดูแล้ง ฤดูแล้งช่วงเดือนพฤศจิกายน ถึงมกราคม การปลูกช่วงนี้ต้องให้ลึก หน่อพันธุ์ที่ใช้ ปลูกควรเป็นหน่อขนาดใหญ่ เพื่อให้บังคับออกดอกได้ในเดือนตุลาคม ถึงพฤศจิกายน และเก็บเกี่ยวผล สับปะรดในเดือนมีนาคม ถึงเมษายน กรณีนี้จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้น้ำช่วยในช่วงเดือนมกราคมถึงมีนาคม ซึ่งเป็นช่วงที่ผลกำลังโตหลังจากดอกบานแล้ว

											ปลูก
ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ปลูก									บังคับดอก		
		เก็บเกี่ยว									

ที่มา รายงานถอดบทเรียนศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี
โดย สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ ๒ จังหวัดราชบุรี (ปี ๒๕๖๐)

วิถีตลาดสับปะรดจังหวัดราชบุรี

สับปะรดโรงงาน เกษตรกรจะนำผลผลิตจำหน่ายใน ๓ ช่องทาง คือ

๑) เกษตรกรตกลงโควต้ากับโรงงานแปรรูปสับปะรดในพื้นที่โดยตรงร้อยละ ๒๕ ของผลผลิตทั้งหมด

๒) เกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินบ้านโป่งกระทิง จำกัด นำผลผลิตไปส่งให้กับโรงงานแปรรูปสับปะรดโดยตรงในโควต้าของสหกรณ์ฯ ร้อยละ ๑๕ ของผลผลิตทั้งหมด ซึ่งเกษตรกรจัดส่งผลผลิตให้โรงงานแปรรูปสับปะรดในพื้นที่ร้อยละ ๑๐ ของผลผลิตทั้งหมด และส่งเข้าโรงงานแปรรูปสับปะรดในจังหวัดอื่นร้อยละ ๕ ของผลผลิตทั้งหมด โดยสหกรณ์ฯ คิดค่าบริหารจัดการในอัตราร้อยละ ๒ ของยอดขายผลผลิต ทั้งนี้ สหกรณ์ฯจะมีการปันผลจากการเก็บค่าบริหารจัดการให้แก่เกษตรกรสมาชิกในอัตราร้อยละ ๕ จากยอดที่เก็บจากสมาชิก ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่จะใช้รถบรรทุก ๔ ล้อ ในการขนส่งผลผลิตไปขายให้แก่ผู้รวบรวมในจังหวัด และโรงงานแปรรูปสับปะรดในจังหวัด ซึ่งบรรทุกได้ประมาณ ๓ - ๔ ตัน สำหรับการขนส่งผลผลิตของเกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ไปยังโรงงานแปรรูปสับปะรดนอกจังหวัดจะใช้รถบรรทุก ๑๐ ล้อ ที่บรรทุกได้ประมาณ ๙ ตัน ซึ่งจะคุ้มกับค่าใช้จ่ายในการขนส่ง

๓) การจำหน่ายผลผลิตไปขายให้แก่ผู้รวบรวมในพื้นที่ร้อยละ ๒๐ ของผลผลิตทั้งหมด และผู้รวบรวมนำผลผลิตไปส่งให้โรงงานแปรรูปสับปะรดในพื้นที่ คือ บริษัท วีแอนด์เคสับปะรดกระป๋อง จำกัด ประมาณร้อยละ ๕ ของผลผลิตทั้งหมด และส่งโรงงานแปรรูปสับปะรดในจังหวัดอื่น ประมาณร้อยละ ๑๕ ของผลผลิตทั้งหมด

สับปะรดบริโภคสด เกษตรกรมีช่องทางจำหน่าย ๒ ช่องทาง คือ เกษตรกรนำผลผลิตไปขายเองในตลาดจังหวัดราชบุรี และจังหวัดอื่น และมีพ่อค้าเข้ามารับซื้อในแหล่งปลูกสับปะรดของเกษตรกร ประมาณร้อยละ ๔๐ ของผลผลิตทั้งหมด

แผนภาพ วิถีตลาดสับปะรดของจังหวัดราชบุรี

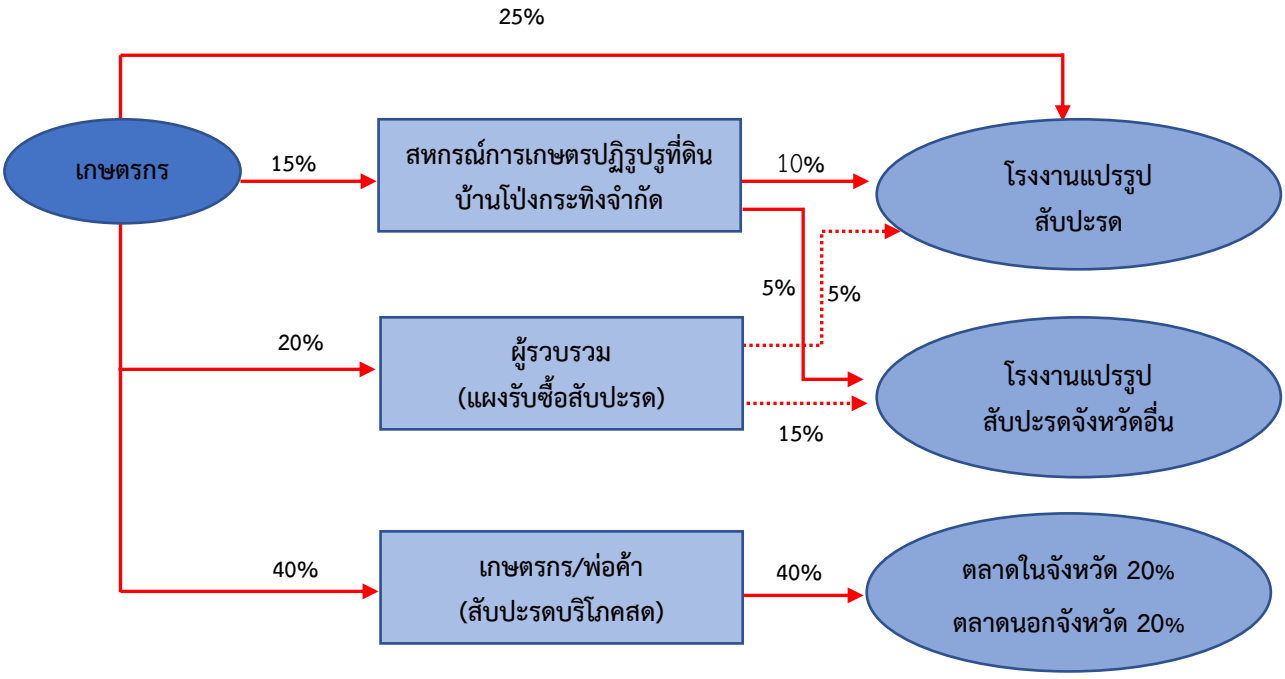

ที่มา : จากการสำรวจของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑๐ จังหวัดราชบุรี

แผนงาน / โครงการสับปะรดราชบุรี

สภาพปัญหาสับปะรดราชบุรี

๑. สับปะรดโรงงานราคาตกต่ำ ในช่วงผลผลิตล้นตลาด (พฤษภาคม - กรกฎาคม และ พฤศจิกายน – ธันวาคม ของทุกปี)

๒. บางช่วงผลผลิตไม่เพียงพอกับความต้องการ เนื่องจากเป็นช่วงฤดูแล้ง และนอกฤดูการผลิต ผลผลิตเสียหายจากการขาดน้ำและแสงแดดจัด รวมถึงการระบาดของโรคเหี่ยว

๓. ปัญหาขาดแคลนแรงงานในอุตสาหกรรมแปรรูปสับปะรด (แรงงานไทยไม่นิยมทำงานในโรงงานสับปะรดกระป๋องเพราะกลัวกรดจากน้ำสับปะรดกัดมือ)

๔. การปลูกสับปะรดของจังหวัดราชบุรีอาศัยวิธีธรรมชาติเป็นหลัก ส่งผลต่อคุณภาพผลผลิต และเกิดโรคพืช

๕. ราคาสับปะรดผันผวน (ไม่มีเสถียรภาพราคา) โดยเฉพาะสับปะรดโรงงาน

สรุปโครงการด้านสับปะรดของจังหวัดราชบุรี ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕

ปีงบประมาณ	โครงการ	กิจกรรม	หน่วยดำเนินการ	แหล่งงบประมาณ	วงเงิน (บาท)
๒๕๖๓	โครงการแปลงต้นแบบการผลิตสับปะรดผลสดคุณภาพ	สร้างแปลงต้นแบบการผลิตสับปะรดผลสดเป็นจุดเรียนรู้	สนง. เกษตรจังหวัด	งบจังหวัด	๗๗๐,๐๐๐
๒๕๖๔	โครงการยกระดับเกษตรแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่และเชื่อมโยงตลาด (พื้นที่ดำเนินการแปลงใหญ่สับปะรดผลสด ต.บ้านคา คุณระดม แสนชมพู)	อบรมเกษตรกร จัดซื้อเครื่องจักรสำหรับการผลิต / แปรรูป	สนง. เกษตรอำเภอบ้านคา	งบเงินกู้ Covid-๑๙	๒,๙๙๙,๕๐๐
	โครงการยกระดับเกษตรแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่และเชื่อมโยงตลาด (พื้นที่ดำเนินการแปลงใหญ่สับปะรดผลสด ต.บ้านบึง คุณสุรินทร์ ภักดี)	อบรมเกษตรกร จัดซื้อเครื่องจักรสำหรับการผลิต / แปรรูป	สนง. เกษตรอำเภอบ้านคา	งบเงินกู้ Covid-๑๙	๒,๙๙๙,๕๐๐
	โครงการยกระดับเกษตรแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่และเชื่อมโยงตลาด (พื้นที่ดำเนินการแปลงใหญ่สับปะรดผลสด ต.หนองพันจันทร์ คุณจันทร์ เรืองเรรา)	อบรมเกษตรกร จัดซื้อเครื่องจักรสำหรับการผลิต / แปรรูป	สนง. เกษตรอำเภอบ้านคา	งบเงินกู้ Covid-๑๙	๒,๙๙๙,๕๐๐
๒๕๖๕	โครงการแปรรูปจากผลผลิตสับปะรด (หัตถกรรมเส้นใยใบสับปะรด)	ฝึกอบรมหัตถกรรมสิ่งประดิษฐ์แปรรูปจากใบสับปะรด	อำเภอบ้านคา	งบจังหวัด	๓๐๐,๐๐๐

สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สับปะรดบ้านคา

สับปะรดบ้านคา มีลักษณะเด่น รสหวานฉ่ำ ไม่กัดลิ้น กลิ่นหอม ปลูกในพื้นที่ ๔ อำเภอ ได้แก่ อำเภอจอมบึง อำเภอ ปากท่อ อำเภอสวนผึ้ง และอำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี มีเกษตรกรที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ตราสัญลักษณ์ ๘๙ ราย ในอำเภอบ้านคา จำนวน ๘๕๐ ไร่ ผลผลิต ๒,๐๐๐ ตัน (ข้อมูล ณ มีนาคม ๒๕๖๔)

ประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญา

เรื่อง การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

สับปะรดบ้านคา

ทะเบียนเลขที่ สช 59100086

เพื่อให้การขึ้นทะเบียนสิ่งปงชี้ทางภูมิศาสตร์เป็นไปตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งปงชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 กรมทรัพย์สินทางปัญญาจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ให้ขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ สับปะรดบ้านคา คำขอเลขที่ 58100120 ทะเบียนเลขที่ สช 59100086 ซึ่งมีรายการทางทะเบียนตามบัญชีแนบท้ายประกาศฉบับนี้

ทั้งนี้ ให้มีผลตั้งแต่วันยื่นคำขอขึ้นทะเบียน 28 เมษายน 2558

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. 2559

(นายทศพล ทังสุบุตร)
รองอธิบดี รักษาราชการแทน
อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา

ทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

สับปะรดบ้านคา

(๑) เลขที่คำขอ	๕๘๑๐๐๑๒๐	ทะเบียนเลขที่	ลช ๕๙๑๐๐๐๘๖
(๒) วันที่ยื่นคำขอ	๒๘ เมษายน ๒๕๕๘	วันที่ขึ้นทะเบียน	๒๘ เมษายน ๒๕๕๘
(๓) ผู้ขอขึ้นทะเบียน	จังหวัดราชบุรี		
	ที่อยู่ ๑๕๔/๓๐๕ ถนนสุริยวงศ์ ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี		
(๔) รายการสินค้า	สับปะรดบ้านคา		

(๕) คุณภาพ ชื่อเสียง คุณสมบัติหรือคุณลักษณะเฉพาะของสินค้า

คำนิยาม

สับปะรดบ้านคา (Bankha Pineapple) หมายถึง สับปะรดพันธุ์ปัตตาเวีย รสหวานฉ่ำ ไม่กัดลิ้น มีกลิ่นหอม เนื้อละเอียด หนานิ่ม มีตาผลค่อนข้างตื้น เมื่อปอกเปลือกแล้วตาผลจะติดออกไปกับเปลือกปลูกในพื้นที่ ๔ อำเภอ ได้แก่ อำเภอจอมบึง อำเภอปากท่อ อำเภอสวนผึ้ง อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี

ลักษณะของสินค้า

(๑) พันธุ์สับปะรด : พันธุ์ปัตตาเวีย

(๒) ลักษณะทางกายภาพ

- รูปทรง ผลขนาดใหญ่จะเป็นทรงกรวย คือส่วนโคนผลมีความกว้างมากกว่าส่วนปลายผล ขนาดกลางและเล็ก จะมีรูปทรงกระบอก คือส่วนโคนและส่วนปลายผลมีความกว้างใกล้เคียงกัน น้ำหนักผลอยู่ระหว่าง ๑-๓ กิโลกรัม หรือเฉลี่ยประมาณ ๒.๒ กิโลกรัม
- ใบ มีสีเขียวเข้มและเป็นร่องตรงกลาง ผิวใบด้านบนเป็นเงามัน ส่วนใต้ใบจะมีสีออกเทาเงิน ตรงบริเวณกลางใบมีสีแดงอมน้ำตาล
- ตา ค่อนข้างตื้น
- เนื้อ ละเอียด หนานิ่ม สีเหลืองสวย
- รสชาติ หวานฉ่ำ ไม่กัดลิ้น มีกลิ่นหอม

กระบวนการผลิต

การปลูก

(๑) มีทั้งปลูกแบบพืชเชิงเดี่ยว และปลูกเป็นพืชแซมในสวนยางพารา เนื่องจากสับปะรดเป็นพืชที่ไม่ต้องการน้ำในการเจริญเติบโตมากนัก ปลูกได้ตลอดทั้งปี การปลูกในฤดูฝน ต้องฝังหน่อให้เอียง ๔๕ องศา เพื่อป้องกันน้ำขังในยอด แต่ถ้าปลูกในฤดูแล้งฝังหน่อให้ตั้งตรง การปลูกส่วนใหญ่ใช้ระบบแถวคู่ ระยะปลูกแตกต่างกันไปตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

(๒) สับปะรดบ้านคาเป็นพืชหลายฤดู จึงต้องเตรียมพื้นที่ปลูกอย่างดีให้เหมาะสมกับการเจริญเติบโต โดยพื้นที่ที่เคยปลูกสับปะรดให้สับใบและต้นสับปะรดแล้วตากทิ้งไว้ ๒-๓ เดือน หลังจากนั้นไถดิน ตากดินทิ้งไว้ ๗-๑๐ วัน แล้วพรวนดินอีก ๑ ครั้ง แล้วคราดเศษรากเง้า ตอเก่าสับปะรดและวัชพืชทุกชนิดที่เหลือออกไปทำลายนอกแปลง ทำแนวปลูกหรือยกแนวให้สูงประมาณ ๑๕ เซนติเมตร เพื่อป้องกันการชะล้างของหน้าดิน

(๓) การเตรียมพันธุ์ มีการคัดขนาดหน่อพันธุ์และจุกพันธุ์ก่อนปลูก โดยใช้หน่อพันธุ์และ/หรือจุกพันธุ์ที่มีขนาดสม่ำเสมอ หรือใกล้เคียงกัน อัตราการปลูก ๗,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ หน่อ/ไร่

(๔) การให้น้ำ โดยใช้น้ำฝนที่ตกสม่ำเสมอทั้งปี หากในช่วงฤดูแล้งหรือฝนทิ้งช่วง มีการให้น้ำ ต้นสับปะรดที่กำลังเจริญเติบโต และหยุดให้น้ำก่อนการเก็บเกี่ยว ๑๕-๓๐ วัน

การเก็บเกี่ยว

(๑) สับปะรดจะเริ่มให้ผลผลิตเมื่อต้นมีอายุ ๘ เดือน – ๑ ปีขึ้นไป และจะให้ผลผลิตได้ ๓-๔ ปี จะเก็บเกี่ยวหลังออกดอก ๑๕๐ วัน หรืออาจมากน้อยกว่านี้ขึ้นอยู่กับฤดูกาล

(๒) การเก็บเกี่ยวจะเก็บเกี่ยวพร้อมจุกและก้าน โดยเก็บเกี่ยวผลสับปะรดที่ร่องตาตื้นเต็มที่ ก้านผลเหี่ยวเล็กน้อย ดอกย่อยเหี่ยวแห้ง ตาด้านล่างของผลเปิดมากกว่าหรือเท่ากับ ๑ ตา สับปะรดแก่ต้องมีเนื้อสีเหลือง ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๕ ของความยาวผล

การบรรจุหีบห่อ

รายละเอียดบนฉลากให้ประกอบด้วยคำว่า “สับปะรดบ้านคา” และ/หรือ “Bankha Pineapple” และ/หรือ “Sapparot Bankha”

(๖) ความสัมพันธ์ระหว่างสินค้ากับแหล่งภูมิศาสตร์

ลักษณะภูมิประเทศ

อำเภอบ้านคา อำเภอสวนผึ้ง อำเภอจอมบึง และอำเภอปากท่อ เป็น ๔ อำเภอในจำนวน ๑๐ อำเภอของจังหวัดราชบุรี ที่มีลักษณะภูมิประเทศใกล้เคียงกัน จัดอยู่ในพื้นที่ภูเขาสูงและพื้นที่ราบสูง ความสูงของพื้นที่โดยเฉลี่ยสูงกว่าระดับน้ำทะเล ๒๐๐-๑,๔๐๐ เมตร ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ แต่เนื่องจากมีเทือกเขาตะนาวศรีกั้นอยู่จึงทำให้ได้รับลมมรสุมจากอินเดีย และทะเลอันดามันไม่เต็มที่ ส่วนใหญ่เป็นฝนช่วงปลายฤดูฝนที่มาพร้อมกับร่องความกดอากาศต่ำ ทำให้มีฝนตกชุกในช่วงเดือนกันยายน-พฤศจิกายน ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๑,๐๐๐-๑,๒๕๐ มิลลิเมตรต่อปี อุณหภูมิอยู่ระหว่าง ๑๓-๓๘ องศาเซลเซียล แต่ในฤดูหนาวบริเวณเชิงเขาหรือหุบเขาจะมีสภาพอากาศหนาวมาก อุณหภูมิเฉลี่ย ๘-๑๕ องศาเซลเซียล ลักษณะดินส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย ระบายน้ำได้ดี ความเป็นกรด-ด่างของดิน ๔.๕-๕.๕ จากสภาพภูมิศาสตร์และสภาพภูมิกาศดังกล่าวส่งผลให้การปลูกสับปะรดได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ ด้วยรสชาติที่เป็นเอกลักษณ์จึงทำให้สับปะรดบ้านคามีความแตกต่างจากสับปะรดในแหล่งอื่น

ประวัติความเป็นมา

การปลูกสับปะรดบ้านคา เริ่มจากเกษตรกรจากอำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้ย้ายการตั้งถิ่นฐานและขยายพื้นที่ปลูกสับปะรด โดยนำหน่อพันธุ์สับปะรดปัตตาเวียจากอำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์มาปลูกในเขตพื้นที่อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี (ซึ่งครอบคลุมพื้นที่อำเภอสวนผึ้งและอำเภอบ้านคาในปัจจุบัน) ในช่วงนั้นจึงนิยมเรียกว่า “สับปะรดสวนผึ้ง” แต่เนื่องจากอำเภอสวนผึ้งมีอาณาเขตกว้างขวางและมีประชากรมาก กระทรวงมหาดไทยจึงได้แบ่งท้องที่อำเภอสวนผึ้งตั้งเป็นกิ่งอำเภอบ้านคาและยกฐานะเป็นอำเภอบ้านคาตามลำดับ พื้นที่ผลิตสับปะรดส่วนใหญ่อยู่ในเขตพื้นที่อำเภอบ้านคาทำให้เป็นที่รู้จักและเป็นที่ยอมรับโดยทั่วกันว่า “สับปะรดบ้านคา” คือ ของดีของจังหวัดราชบุรี จัดเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดราชบุรี รองจากข้าว และอ้อย ด้วยคุณภาพ รสชาติ และเอกลักษณ์เฉพาะตัว ทำให้ “สับปะรดบ้านคา” เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคจำนวนมาก

(๗) ขอบเขตที่ตั้งแหล่งภูมิศาสตร์

ขอบเขตการปลูกสับปะรดบ้านคา ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดราชบุรีใน ๔ อำเภอ ได้แก่ อำเภอจอมบึง อำเภอปากท่อ อำเภอสวนผึ้ง และอำเภอบ้านคา รายละเอียดตามแผนที่

(๘) เงื่อนไขที่นายทะเบียนกำหนดตามมาตรา ๑๕

(๑) จัดให้มีระบบการตรวจสอบและควบคุมทั้งการบวนการผลิต ในระดับผู้ผลิตและระดับจังหวัด

(๒) จัดให้มีการขึ้นทะเบียนสมาชิกเกษตรกรผู้เพาะปลูก และผู้ประกอบการที่ประสงค์จะขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สับปะรดบ้านคา

(๓) ผู้ขอขึ้นทะเบียนต้องจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับสมาชิกผู้ขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สับปะรดบ้านคา

(๙) การพิสูจน์แหล่งกำเนิด

(๑) สับปะรดบ้านคาต้องมีการปลูกในเขตพื้นที่ อำเภอจอมบึง อำเภอปากท่อ อำเภอสวนผึ้ง และอำเภอบ้านคา ตามกระบวนการผลิตข้างต้น

(๒) กระบวนการผลิตจะต้องผ่านการควบคุมตรวจสอบ คือมีการขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ปลูกสับปะรดบ้านคา รวมทั้งต้องมีเอกสารกำกับเพื่อตรวจสอบย้อนกลับได้

แผนที่แสดงแหล่งภูมิศาสตร์
สับปะรดบ้านคา

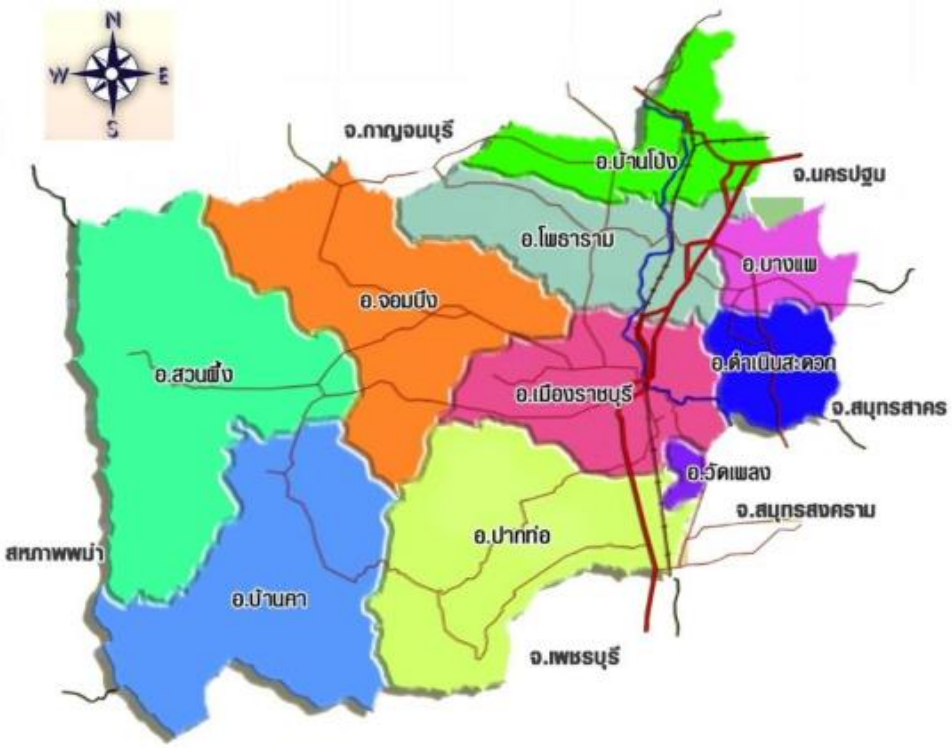

ขอบเขตพื้นที่การผลิตสับปะรดบ้านคา ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดราชบุรี ๔ อำเภอ ได้แก่ อำเภอจอมบึง อำเภอปากท่อ อำเภอสวนผึ้ง และอำเภอบ้านคา

ภาคผนวก

คำสั่งคณะกรรมการนโยบายและพัฒนาสับปะรดแห่งชาติ
ที่ ๑ /๒๕๖๐
เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านการผลิตสับปะรด

ด้วยมติที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายและพัฒนาสับปะรดแห่งชาติ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๙ เห็นชอบให้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านการผลิตสับปะรด และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ได้เห็นชอบยุทธศาสตร์สับปะรด ปี ๒๕๖๐ – ๒๕๖๙ เรียบร้อยแล้ว

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานด้านการพัฒนาสับปะรด เกษตรกร และสหกรณ์ผู้ปลูกสับปะรดภายใต้ยุทธศาสตร์สับปะรด ปี ๒๕๖๐ – ๒๕๖๙ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในการนี้ อาศัยอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายและพัฒนาสับปะรดแห่งชาติ ข้อ ๕ จึงแต่งตั้งคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านการผลิตสับปะรด โดยมีองค์ประกอบ และอำนาจหน้าที่ ดังนี้

องค์ประกอบ

๑. รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ได้รับมอบหมาย	ประธาน
๒. ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ได้รับมอบหมาย	รองประธาน
๓. เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๔. ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๕. อธิบดีกรมการค้าภายใน หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๖. อธิบดีกรมการจัดหางาน หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๗. ผู้แทนสำนักงบประมาณ	อนุกรรมการ
๘. อธิบดีกรมชลประทาน หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๙. อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๐. อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๑. อธิบดีกรมวิชาการเกษตร หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๒. อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๓. เลขาธิการสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๔. ผู้อำนวยการสถาบันอาหาร หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๕. นายกสมาคมชาวไร่สับปะรดไทย หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๖. ประธานชุมนุมสหกรณ์พัฒนาสับปะรดแห่งประเทศไทย จำกัด หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๗. นายกสมาคมผู้ผลิตอาหารสำเร็จรูป หรือผู้แทน	อนุกรรมการ

/๑๘. นายกสมาคม...

๑๘. นายกสมาคมอุตสาหกรรมสับปะรดไทย หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๙. ผู้อำนวยการสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	อนุกรรมการ และเลขานุการ
๒๐. ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร หรือผู้แทน	อนุกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

๑. จัดทำแผนงาน โครงการ ตามกลยุทธ์และมาตรการในยุทธศาสตร์สับปะรดปี ๒๕๖๐ – ๒๕๖๙ ด้านการผลิต และด้านบริหารจัดการที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้หน่วยงานที่รับผิดชอบรับไปดำเนินการ

๒. ขับเคลื่อนการดำเนินการตามแผนงาน โครงการ ในข้อ ๑ และรายงานผลการดำเนินงาน รวมทั้งปัญหาอุปสรรคต่อคณะกรรมการนโยบายและพัฒนาสับปะรดแห่งชาติทุกไตรมาส

๓. เสนอแนะแนวทางหรือมาตรการในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านการผลิตสับปะรด

๔. แต่งตั้งคณะทำงาน หรือเชิญบุคคล ผู้แทนหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน เพื่อมาชี้แจง หรือให้ข้อมูลต่อคณะอนุกรรมการตามความจำเป็น

๕. ปฏิบัติภารกิจอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 2 เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๐

พลอากาศเอก

(ประจิน จั่นตอง)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการนโยบายและพัฒนาสับปะรดแห่งชาติ

คำสั่งคณะกรรมการนโยบายและพัฒนาสับปะรดแห่งชาติ
ที่ ๒ /๒๕๖๐
เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านอุตสาหกรรมแปรรูปสับปะรด

ด้วยมติที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายและพัฒนาสับปะรดแห่งชาติ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๙ เห็นชอบให้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านอุตสาหกรรมแปรรูปสับปะรด และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ได้เห็นชอบยุทธศาสตร์สับปะรด ปี ๒๕๖๐ – ๒๕๖๙ เรียบร้อยแล้ว

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานด้านการพัฒนาประสิทธิภาพการแปรรูปของอุตสาหกรรมสับปะรด ภายใต้ยุทธศาสตร์สับปะรด ปี ๒๕๖๐ – ๒๕๖๙ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในการนี้ อาศัยอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายและพัฒนาสับปะรดแห่งชาติ ข้อ ๕ จึงแต่งตั้งคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านอุตสาหกรรมแปรรูปสับปะรด โดยมีองค์ประกอบ และอำนาจหน้าที่ ดังนี้

องค์ประกอบ

๑. รองปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ที่ได้รับมอบหมาย	ประธาน
๒. ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม	รองประธาน
๓. อธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๔. เลขาธิการคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๕. เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๖. เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๗. อธิบดีกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๘. ผู้แทนสำนักงบประมาณ	อนุกรรมการ
๙. ผู้แทนกลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ
๑๐. ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๑. เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๒. ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๓. ผู้อำนวยการสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๔. กรรมการผู้จัดการธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๕. ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือผู้แทน	อนุกรรมการ

/๑๖. ผู้แทน...

๑๖. ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม — อนุกรรมการและเลขานุการ

๑๗. ผู้อำนวยการสถาบันอาหาร หรือผู้แทน — อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

๑. จัดทำแผนงาน โครงการ ตามกลยุทธ์และมาตรการในยุทธศาสตร์สับปะรดปี ๒๕๖๐ – ๒๕๖๙ ด้านอุตสาหกรรมแปรรูปสับปะรด และด้านบริหารจัดการที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้หน่วยงานที่รับผิดชอบรับไปดำเนินการ

๒. ขับเคลื่อนการดำเนินการตามแผนงาน โครงการ ในข้อ ๑ และรายงานผลการดำเนินงาน รวมทั้งปัญหาอุปสรรคต่อคณะกรรมการนโยบายและพัฒนาสับปะรดแห่งชาติทุกไตรมาส

๓. เสนอแนะแนวทางหรือมาตรการในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาอุตสาหกรรมแปรรูปสับปะรด

๔. แต่งตั้งคณะทำงาน หรือเชิญบุคคล ผู้แทนหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน เพื่อมาชี้แจงหรือให้ข้อมูลต่อคณะอนุกรรมการตามความจำเป็น

๕. ปฏิบัติภารกิจอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๐

พลอากาศเอก

(ประจิน จั่นตอง)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการนโยบายและพัฒนาสับปะรดแห่งชาติ

คำสั่งคณะกรรมการนโยบายและพัฒนาสับปะรดแห่งชาติ
ที่ ๔ /๒๕๖๐
เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านอุตสาหกรรมแปรรูปสับปะรด
(แก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ ๑)

ตามคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านอุตสาหกรรมแปรรูปสับปะรด ที่ ๒/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๐ ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านอุตสาหกรรมแปรรูปสับปะรด ไปแล้วนั้น

เพื่อให้การดำเนินงานด้านการพัฒนาประสิทธิภาพการแปรรูปของอุตสาหกรรมสับปะรดภายใต้ยุทธศาสตร์สับปะรด ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๙ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านอุตสาหกรรมแปรรูปสับปะรด ควรมีผู้แทนทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมสับปะรดเป็นอนุกรรมการ โดยการประชุมคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านอุตสาหกรรมแปรรูปสับปะรด ครั้งที่ ๒/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๐ มีมติเห็นควรเพิ่มเติมสมาคมอุตสาหกรรมสับปะรดไทยและสมาคมผู้ผลิตอาหารสำเร็จรูป เข้าร่วมเป็นอนุกรรมการในคณะอนุกรรมการดังกล่าว ทั้งนี้ อาศัยอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายและพัฒนาสับปะรดแห่งชาติ ข้อ ๕ จึงขอแก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งดังกล่าว โดยให้ยกเลิกข้อความในองค์ประกอบของคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านอุตสาหกรรมแปรรูปสับปะรด ที่ ๒/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๐ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

องค์ประกอบ

๑.	รองปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ที่ได้รับมอบหมาย	ประธาน
๒.	ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม	รองประธาน
๓.	อธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๔.	เลขาธิการคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๕.	เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๖.	เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๗.	อธิบดีกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๘.	ผู้แทนสำนักงบประมาณ	อนุกรรมการ
๙.	ผู้แทนกลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ
๑๐.	ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๑.	เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๒.	ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ	อนุกรรมการ
๑๓.	ผู้อำนวยการสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือผู้แทน	อนุกรรมการ

/๑๔. กรรมการ...

๑๔.	กรรมการผู้จัดการธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๕.	ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๖.	นายกสมาคมอุตสาหกรรมสับปะรดไทย หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๗.	นายกสมาคมผู้ผลิตอาหารสำเร็จรูป หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๘.	ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๙.	ผู้อำนวยการสถาบันอาหาร หรือผู้แทน	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คำสั่งใดขัดหรือแย้งกับคำสั่งนี้ ให้ใช้คำสั่งนี้แทน
ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

พลอากาศเอก
(ประจิน จั่นตอง)
รองนายกรัฐมนตรี
ประธานกรรมการนโยบายและพัฒนาสับปะรดแห่งชาติ

สำเนา

คำสั่งจังหวัดราชบุรี
ที่ ๒๙๓๖ /๒๕๖๑
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการสับปะรดจังหวัดราชบุรี (Pine Apple Board)

.....

จังหวัดราชบุรี มีพื้นที่เพาะปลูกสับปะรดเป็นจำนวนมาก มีทั้งปลูกเพื่อส่งโรงงานอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องและบริโภคสด ซึ่งมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคผลสด เนื่องจากมีรสชาติดีจนได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) แต่เนื่องจากราคาสับปะรด มีความผันผวน ไม่มีเสถียรภาพ ทำให้บางช่วงเวลาเกษตรกรประสบสภาวะขาดทุน หรือบางครั้งผลผลิตไม่เพียงพอกับความต้องการของตลาด ดังนั้นเพื่อให้มีการจัดการที่ดีทั้งในด้านการผลิต การรวบรวม การตรวจสอบคุณภาพ การแปรรูป การตลาด และด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้อง จึงแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการสับปะรดจังหวัดราชบุรี ประกอบด้วย

๑. องค์ประกอบ

๑. ผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี	ประธานกรรมการ
๒. รองผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี (ที่กำกับดูแลงานสำนักงานเกษตรจังหวัด)	รองประธานกรรมการ
๓. เกษตรและสหกรณ์จังหวัดราชบุรี	กรรมการ
๔. สหกรณ์จังหวัดราชบุรี	กรรมการ
๕. พาณิชย์จังหวัดราชบุรี	กรรมการ
๖. อุตสาหกรรมจังหวัดราชบุรี	กรรมการ
๗. ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินราชบุรี	กรรมการ
๘. ผู้อำนวยการโครงการชลประทานราชบุรี	กรรมการ
๙. ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาราชบุรี	กรรมการ
๑๐. ผู้จัดการบริษัท วี แอนด์ เค สับปะรดกระป๋อง จำกัด	กรรมการ
๑๑. เกษตรอำเภอบ้านคา	กรรมการ
๑๒. เกษตรอำเภอสวนผึ้ง	กรรมการ
๑๓. เกษตรอำเภอปากท่อ	กรรมการ
๑๔. เกษตรอำเภอจอมบึง	กรรมการ
๑๕. ประธานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี	กรรมการ
๑๖. ประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัดราชบุรี	กรรมการ
๑๗. ผู้จัดการตลาดกลางผักและผลไม้ตลาดศรีเมือง	กรรมการ
๑๘. นายจันทร์ เรืองเรรา ประธานแปลงใหญ่สับปะรดตำบลหนองพันจันทร์	กรรมการ
๑๙. นางสุรินทร์ ภักดี ประธานแปลงใหญ่สับปะรดตำบลบ้านบึง	กรรมการ
๒๐. นายฉัตรชัย ธนิกกุล ผู้แทนเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรดบ้านคา	กรรมการ
๒๑. นายสาย ทองศรี ผู้แทนเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรดบ้านคา	กรรมการ
๒๒. นายชวน ฉ่ำตากล้อง ผู้แทนเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรดอำเภอสวนผึ้ง	กรรมการ

/๒๓.นายผวน...

๒๓. นายผวน ยิ้มรอด ผู้แทนเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรดอำเภอปากท่อ	กรรมการ
๒๔. นายพิชัย วรรณคะนึง ผู้แทนเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรดอำเภอจอมบึง	กรรมการ
๒๕. นางสุจินต์ พลับอิน ผู้แทนแผงสับปะรดโรงงาน	กรรมการ
๒๖. นางประเสริฐ จิตต์สกุล ผู้แทนแผงสับปะรดผลสด	กรรมการ
๒๗. เกษตรจังหวัดราชบุรี	กรรมการและเลขานุการ
๒๘. หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต สำนักงานเกษตรจังหวัดราชบุรี	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

๒. อำนาจหน้าที่

๑. รวบรวมข้อมูลการผลิต จำนวนเกษตรกร พื้นที่เพาะปลูก ปริมาณผลผลิต ผู้รวบรวมผลผลิต (แผง) ข้อมูลด้านการตลาดสับปะรดผลสด และสับปะรดโรงงานในจังหวัด

๒. วางแนวทางส่งเสริมพัฒนาคุณภาพ ปริมาณสินค้าให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และติดตามประเมินสถานการณ์ด้านการผลิต การตลาด เสนอมาตรการ เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

๓. จัดทำโครงการ/กิจกรรม ด้านการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านต่างๆตามความเหมาะสมต่อสถานการณ์

๔. ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

(นายชยาวุธ จันทร)
ผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี

คำสั่งคณะกรรมการนโยบายและพัฒนาสับปะรดแห่งชาติ
ที่ ๑ /๒๕๖๓
เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาสับปะรด

ด้วยคณะกรรมการนโยบายและพัฒนาสับปะรดแห่งชาติ ในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ได้มีมติเห็นชอบให้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาสับปะรด เพื่อพัฒนาด้านการผลิต ด้านอุตสาหกรรมแปรรูป ด้านการตลาดและส่งออกสับปะรด ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น เพื่อให้การพัฒนาและแก้ไขปัญหาสับปะรดเป็นไปด้วยความเรียบร้อย อาศัยอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายและพัฒนาสับปะรดแห่งชาติ ข้อ ๕ จึงแต่งตั้งคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาสับปะรด โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

องค์ประกอบ

๑.	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ประธานอนุกรรมการร่วม (ด้านการผลิต)
๒.	ปลัดกระทรวงพาณิชย์	ประธานอนุกรรมการร่วม (ด้านการตลาดและส่งออก)
๓.	ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม	ประธานอนุกรรมการร่วม (ด้านอุตสาหกรรมแปรรูป)
๔.	ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย	อนุกรรมการ
๕.	ผู้แทนสำนักงบประมาณ	อนุกรรมการ
๖.	ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม	อนุกรรมการ
๗.	อธิบดีกรมชลประทาน หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๘.	อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๙.	อธิบดีกรมวิชาการเกษตร หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๐.	อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๑.	อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๒.	เลขาธิการสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๓.	เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๔.	อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๕.	อธิบดีกรมการค้าภายใน หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๖.	อธิบดีกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๗.	อธิบดีกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๘.	อธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๙.	ผู้อำนวยการสถาบันอาหาร หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๒๐.	เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน หรือผู้แทน	อนุกรรมการ

๒๑. อธิบดี...

๒๑. อธิบดีกรมการจัดหางาน หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๒๒. อธิบดีกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๒๓. อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๒๔. ผู้แทนธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ
๒๕. ผู้แทนธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	อนุกรรมการ
๒๖. นายกสมาคมชาวไร่สับปะรดไทย หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๒๗. ผู้แทนสมาคมชาวไร่สับปะรดไทย (ภาคตะวันออก)	อนุกรรมการ
๒๘. ผู้แทนสมาคมชาวไร่สับปะรดไทย (ภาคเหนือ)	อนุกรรมการ
๒๙. นายกสมาคมพัฒนาสับปะรดไทยภาคตะวันออก หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๓๐. ประธานสภาเกษตรกรแห่งชาติ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๓๑. นายกสมาคมผู้ผลิตอาหารสำเร็จรูป หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๓๒. นายกสมาคมอุตสาหกรรมสับปะรดไทย หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๓๓. ผู้อำนวยการสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	อนุกรรมการและเลขานุการร่วม (ด้านการผลิต)
๓๔. ผู้แทนกรมการค้าภายใน	อนุกรรมการและเลขานุการร่วม (ด้านการตลาดและส่งออก)
๓๕. ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม	อนุกรรมการและเลขานุการร่วม (ด้านอุตสาหกรรมแปรรูป)

อำนาจหน้าที่

๑. กำกับดูแล และขับเคลื่อนแผนงาน โครงการ ภายใต้แผนปฏิบัติการด้านสับปะรด

๒. ติดตามสถานการณ์และเสนอแนะแนวทางหรือมาตรการในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านการผลิต ด้านอุตสาหกรรมแปรรูป ด้านการตลาดและส่งออกสับปะรด และการรักษาเสถียรภาพราคาสับปะรด

๓. ติดตามและรายงานผลการดำเนินงาน รวมทั้งปัญหาอุปสรรคต่อคณะกรรมการนโยบายและพัฒนาสับปะรดแห่งชาติทุก ๖ เดือน

๔. แต่งตั้งคณะทำงาน หรือเชิญบุคคล ผู้แทนหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน เพื่อมาชี้แจงหรือให้ข้อมูลต่อคณะอนุกรรมการตามความจำเป็น

๕. ประสานงานหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และเชิญบุคคล คณะบุคคล หรือผู้แทนหน่วยงานมาให้คำปรึกษาและให้ข้อมูล เพื่อให้การดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย

๖. ปฏิบัติภารกิจอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

(นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)
รองนายกรัฐมนตรี
ประธานกรรมการนโยบายและพัฒนาสับปะรดแห่งชาติ

คำสั่งคณะกรรมการนโยบายและพัฒนาสับปะรดแห่งชาติ
ที่ ๒ /๒๕๖๓
เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านสับปะรด พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕

ด้วยคณะกรรมการนโยบายและพัฒนาสับปะรดแห่งชาติ ในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ได้มีมติเห็นชอบให้มีการปรับปรุงยุทธศาสตร์สับปะรด ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๙ เป็นแผนปฏิบัติการด้านสับปะรด พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี โดยมีรายละเอียดของแผนงาน โครงการ เป้าหมาย และตัวชี้วัดด้านการผลิต ด้านการแปรรูป และด้านการตลาด เพื่อบริหารจัดการสินค้าสับปะรดให้ปริมาณการผลิตสมดุลกับปริมาณความต้องการ ซึ่งจะทำให้ราคาสับปะรดมีเสถียรภาพและเกษตรกรมีอาชีพที่มั่นคง

ดังนั้น เพื่อให้การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านสับปะรด พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย อาศัยอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายและพัฒนาสับปะรดแห่งชาติ ข้อ ๕ จึงแต่งตั้งคณะอนุกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านสับปะรด พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

องค์ประกอบ

๑.	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ประธานอนุกรรมการ
๒.	รองปลัดกระทรวงพาณิชย์ (ที่ได้รับมอบหมาย)	รองประธาน
๓.	รองปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม (ที่ได้รับมอบหมาย)	รองประธาน
๔.	ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๕.	เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๖.	อธิบดีกรมชลประทาน หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๗.	อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๘.	อธิบดีกรมวิชาการเกษตร หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๙.	อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๐.	อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๑.	เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๒.	อธิบดีกรมการค้าภายใน หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๓.	อธิบดีกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๔.	อธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๕.	ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๖.	เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๗.	อธิบดีกรมการปกครอง หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๘.	ผู้แทนธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ
๑๙.	ผู้แทนสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ
๒๐.	ผู้แทนสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ	อนุกรรมการ

๒๑. ผู้แทน...

๒๑. ผู้แทนธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	อนุกรรมการ
๒๒. นายกสมาคมผู้ผลิตอาหารสำเร็จรูป หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๒๓. นายกสมาคมอุตสาหกรรมสับปะรดไทย หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๒๔. ประธานสภาเกษตรกรแห่งชาติ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๒๕. นายกสมาคมชาวไร่สับปะรดไทย หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๒๖. นายกสมาคมพัฒนาสับปะรดไทย ภาคตะวันออก หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๒๗. ผู้อำนวยการสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร	อนุกรรมการและ
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	เลขานุการร่วม
๒๘. ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร	อนุกรรมการและ
กรมส่งเสริมการเกษตร	เลขานุการร่วม
๒๙. ผู้อำนวยการกองส่งเสริมการค้าสินค้าเกษตร ๑	อนุกรรมการและ
กรมการค้าภายใน	เลขานุการร่วม
๓๐. ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมการค้าสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรม	อนุกรรมการและ
กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ	เลขานุการร่วม
๓๑. ผู้อำนวยการกองนโยบายอุตสาหกรรมรายสาขา ๒	อนุกรรมการและ
สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม	เลขานุการร่วม

อำนาจหน้าที่

๑. วิเคราะห์ข้อมูลและสถานการณ์สับปะรด เพื่อนำมาจัดทำแผนปฏิบัติการด้านสับปะรด พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี โดยมีรายละเอียดแผนงาน โครงการ งบประมาณ เป้าหมาย และตัวชี้วัด เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินการพัฒนาสับปะรดของไทยทั้งระบบ

๒. จัดทำแผนปฏิบัติการด้านสับปะรด พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ เสนอต่อคณะกรรมการนโยบายและพัฒนาสับปะรดแห่งชาติ

๓. รายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการนโยบายและพัฒนาสับปะรดแห่งชาติ

๔. แต่งตั้งคณะทำงาน หรือเชิญบุคคล ผู้แทนหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน เพื่อมาชี้แจงหรือให้ข้อมูลตามความจำเป็น

๕. ปฏิบัติภารกิจอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการนโยบายและพัฒนาสับปะรดแห่งชาติ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

(นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)
รองนายกรัฐมนตรี
ประธานกรรมการนโยบายและพัฒนาสับปะรดแห่งชาติ

คำสั่งจังหวัดราชบุรี
ที่ ๕๗๔๕ /๒๕๖๓

เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาสับปะรดจังหวัดราชบุรี

ด้วยจังหวัดราชบุรี มีพื้นที่เพาะปลูกสับปะรดเป็นจำนวนมาก มีทั้งปลูกเพื่อส่งโรงงานอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องและบริโภคสด ซึ่งมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคผลสด และได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) แต่เนื่องจากราคาสับปะรด มีความผันผวน ไม่มีเสถียรภาพ ทำให้บางช่วงเวลาเกษตรกรประสบสภาวะขาดทุน หรือบางครั้งผลผลิตไม่เพียงพอกับความต้องการของตลาด ดังนั้น เพื่อให้มีการจัดการที่ดีทั้งในด้านการผลิต การตรวจสอบคุณภาพ การแปรรูป การตลาด และด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในระยะยาว อาศัยอำนาจตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี จึงแต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาสับปะรดจังหวัดราชบุรี ประกอบด้วย

องค์ประกอบ

๑. รองผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี ที่ได้รับมอบหมาย	ประธานกรรมการ
๒. เกษตรและสหกรณ์จังหวัดราชบุรี	รองประธานกรรมการ
๓. เกษตรจังหวัดราชบุรี	กรรมการ
๔. สหกรณ์จังหวัดราชบุรี	กรรมการ
๕. พาณิชย์จังหวัดราชบุรี	กรรมการ
๖. พัฒนาการจังหวัดราชบุรี	กรรมการ
๗. จัดหางานจังหวัดราชบุรี	กรรมการ
๘. อุตสาหกรรมจังหวัดราชบุรี	กรรมการ
๙. ผู้อำนวยการโครงการชลประทานราชบุรี	กรรมการ
๑๐. ผู้แทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง	กรรมการ
๑๑. ผู้แทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (ราชบุรี)	กรรมการ
๑๒. ผู้แทนบริษัท วี แอนด์ เค สับปะรดกระป๋อง จำกัด	กรรมการ
๑๓. ประธานกลุ่มเกษตรแปลงใหญ่ ต.บ้านคา อ.บ้านคา (นายระดม แสนชมพู)	กรรมการ
๑๔. หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตร สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดราชบุรี	กรรมการและเลขานุการ
๑๕. เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรจังหวัดราชบุรี ที่ได้รับมอบหมาย	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

/อำนาจหน้าที่...

อำนาจหน้าที่

๑. รวบรวมข้อมูลการผลิต จำนวนเกษตรกร พื้นที่เพาะปลูก ปริมาณผลผลิต ผู้รวบรวมผลผลิต ข้อมูลด้านการตลาดสับปะรดผลสด และสับปะรดโรงงานในจังหวัด

๒. วางแนวทางส่งเสริมพัฒนาคุณภาพ ปริมาณสินค้าให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และติดตามประเมินสถานการณ์ด้านการผลิต การตลาด เสนอมาตรการ เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

๓. จัดทำโครงการ/กิจกรรม ด้านการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์

๔. รายงานผลการดำเนินงานต่อผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรีทราบ

๕. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

(นายรณภพ เหลืองไพโรจน์)
ผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี